

ГРУПА СПИДИ

гр. София

КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 ДЕКЕМВРИ 2020 ГОДИНА

ГРУПА СПИДИ

КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2020 година

СЪДЪРЖАНИЕ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ.....	1
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД.....	2
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ.....	3
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ.....	4
1. КОРПОРАТИВНА ИНФОРМАЦИЯ	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА	11
3. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	61
4. РЕПУТАЦИЯ И ДРУГИ НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	63
5. АКТИВИ И ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	65
6. ДРУГИ НЕТЕКУЩИ АКТИВИ.....	67
7. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ.....	68
8. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ	68
9. АКТИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ.....	70
10. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ	71
11. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	72
12. СОБСТВЕН КАПИТАЛ	73
13. ДОГОВОРИ ЗА ЛИЗИНГ.....	75
14. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ПРИДОБИВАНИЯ НА ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА.....	80
15. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	82
16. ЗАЕМИ ОТ ДРУГИ ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ	84
17. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА	85
18. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ.....	87
19. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ.....	88
20. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ	88
21. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ.....	89
21.1. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДОВЕРИТЕЛИ.....	89
21.2. ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	90
22. ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ	91
23. ДРУГИ ПРИХОДИ	92
24. ДРУГИ ДОХОДИ/(ЗАГУБИ) ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	92
25. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ И КОНСУМАТИВИ	93
26. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	93
27. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	94
28. ДРУГИ РАЗХОДИ	95
29. КАПИТАЛИЗИРАНИ РАЗХОДИ ЗА ВЪТРЕШНО СЪЗДАДЕНИ НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ.....	95
30. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	95
31. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА.....	96
32. ОСНОВНА НЕТНА ПЕЧАЛБА НА АКЦИЯ И ДИВИДЕНТИ.....	96
33. СДЕЛКИ И РАЗЧЕТИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА.....	97
34. ЦЕЛИ И ПОЛИТИКА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	101
35. УПРАВЛЕНИЕ НА КАПИТАЛА	113
36. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	115

ГРУПА СПИДИ
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
 към 31 декември 2020 година

Приложения	31 декември	31 декември	
	2020	2019	
	BGN'000	BGN'000	
АКТИВИ			
Нетекущи активи			
Имоти, машини и оборудване	3	97,249	82,208
Репутация и други нематериални активи	4	36,540	39,222
Активи по отсрочени данъци	5	569	514
Други нетекущи активи	6	1,173	861
		<u>135,531</u>	<u>122,805</u>
Текущи активи			
Материални запаси	7	581	568
Търговски вземания	8	28,327	24,600
Активи по договори с клиенти	9	579	923
Други вземания и предплатени разходи	10	3,525	3,276
Парични средства и парични еквиваленти	11	37,002	16,196
		<u>70,014</u>	<u>45,563</u>
		<u>205,545</u>	<u>168,368</u>
ОБЩО АКТИВИ			
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Капитал, отнасящ се до притежателите на собствения капитал на дружеството-майка			
Основен акционерен капитал		5,378	5,378
Резерви		18,703	18,957
Неразпределена печалба		51,715	35,571
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ	12	<u>75,796</u>	<u>59,906</u>
ПАСИВИ			
Нетекущи задължения			
Задължения по лизинг	13	60,232	50,094
Дългосрочни задължения по придобивания на дъщерни дружества	14	1,544	4,688
Дългосрочни банкови заеми	15	278	1,081
Получени заеми от други финансови институции	16	795	-
Пасиви по отсрочени данъци	5	1,573	1,858
Правителствени финансираня	21	16	34
Дългосрочни задължения към персонала	17	283	258
		<u>64,721</u>	<u>58,013</u>
Текущи задължения			
Текуща част от задължения по лизинг	13	14,037	12,888
Текуща част на дългосрочни задълженията по придобивания на дъщерни дружества	14	3,263	5,784
Текуща част от дългосрочни банкови заеми	15	804	1,877
Текуща част от получени заеми от други финансови институции	16	478	-
Търговски задължения	18	16,935	11,764
Задължения към персонала и за социално осигуряване	19	8,333	6,109
Задължения за данъци	20	3,960	3,004
Задължения към доверители	21.1	16,905	8,358
Други текущи задължения	21.2	313	665
		<u>65,028</u>	<u>50,449</u>
		<u>129,749</u>	<u>108,462</u>
ОБЩО ПАСИВИ		<u>205,545</u>	<u>168,368</u>
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		<u>205,545</u>	<u>168,368</u>

Приложенията на страници от 5 до 116 са неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Консолидираният финансов отчет на страници от 1 до 116 е одобрен за издаване от Съвета на директорите и е подписан от негово име на 28 април 2021 г. от:

Изпълнителен директор:

(Валери Мектупчиян)

Гл. счетоводител (съставител):

(Стефка Девиджова)

ГРУПА СПИДИ**КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД**
за годината, завършваща на 31 декември 2020 година

	Приложения	2020 BGN'000	2019 BGN'000
Приходи			
Приходи от договори с клиенти	22	273,185	218,978
Други приходи	23	5,845	6,180
		<u>279,030</u>	<u>225,158</u>
Други доходи/(загуби) от дейността, нетно	24	2,150	2,901
Капитализирани разходи за вътрешно създадени нематериални активи	29	970	971
Разходи за суровини и материали	25	(11,308)	(9,467)
Разходи за външни услуги	26	(149,249)	(121,215)
Разходи за персонала	27	(59,498)	(48,138)
Разходи за амортизация и обезценка на нетекущи активи	3, 4	(23,415)	(22,299)
Други разходи за дейността	28	(4,438)	(3,916)
Печалба от оперативна дейност		<u>34,242</u>	<u>23,995</u>
Финансови приходи		-	-
Финансови разходи	30	(3,875)	(2,569)
Финансови приходи / (разходи), нетно		<u>(3,875)</u>	<u>(2,569)</u>
Печалба преди данък върху печалбата		<u>30,367</u>	<u>21,426</u>
Разход за данък върху печалбата	31	(3,521)	(2,400)
Нетна печалба за годината		<u>26,846</u>	<u>19,026</u>
Други компоненти на всеобхватния доход:			
<i>Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>			
Последващи оценки на пасиви по планове с дефинирани пенсионни доходи	17	<u>53</u>	<u>(16)</u>
<i>Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>			
Курсови разлики от преизчисляване на чуждестранни дейности	12	<u>(254)</u>	<u>(370)</u>
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		<u>(201)</u>	<u>(386)</u>
ОБЩО ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА ГОДИНАТА		<u>26,645</u>	<u>18,640</u>
Печалба, отнасяща се към:			
Притежателите на собствения капитал на дружеството-майка		26,846	19,026
Общ всеобхватен доход, отнасящ се към:			
Притежателите на собствения капитал на дружеството-майка		26,645	18,640
Нетна печалба на акция			
Основна нетна печалба на акция	BGN	4.99	3.54

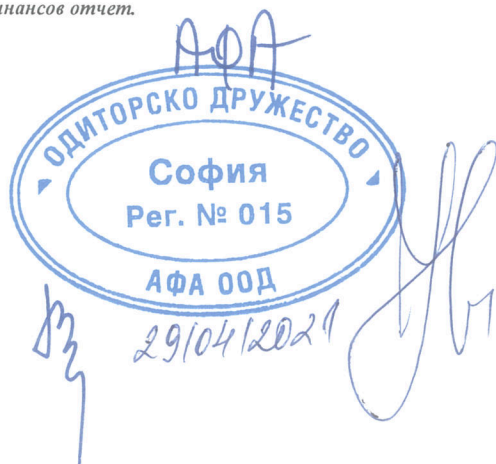
Приложенията на страници от 5 до 116 са неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Изпълнителен директор:

(Валери Мектупчиян)

Гл. счетоводител (съставител):

(Стефка Деваджова)

ГРУПА СПИДИ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

за годината, завършваща на 31 декември 2020 година

Приложения	2020 BGN'000	2019 BGN'000
Парични потоци от оперативна дейност		
	313,278	259,278
Постъпления от клиенти	(181,405)	(161,734)
Плащания на доставчици	(54,910)	(44,383)
Плащания на персонала и за социално осигуряване	(16,512)	(11,695)
Платени данъци (без данъци върху печалбата)	(3,498)	(2,443)
Платени данъци върху печалбата	(27)	(26)
Платени лихви и банкови такси по заеми за оборотни средства	8,849	(38)
Други постъпления/(плащания), нетно	<u>65,775</u>	<u>38,959</u>
Нетни парични потоци от оперативна дейност		
Парични потоци от инвестиционна дейност		
	(7,748)	(3,500)
Покупки на имоти, машини и оборудване	697	1,966
Постъпления от продажби на имоти, машини и оборудване	(370)	(168)
Покупки на нематериални активи	(7,126)	(7,297)
Изплащане на дългосрочни задължения по придобивания на дъщерни дружества	<u>(14,547)</u>	<u>(8,999)</u>
Нетни парични потоци използвани в инвестиционна дейност		
Парични потоци от финансова дейност		
	(1,874)	(2,965)
Изплащане на дългосрочни банкови заеми	(17,899)	(16,779)
Плащания по лизинг	1,650	-
Постъпления от заеми от други финансови институции	(377)	-
Изплащане на заеми от други финансови институции	-	(219)
Изплащане на получени заеми от трети лица	(37)	(107)
Платени лихви и такси по дългосрочни банкови заеми	(614)	(966)
Платени лихви по дългосрочни задължения по придобивания на дъщерни дружества	(10,755)	(7,529)
Изплатени дивиденди	<u>(29,906)</u>	<u>(28,565)</u>
Нетни парични потоци използвани във финансова дейност		
Нетно увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти		
	<u>21,322</u>	<u>1,395</u>
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари		
	16,084	14,977
Валутни курсови разлики по държаните парични средства и еквиваленти, нетно		
	(516)	(288)
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември		
11	<u><u>36,890</u></u>	<u><u>16,084</u></u>

Приложенията на страници от 5 до 116 са неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Изпълнителен директор:

(Валери Мекитупицян)

Гл. счетоводител (съставител):

(Стефка Левицкова)

ГРУПА СПИДИ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

за годината, завършваща на 31 декември 2020 година

Приложения	Отнасящ се към притежателите на собствения капитал на дружеството-майка					
	Основен акционерен капитал	Премиян резерв	Законови резерви	Резерв от превалутиране на чуждестранни дейности	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Салдо към 1 януари 2019 година	5,378	19,565	538	(776)	24,090	48,795
Промени в собствения капитал за 2019 година						
Разпределение на печалбата за:	-	-	-	-	(7,529)	(7,529)
- дивиденди	-	-	-	-	(7,529)	(7,529)
Общ всеобхватен доход за годината, в т.ч.:	-	-	-	(370)	19,010	18,640
- нетна печалба за годината	-	-	-	-	19,026	19,026
- други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци	-	-	-	(370)	(16)	(386)
Салдо към 31 декември 2019 година	5,378	19,565	538	(1,146)	35,571	59,906
Промени в собствения капитал за 2020 година						
Разпределение на печалбата за:	-	-	-	-	(10,755)	(10,755)
- дивиденди	-	-	-	-	(10,755)	(10,755)
Общ всеобхватен доход за годината, в т.ч.:	-	-	-	(254)	26,899	26,645
- нетна печалба за годината	-	-	-	-	26,846	26,846
- други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци	-	-	-	(254)	53	(201)
Салдо към 31 декември 2020 година	5,378	19,565	538	(1,400)	51,715	75,796

Приложенията на страници от 5 до 116 са неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Изпълнителен директор:

(Валери Мектурциян)

Гл. счетоводител (съставител):

(Стефка Левижджова)

1. КОРПОРАТИВНА ИНФОРМАЦИЯ

Групата Спиди (Групата) включва Спиди АД (дружество-майка) и неговите шест (31.12.2019 г.: пет) дъщерни дружества.

Дружество-майка

Спиди АД (дружество-майка) е акционерно дружество, регистрирано с дело № 1455/2005 година от Софийски градски съд в съответствие с Търговския закон на Република България с ЕИК 131371780.

Седалището и адресът на управление на дружеството е град София, ул. Самоковско шосе 2Л, Търговски център Боила.

Дъщерни дружества

Към 31.12.2020 г. дъщерните дружества в Групата са:

- **Спиди ЕООД** – търговско дружество, регистрирано в България с ЕИК 115260535 със седалище и адрес на управление: България, област Пловдив, община Марица, с. Труд, ул. Карловско шосе № 42.
- **Геопост България ЕООД** – търговско дружество, регистрирано в България с ЕИК 13130260 със седалище и адрес на управление: България, област София, община Столична, гр. София, ул. Самоковско шосе № 2Л, Търговски център Боила.
- **Дайнамик парсъл дистрибушън С.А., Румъния (ДПД С.А., Румъния)** – търговско дружество, регистрирано в Румъния с единен регистрационен код (ЕРК) 9566918 и със седалище и адрес на управление: Румъния, област Илфов, гр. Буфтеа, ул. Тамаш № 20, хале 4А и 4Б.
- **Рапидо експрес енд лоджистикс ЕООД**, търговско дружество, регистрирано в България с ЕИК 200234197, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Индустриална“ 11
- **ОМГ Мобайл ЕООД**, търговско дружество, регистрирано в България с ЕИК 201857959, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. Абагар 22
- **Геопост транс ЕООД**, търговско дружество, регистрирано в България с ЕИК 206293811, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. Абагар 22

1.1. Собственост и управление на дружеството - майка

Дружеството-майка е публично дружество съгласно Закона за публичното предлагане на ценни книжа и е регистрирано на Българската фондова борса на 12.11.2012 г.

Разпределението на акционерния капитал на дружеството е оповестен в *Приложение № 12*.

Крайният собственик на дружеството-майка е Валери Харутюн Мектупчиян, който притежава непряко (чрез Спиди груп ООД) 43,70% от капитала на СПИДИ АД.

ГРУПА СПИДИ

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2020 година

Дружеството-майка има едностепенна система на управление със Съвет на директорите от петима членове.

Ръководството на дружеството-майка в лицето на *Съвета на директорите* има следния състав към 31.12.2020 г.:

1. Валери Харутюн Мектупчиян	Председател
2. Георги Иванов Глогов	Член
3. Данаил Василев Данаилов	Член
4. Авак Степан Терзиян	Член
5. Хенрик Януш Жиш	Член

Дружеството-майка се управлява и представлява от изпълнителния директор Валери Харутюн Мектупчиян.

Одитният комитет подпомага работата на Съвета на директорите, има роля на лица натоварени с общо управление, които извършват мониторинг и надзор над вътрешната контролна система, управлението на риска и системата на финансово отчитане.

Одитният комитет има следния състав:

1. Емил Василев
2. Христо Грозданов
3. Теодора Кантулис

Към 31.12.2020 г. средно – списъчният брой на персонала в Групата е 2,158 работници и служители (31.12.2019 г.: 2,007 работници и служители).

1.2. Структура на Групата и предмет на дейност

1.2.1. Структурата на Групата включва Спиди АД като дружество – майка и посочените по-долу дъщерни дружества:

<i>Дъщерни дружества</i>	31.12.2020	31.12.2019	<i>Дата на</i>
	<i>Участие</i>	<i>Участие</i>	<i>придобиване</i>
<i>Дружества в България</i>	%	%	<i>на контрол</i>
Спиди ЕООД	100	100	13.06.2011
Геопост България ЕООД	100	100	21.11.2014
Рапидо експрес енд лоджистикс ЕООД	100	100	01.10.2018
ОМГ Мобайл ЕООД	100	100	21.12.2018
Геопост транс ЕООД (непряко участие чрез Геопост България ЕООД)	100	-	11.11.2020
<i>Дружества в чужбина</i>			
ДПД С.А., Румъния	100	100	21.11.2014

Групата има открити два клона: през 2016 г. Геопост България ЕООД открива клон в Гърция, а през 2015 г. ДПД С.А. Румъния открива клон в гр. Варна, България.

1.2.2. Предметът на дейност на дружествата от Групата е както следва:

Дружество-майка

- **Спиди АД** – основната дейност включва главно предоставяне на куриерски услуги, за което има издадено Удостоверение № 0062/03.11.2009 г. от Комисия за регулиране на съобщенията, както и спедиторска дейност, обработка, складиране и дистрибуция на документи, стоки и товари, вътрешен и международен транспорт и всякакви други дейности, незабранени със закон.

Дъщерни дружества

- **Спиди ЕООД** - внос-износ, спедиторски услуги, производство и търговия с всички видове стоки в страната и чужбина, посредничество, дистрибуторска дейност на всички видове стоки.
- **Геопост България ЕООД** - предоставяне на куриерски услуги, спедиторска дейност, обработка, складиране и дистрибуция на документи, стоки и товари, вътрешен и международен транспорт, внос и износ на стоки, търговско представителство и посредничество на български и чуждестранни физически и юридически лица, дейност като застрахователен агент.
- **ДПД С.А., Румъния** - спедиторски и куриерски услуги.
- **Рапидо експрес енд лоджистикс ЕООД** – куриерски услуги.
- **ОМГ Мобайл ЕООД** - разработване, доставка, експлоатация, поддръжка, управление и търговия със софтуерни продукти за пощенски, куриерски и логистичен бизнес.
- **Геопост транс ЕООД** – предоставяне на куриерски услуги, спедиторска дейност, обработка, складиране и дистрибуция на документи, стоки и товари, вътрешен и международен транспорт, внос и износ на стоки, търговско представителство и посредничество на български и чуждестранни физически и юридически лица, дейност като застрахователен агент.

Дъщерните дружества не са имали промяна в основна дейност след придобиването им.

Дружествата от Групата извършват своята дейност на територията на България, Румъния и Гърция.

1.3. Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружеството, за периода 2017-2020 г. са представени в таблицата по-долу:

Показател	2017	2018	2019	2020
БВП в млн. лева *	102,308	109,743	119,772	118,605
Реален растеж на БВП *	3.5%	3.1%	3.8%	-4.2%
Инфлация в края на годината (ХИПЦ)	1.8%	2.3%	3.1%	0.0%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.73	1.66	1.75	1.72
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.65	1.72	1.76	1.59
Среден валутен курс на румънската лея за годината	0.428	0.420	0.412	0.404
Валутен курс на румънската лея в края на годината	0.420	0.419	0.409	0.402
Основен лихвен процент в края на годината	0.00	0.00	0.00	0.00
Безработица (в края на годината) **	7.1%	6.1%	5.9%	6.7%
Кредитен рейтинг на Р България по Standard&Poors (дългосрочен)	BB+	BBB-	BBB	BBB
Кредитен рейтинг на Р България по Moody's (дългосрочен)	Baa2	Baa2	Baa2	Baa1
Кредитен рейтинг на Р България по Fitch (дългосрочен)	BBB	BBB	BBB	BBB

Забележка: * Прогноза на БНБ за 2020 г., изготвена към 16 април 2021 г.;

Източник: БНБ

** По данни на Агенция по заетостта

1.1. Пандемия КОВИД 19 – влияние, ефекти, предприети действия и мерки

На 11 март 2020 г. Световната здравна организация обяви пандемия относно разпространението на COVID-19, а на 13 март 2020 г. Народното събрание гласува извънредно положение в Р България, в резултат на което се предприеха редица ограничителни мерки.

На 24 март 2020 г. беше обнародван Законът за извънредното положение, с който се приеха мерки за времето на извънредното пандемично положение в различни области – трудови правоотношения и социално осигуряване, данъчно облагане и годишно финансово приключване, неизпълнение и принудително изпълнение, срокове и други. Бяха приети решения и заповеди на Министерски съвет и Министерството на здравеопазването за въвеждане на противоепидемични мерки на територията на страната с цел защита и опазване живота и здравето на населението, свързани със: забрана за влизане на територията на страната и предприемане на мерки (карантина или предоставяне на отрицателен лабораторен резултат от проведено PCR изследване преди влизане на територията на страната) към държави с установена повишена заболяемост от COVID-19 и значително епидемично разпространение; спазване на изисквания за физическа дистанция, хигиена на ръцете, дезинфекция и носене на защитни маски за лице на закрити обществени места; временно спиране или ограничаване на експлоатацията или режима на работа на обекти с обществено предназначение и/или други обекти или услуги, предоставяни на гражданите и др. под.

На 10 април 2020 беше утвърден от Българска народна банка („БНБ“) „Ред за отсрочване и уреждане на изискуеми задължения към банки и дъщерните им дружества – финансови институции във връзка с въведеното на 13 март 2020 от Народното събрание извънредно положение“ („Редът“), произтичащо от пандемията от COVID-19 и последиците от него. С Редът се даде възможност на кредитополучателите, засегнати от предприетите ограничителни мерки, да отсрочат погасяването

на своите задължения към финансови институции. Първоначално, Редът даде възможност за отсрочване на задължения за срок до 6 месеца, който изтича не по-късно от 31 декември 2020. Впоследствие, Редът беше изменен и този срок се удължи до 31 март 2021. С ново решение на БНБ, от 10 Декември 2020, действието на Редът се удължи до 31 декември 2021, а на кредитополучателите се даде възможност за отсрочка на погасяването на своите задължения към финансови институции за срок до 9 месеца.

В резултат на наложените ограничения у нас и в повечето държави по света, беше нарушено нормалното функциониране на бизнесите от редица сектори на икономиката. Затруднени бяха доставките на суровини и материали от доставчици, експедициите към клиенти и осигуреността от работна ръка. Почти всички предприятия, макар и в различна степен, се наложи да предприемат определени действия и мерки за пренастройване на организацията на стопанската им дейност, трудовия режим на работа, бизнес комуникацията и други аспекти на взаимоотношенията с контрагенти, партньори и държавни институции.

Предприети мерки и действия

Групата работи в един от малкото сектори, при които пандемията има по-скоро положителен ефект върху финансовото положение. Основният риск за Групата в резултат на COVID-19 е от разпространение на вируса сред служителите. Поради това основните мерки, предприети от ръководството са фокусирани върху обезпечаване работата и оперативните процеси и осигуряване на безопасност за служителите и включват:

- Осигуряване на дистанционна работа за над 90% от административния персонал
- Строго разделение на смените в разпределителните центрове целящи евентуално огнище на коронавирус да бъде ограничено само в една смяна;
- Осигуряване на предпазни средства за всички служители;
- Изготвени протоколи за реакция и при установяване на болен служител;
- Ежедневен скрийнинг на служителите в оперативен отдел – служители със симптоми на вирусни заболявания не се допускат на работното място

Ръководството на Групата продължава текущо да следи за поява на рискове и респ. на последици от пандемията върху бизнеса. За целта има формиран комитет в дружеството-майка, който ежеседмично оценява пандемичната ситуация и изпълнява текущи анализи и оценки, както и разработва възможни сценарии/мерки за реакция и овладяване на потенциални рискове.

Ефекти върху елементите на финансовия отчет

Ръководството на Групата не е идентифицирало области във финансовия отчет, върху които пандемията да има пряко и съществено отражение и ефекти, включително по отношение на оценката на отделните активи и пасиви.

Влияние върху дейността и финансовото състояние на Групата

Групата оперира в сектор куриерски услуги, чието обичайно функциониране не беше засегнато от

наложените ограничителни мерки, дори напротив – създадените нови социално-икономически условия дадоха тласък на този сектор.

Обемите на дейността на групата през 2020 година не са засегнати отрицателно от пандемичното положение в страната и другите държави, с които то има бизнес връзки и отношения.

Наложените ограничителни мерки, вкл. за придвижване, от една страна доведе до известен спад в икономическата активност, но от друга страна доведе до преориентация на потреблението към онлайн магазините. В резултат на това се наблюдават следните промени:

- свиване на B2B сегмента и спад в приходите от този сегмент, който в голяма степен е компенсирал от възстановената бизнес активност в края на отчетния период и от увеличението на пратките в резултат на широковъведената дистанционна работа в голяма част от секторите;
- увеличаване на търсенето на куриерски услуги в B2C сегмента (доставка до дома) и индивидуални клиенти.

Ръстът в приходите на групата от договори с клиенти е 19.84 % за 2020 г. Не се наблюдават съществени промени в структурата и типа на услугите му. Групата продължава да осъществява стопанската си дейност без да среща значими затруднения при осъществяване на дейността си. Няма прекратени договори с ключови доставчици и/или клиенти.

Ръководството на дружествата Групата не е освобождавало персонал и не се е възползвало от приетите мерки със Закона за извънредното положение („60:40“ и други).

Групата разполага с достатъчно по обем финансиране, за да посреща ликвидните си нужди.

Постигнатите резултати от Групата за годината са, както следва:

- Разнесени пратки за 2020 г.: 51,173 хиляди броя, а за 2019 г.: 39,586 хиляди броя, или ръст от 31,8%;
- Приходи от договори с клиенти за 2020 г.: 173,185 х.лв., а за 2019 г.: 218,978 лв., или ръст от 19,84%;
- Нетната печалба за 2020 г.: 26,846 х.лв., за 2019 г.: 19,026 х.лв., или ръст от 29,13%;
- Средно-списъчен брой на персонала към 31.12.2020 г.: 2,158 работници и служители, а към 31.12.2019 г.: 2,007 работници и служители.

Същевременно, увеличаването на он-лайн потреблението и доставките до домовете има и своя негативен ефект върху финансовия резултат на Групата за 2020 г. поради промяна в размера на условно възнаграждение за придобиване на дъщерно дружество Рапидо Експрес енд Лоджистик ЕООД, което традиционно се фокусира в обслужване на он-лайн търговията (*Приложение № 14*). Договорената за придобиване на 100% от капитала на дъщерното дружество цена включва променливо (условно) възнаграждение в размер на 25% от приходите, генерирани от определени клиенти на придобитото дружество за период от 30 месеца. Към датата на придобиване, като част от прехвърленото възнаграждение в замяна на придобитото дъщерно дружество, дружеството е признало стойност на условното възнаграждение, определена на база бюджетирани от тези клиенти приходи за периода на оценката. Ръстът в он-лайн потреблението води до съществен ръст на приходите от тези клиенти през отчетния период. Съответно, направените от дружеството – майка договорени плащания са с 1,524 х.лв. по-големи от бюджетирани, а разликата между сумата на

фактически направените плащания и първоначално определения размер, към датата на придобиване, на задължението за 1,524 х.лв. е отчетена за сметка на текущия финансов резултат (Приложение № 2.3).

Към 31 декември 2020 Групата разполага: с парични средства, в размер на 37,002 х.лв. (31.12.2020 г.: 16,196 х.лв.) (Приложение № 11), и неизползвано финансиране по одобрено оборотно банково финансиране, в размер на 4,800 х.лв. (Приложение № 15).

Същите тенденции се запазват и за началото на 2021 г.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА

2.1. База за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на СПИДИ АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2020 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

За текущата финансова година Групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за нейната дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, *практически приложими за годишни периоди, започващи най-рано на 1 януари 2020 г.*, са настъпили промени в счетоводната политика на Групата, но те не са довели до съществени ефекти върху стойностите на началните салда на активите и пасивите, респ. операциите на Групата. Първоначалното прилагане на тези стандарти е довело и до някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без други промени в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Новите и/или променените стандарти и тълкувания, които не са били приети за по-ранно прилагане от Групата, включват:

- **Промени в Концептуалната рамка за финансово отчитане (Рамката) и съответни промени в референциите към нея в различни МСФО (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г., приети от ЕК).** Тези промени в Рамката включват преработени изцяло дефиниции за „актив” и „пасив”, както и нови насоки и концепции за тяхното измерване, отписване, представяне и

оповестяване. Промените в Концептуалната рамка са съпроводени с изменения в някои препратки към нея в Международните стандарти за финансово отчитане, в т.ч. МСФО 2, МСФО 3, МСФО 6, МСФО 14, МСС 1, МСС 8, МСС 34, МСС 37, МСС 38, КРМСФО 12, КРМСФО 19, КРМСФО 20, КРМСФО 22 и ПКР 32. Част от препратките насочват към коя версия на Концептуалната рамка следва се отнасят изявленията в посочените стандарти (рамката на КМСС, приета от СМСС през 2001 г., рамката на СМСС от 2010 г. или новата ревизирана рамка от 2018 г.), други изрично посочват, че дефинициите в стандарта не са актуализирани в съответствие с новите изменения в рамката.

- **МСФО 3 (променен) – Бизнес комбинации (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г., приет от ЕК).** Тази промяна касае даденото в приложенията към стандарта определение за „бизнес” и е свързана с трудностите, които придобиващи предприятия срещат в преценката дали се придобива бизнес или съвкупност от активи. Изменението цели: а) да изясни, че за да бъде определен като бизнес, придобитият набор от дейности и активи трябва да включва като минимум вложените ресурси и основните оперативни процеси, които заедно водят до и определят по същество създаването на продукт; б) да се стеснят дефинициите за „бизнес” и за „продукт”, като се съсредоточат до стоките и услугите, предоставяни на клиент и като се снесе фокусът върху способността за намаляване на разходите; в) да добави насоки и илюстративни примери, които да помогнат на предприятията в преценката дали е придобит оперативен процес; г) да премахне изискването за оценка за това дали пазарните участници са в състояние да заменят липсващите ресурси и оперативни процеси в придобиваното предприятие, за да продължат да създават продукт, и д) да се добави опцията за т.нар. тест за концентрация, който позволява опростена оценка за това, дали дадена съвкупност от дейности и активи е бизнес, или не.
- **Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводна политика, промени в приблизителните оценки и грешки (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г – приети от ЕК).** Тези промени касаят прецизиране определението за „същественост”, посочено в двата стандарта. Според тях новото определение за същественост е: „информацията е съществена, ако пропусната, представена неточно или прикрита, би могло в разумна степен да се очаква да повлияе на решенията на основните потребители на финансовите отчети с обща цел, които предоставят финансова информация за дадено отчетно предприятие”. Налице са три нови аспекта от определението, които следва да бъдат отбелязани: а) ”прикриване” – настоящото определение се фокусира само върху пропускане и неточно представяне. Заключение на СМСС е, че прикриването на съществена информация може да има същия ефект като пропускане на съществена информация; б) „очакване в разумна степен да се повлияе на решенията на основните потребители” – настоящото определение се отнася до „би могло да повлияе”, което според СМСС може да се приеме, че се изисква твърде много информация, тъй като почти всичко „би могло да повлияе” върху решенията на някои потребители, дори вероятността да е минимална; и в) ”основни потребители” (съществуващи или потенциални инвеститори, заемодатели и други кредитори) – настоящото определение се отнася до „потребители”, което според СМСС може да бъде прието твърде широко, т.е. да се вземат предвид всички възможни ползватели на финансовите отчети, когато се решава каква информация да се

оповести. Също така, посочват се изрично пет начина за прикриване на съществена информация: а) използване на език за съществен елемент, който е уклончив или неясен; б) информация за съществен елемент, сделка или събитие, която е разпръсната на различни места във финансовите отчети; в) несходни елементи, сделки и събития, по същество, които неподходящо са представени съвкупно; г) сходни елементи, сделки и събития, които неподходящо са представени самостоятелно; и д) съществена информация е скрита чрез несъществена информация до такава степен, че става неясно коя информация е съществена. Също така промените поясняват, че адресирането към неясна информация има същия ефект както при пропусната или липсваща информация, както и че предприятието оценява съществеността в контекста на финансовия отчет в неговата цялост.

- **Промени в МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване и МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г – приети от ЕК).** *Тези промени са свързани с произтичащата несигурност от реформата на базовите лихвени проценти, предприета от Съвета за финансова стабилност към G20. Тази реформа е насочена към замяна на съществуващите и използвани като базови, в сделките с финансови инструменти, междубанкови лихвени проценти (Например: Libor, Euribor, Tibor), с алтернативни базови лихвени проценти, основаващи се на междубанкови пазари, както и за разработване на алтернативни базови лихвени проценти, които са почти безрискови. Целта е да се преодолеят последиците върху финансовото отчитане от реформата на базовите лихвени проценти, през периода преди замяната на съществуващ базов лихвен процент с алтернативен базов лихвен процент. Измененията предвиждат временни и ограничени изключения от изискванията за отчитане на хеджирането по МСС 39 и МСФО 9, които осигуряват условия дружествата да продължат да са в съответствие с изискванията на двата стандарта, при игнориране ефекта на реформата.*

Към датата на издаване за одобряване на този консолидиран финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2020 г., няколко нови стандарти и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от Групата. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на Групата за следващи периоди, а именно:

- **Промени в МСФО 16 Лизинг (в сила за годишни периоди от 01.06.2020 г., приети от ЕК).** *С тези промени се въвежда практическа целесъобразна мярка, на база, на която всеки лизингополучател може да избере да не преценява дали дадена отстъпка (облекчение) по лизинг, възникнала само като пряка последица от пандемията COVID-19, е изменение на лизинговия договор. Тази мярка се допуска за прилагане и когато са изпълнени едновременно следните условия: а) с промяната в лизинговите плащания се променя възнаграждението за лизинга, като промененото възнаграждение по същество не надхвърля възнаграждението за лизинга, непосредствено предхождащо промяната; б) всяко намаление на лизинговите плащания засяга само плащанията, първоначално дължими на или преди 30 юни 2021 г.; както и в) останалите условия на лизинга не се променят съществено. Лизингополучателят, който*

прилага практическата целесъобразна мярка, отчита всяка промяна в плащанията по лизинга по същия начин, по който тя би се отчела при прилагането на МСФО 16, ако не представлява изменение на лизинговия договор. Тя не е валидна за лизингодателите. По-ранно прилагане е разрешено.

- **Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не приети от ЕК).** Тези промени са насочени към критериите на класифицирането на задълженията като текущи и нетекущи. Според тях предприятието класифицира задълженията си като текущи или нетекущи в зависимост от правата, които съществуват в края на отчетния период и не се влияе от вероятността дали то ще упражни правото си да отложи уреждането на задълженията. Промените уточняват, че под „уредане“ на задължения се има предвид прехвърлянето на трета страна на парични средства, инструменти на собствения капитал, други активи или услуги. Класификацията не се отнася за деривативите в конвертируеми пасиви, които сами по себе си са инструменти на собствения капитал. Промените се прилагат ретроспективно.
- **Промени в МСС 16 Имоти, машини и съоръжения (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., не приети от ЕК).** Тези промени забраняват на предприятията да приспадат от разходите си за „тестване дали активът функционира правилно“, които са част от преките разходи, отнасящи се до довеждането на актива до местоположението и състоянието, необходимо за неговата експлоатация по начина, предвиден от ръководството, нетни приходи от продажби на произведените артикули по време на самото довеждане на актива до това местоположение и състояние. Вместо това предприятието признава тези приходи от продажба за такива артикули и съответните разходи, свързани с тях, в печалбата и загубата за периода съгласно правилата на другите приложими стандарти. Промените уточняват, че тестването дали активът функционира правилно, всъщност представлява оценка дали техническия и физическия статус и демонстрирани възможности за работа на актива са такива, че той да е в състояние да се използва по предназначение при производство, доставка на стоки или услуги, отдаване под наем или за административни цели. Допълнително, предприятията трябва да оповестяват отделно сумите на приходите и разходите, свързани с произведените артикули, които не са резултат от обичайните дейности на предприятието. Промените се прилагат ретроспективно, но само за имоти, машини и съоръжения, които са доведени до местоположението и състоянието, необходими за тяхната експлоатация на или след началото на най-ранния период, представен във финансовия отчет, когато предприятието за първи път прилага изменението.
- **Промени в МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., не приети от ЕК).** Промените специално изясняват, че разходите за изпълнението на задълженията по обременяващ договор са разходите, които са пряко свързани с него, включващи: а) пряк разход на труд и пряк разход на материали; и б) допълнителни разходи, които са пряко свързани с изпълнението на договора по пътя на разпределението - например разпределение на разходи за амортизация на имоти, машини и съоръжения, използвани за изпълнение на този договор. Не се включват административни и други общи разходи, освен ако те не се изрично фактурируеми към контрагента по договор. Промените нанасят и дребна корекция в уточненията за признаването на разходите за

обезценка на активи, преди да се създаде отделна провизия за обременяващ договор, като подчертават, че това са активи, използвани в изпълнение на договора, а не активи предназначени за договора, каквото е изискването до влизане в сила на промяната. Промените се прилагат за изменения по договори, за които предприятието все още не е изпълнило всички свои задължения към началото на годишния период, през който за първи път ги прилага.

- **Годишни подобрения в МСФО 2018-2020 в МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане, МСФО 9 Финансови инструменти, Илюстративен пример 13 към МСФО 16 Лизинг и МСС 41 Земеделие (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., не са приети от ЕК).** Тези подобрения внасят частични промени в следните стандарти: **а) в МСФО 1** е предоставено облекчение по отношение на дъщерно предприятие, прилагащо за първи път МСФО на по-късна дата от предприятието майка. То оценява в своите индивидуални финансови отчети активите и пасивите по балансовите стойности, които биха били включени в консолидираните финансови отчети на предприятието-майка, по които предприятието майка е придобило дъщерното предприятие. То може в своите финансови отчети да оцени кумулативната разлика от превалутиране за всички дейности в чужбина по балансовата стойност, която би била включена в консолидирания финансов отчет на компанията-майка, на базата на датата на преминаването към МСФО на предприятието-майка, ако не са извършени никакви корекции за целите на процедурите на консолидация и заради ефектите на бизнес комбинацията. Това изменение ще се прилага и за асоциирани и съвместни предприятия, които са предприели същото освобождаване по МСФО 1. Предприятието прилага това изменение за годишните отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2022. По-ранното прилагане е разрешено.; **б) в МСФО 9** е направено уточнение във връзка с таксите, които се включват в “10 процентния тест” за определяне дали при изменение на даден финансов пасив условията на новия или изменения финансов пасив се различават значително от тези на първоначално признатия. Според промените при определянето на тези такси, предприятието включва само тези, платени или получени между заемополучател и заемодател, включително такси, платени или получени от заемополучателя и заемодателя от името на другия. Предприятието прилага промените към финансовите пасиви, които се изменят в началото или след началото на годишния отчетен период, в който предприятието първоначално ги прилага; **в) в илюстративен пример 13 към МСФО 16** е премахнато илюстративното отчитане на възстановени от лизингодателя разходи за подобрение на лизингов имот с цел елиминиране на всякакво объркване относно третиране на стимулите по лизинг. Тъй като изменението се отнася за илюстративен пример, който придружава стандарта, а не е част от него, не е посочена дата на влизане в сила; **г) в МСС 41** е премахнато изискването предприятията да изключват паричните потоци за плащане на данъци при определянето на справедливата стойност на биологичните активи и земеделската продукция.
- **Промени в МСФО 3 Бизнес комбинации (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., не приети от ЕК).** Тези промени актуализират МСФО 3, като заменят препратка към стара версия на Концептуалната рамка за финансово отчитане с последната ѝ актуална версия от 2018 г. Те добавят и изключение от принципа на признаване за пасиви и условни задължения, които попадат в обхвата на МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи и КРМСФО

21 Задължения за данъци и такси, както и се прави изрично уточнение, че условните активи не се признават към датата на придобиването. Промените се прилагат перспективно.

- **Промени в МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оповестяване, МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване, МСФО 4 Застрахователни договори и МСФО 16 Лизинг** вързани с Фаза 2 от реформата на базовите лихвени проценти (в сила за годишни периоди от 01.01.2021 г., приети от ЕК). Промените в стандартите, свързани с Фаза 2 от реформата на базовите лихвени проценти предоставят основно две практически облекчения: а) при определяне и оценка на промени в договорени парични потоци от финансови активи и пасиви и лизингови задължения – като промените в базовите лихвени проценти се отчетат чрез актуализиране на ефективния лихвен процент; и б) при отчитането на хеджиращи отношения – като се позволи промяна (преразглеждане) в определянето на хеджиращото отношение и на оценката на хеджиращия обект на база парични потоци, поради и в резултат на заместването на прилаганите базови лихвени проценти с други алтернативи. Измененията се прилагат ретроспективно. По-ранно прилагане е разрешено.
- **Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети и Изложение за практика 2** (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не са приети от ЕК). Промените: а) налагат оповестяване на съществена информация за счетоводните политики вместо на значимите счетоводни политики. б) обясняват как предприятията могат да идентифицират съществена информацията относно счетоводните политики и да дават примери кога информацията за счетоводните политики е вероятно да бъде съществена; в) поясняват, че информацията за счетоводните политики може да бъде съществена, поради своята същност, дори и когато съответните суми са несъществени; г) поясняват, че информацията за счетоводните политики е съществена, ако е необходима на потребителите на финансовите отчети на предприятието за разбирането на друга съществена информация във финансовите отчети; и д) поясняват, че ако предприятието оповестява несъществена информация за счетоводните политики, това не следва да води до прикриване на съществена информация за счетоводните политики. По-ранно прилагане е разрешено.
- **Промени в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки** (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не са приети от ЕК). Промените са насочени основно към приблизителните оценки и са свързани с: а) „дефиницията за промени в приблизителните оценки“ е заменена с „дефиниция за приблизителните оценки“. Според новата дефиниция приблизителните оценки са стойности във финансовите отчети, които са обект на несигурност по отношение на оценяването им; б) предприятието разработва приблизителни оценки, ако счетоводните политики изискват позиции във финансовите отчети да бъдат оценени по начин, който включва несигурност по отношение на оценяването им; в) пояснение, че промяна в приблизителна оценка, която е резултат от нова информация или ново развитие, не представлява корекция на грешка; и г) промяна в приблизителна оценка може да има отражение върху печалбата или загубата за текущия период или върху печалбата и загубата за текущия период и бъдещи периоди. По-ранно прилагане е разрешено.

- **Промени в МСФО 16 Лизинг (в сила за годишни периоди от 01.04.2021 г., не са приети от ЕК).** *С тези промени се: а) позволява практическата целесъобразна мярка за COVID-19, свързана с отстъпки в наема, да се приложи от лизингополучателя за отстъпки в наема, за които всяко намаление на лизинговите плащания засяга само плащанията, първоначално дължими на или преди 30 юни 2022 г. (вместо само плащания дължими на или преди 30 юни 2021); б) изисква прилагането на промяната да се отрази от лизингополучателя ретроспективно, като ефектите се признаят кумулативно като корекция на началните салда на натрупаната печалба (или друг елемент на капитала, ако е подходящо) в началото на годишния отчетен период, през който лизингополучателят прилага за първи път промяната; и в) уточнява, че лизингополучателят не е задължен да оповестява информацията, която се изисква от МСС 8, параграф 28 (е), за отчетния период, през който лизингополучателят е приложил промяната за първи път. По-ранно прилагане е разрешено (включително за финансови отчети, които все още не са одобрени за издаване към датата на публикуване на промяната.*

Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от направените промени в Концептуалната рамка и горепосочените стандарти, които ще окажат влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификациите на активите, пасивите, операциите и резултатите на Групата в следващите отчетни периоди.

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2020 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на Групата, поради обстоятелството, че не касаят дейността на дружеството или то не извършва такива операции и/или не притежава такива активи и пасиви, а именно:

- **МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не е приет от ЕК).** *Този стандарт е изцяло нов счетоводен стандарт за всички видове застрахователни договори, вкл. за някои гаранции и финансови инструменти, като обхваща принципи за тяхното признаване, оценяване, представяне и оповестяване. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за застрахователните договори – МСФО 4. Той установява нов цялостен модел за отчитането на застрахователните договори, покриващ всички релевантни счетоводни и отчетни аспекти. Той не е приложим за дейността на дружеството, поради което ръководството не е оценявало неговото приложение.*
- **МСФО 10 (променен) – Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно продажби или апорт на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия (с отложена ефективна дата на влизане в сила, подлежаща на определяне от СМСС).** *Тези промени са*

насочени към решаването на счетоводното третиране на продажбите или апортите на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия. Те потвърждават, че счетоводното третиране зависи дали продаваните активи или апортираните немонетарни активи, конституират или не по същество „бизнес“ по смисъла на МСФО 3. Ако тези активи като съвкупност не отговарят на определението за „бизнес“ инвеститорът признава печалба или загуба до процента, съответстващ на дела на другите несвързани инвеститори в асоциираното или съвместното предприятие. В случаите когато се продават активи или се апортират немонетарни активи, които като съвкупност са „бизнес“, инвеститорът признава изцяло печалбата или загубата от транзакцията. Тези промени ще се прилагат перспективно. СММС отложи началната дата на приложение на тези промени за неопределено време.

- **Промени в МСФО 4 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2021 г., приети от ЕК).** Промените дават право на предприятия, извършващи предимно застрахователна дейност да отложат датата на влизане в сила на МСФО 9 Финансови инструменти от 1 януари 2021 г. на 1 януари 2023 г., вместо това тези предприятия могат да продължат да прилагат МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване. Целта на изменението е да се хармонизира датата на влизане в сила на МСФО 9 с новия МСФО 17 с цел преодоляване на временните счетоводни последици от различните дати на влизане в сила на двата стандарта. С изменението се въвежда и временно освобождаване от специфични изисквания на МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия по отношение на прилагане на единна политика за предприятия, използващи метода на собствения капитал по МСС 28. Такива предприятия за годишни периоди, започващи преди 1 януари 2023 г. имат право, но не и задължение да запазят съответната счетоводна политика, прилагана от асоциираното или от съвместното предприятие, когато използват метода на собствения капитал.

Консолидираният финансов отчет на Групата е изготвен на база историческата цена с изключение на придобитите при бизнес комбинации разграничими активи и пасиви, които са оценени по справедлива стойност към датата на придобиване.

Групата води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в консолидирания финансов отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако не е оповестено изрично нещо друго, като българският лев е приет за отчетна валута на представяне на Групата. Отчетите на задграничните дружества се преизчисляват от отчетната валута в български лев за целите на всеки консолидиран финансов отчет съгласно политиката на Групата (Приложение № 2.5).

Представянето на консолидирания финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета.

Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на консолидирания финансов отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за консолидирания финансов отчет, са оповестени в *Приложение № 2.26*.

2.2. Дефиниции

Дружество-майка

Това е дружеството, което контролира едно или повече други дружества (предприятия), в които е инвестирало. Притежаването на контрол означава, че инвеститорът е изложен на, или има права върху променливата възвръщаемост от неговото участие в дружеството, в което е инвестирано, както и има възможност да окаже въздействие върху размера на тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано.

Дружеството-майка е Спиди АД, България (*Приложение № 1*).

Дъщерно дружество

Дъщерно дружество е такова дружество, или друга форма на предприятие, което се контролира директно или индиректно от дружеството – майка.

Дъщерните дружества се консолидират от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата, и спират да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът е прекратен и е прехвърлен извън Групата. За тяхната консолидация се прилага методът на пълната консолидация.

Дъщерните дружества са посочени в *Приложение № 1.2*.

Неконтролиращо участие

Това са дяловете на акционери (съдружници) – трети лица, извън тези на акционерите на дружеството-майка. Те се посочват самостоятелно в консолидирания отчет за финансово състояние, консолидирания отчет за всеобхватния доход и консолидирания отчет за промените в собствения капитал.

В Групата няма неконтролиращо участие, доколкото тя притежава 100% от капитала на дъщерните си дружества. Поради това тя не оповестява обобщена финансова информация за дъщерните дружества с неконтролиращи дялови участия.

2.3. Принципи на консолидация

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на дружеството-майка и дъщерните дружества, изготвени към 31 декември, която дата е датата на финансовата година на Групата. При консолидацията е прилаган подходът на “икономическо предприятие”, като за оценката на неконтролиращото участие (ако има такова) при бизнес-комбинации и други форми на придобивания на дъщерни дружества е избран методът на “пропорционален дял в нетните активи”.

Финансовите отчети на дъщерните дружества за целите на консолидацията са изготвени за същия отчетен период, както този на дружеството-майка и при прилагане на единна счетоводна политика.

Консолидация на дъщерни дружества

В консолидирания финансов отчет отчетите на включените дъщерни дружества са консолидирани на база на метода “пълна консолидация”, ред по ред, като е прилагана унифицирана за съществените обекти счетоводна политика. Инвестициите на дружеството-майка са елиминирани срещу дела в собствения капитал на дъщерните дружества към датата на придобиване. Вътрешно-груповите операции и разчети са напълно елиминирани, вкл. нереализираната вътрешно-групова печалба или загуба. Отчетен е и ефектът на отсрочените данъци при тези елиминиращи консолидационни записвания.

Придобиване на дъщерно дружество

При придобиване на дъщерно дружество (предприятие) от Групата при бизнес-комбинации се използва методът на придобиване (покупко-продажба). Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност към датата на размяната на предоставените активи, възникналите или поети задължения и на издадените инструменти на собствен капитал от придобиващото дружество, в замяна на получаването на контрола над придобиваното дружество. Тя включва и справедливата стойност на всеки актив или пасив, който се явява резултат от споразумение за възнаграждение под условие. Преките разходи, свързани с придобиването, се признават като текущи за периода, в който те са извършени, с изключение на разходите за емисия на дългови или инструменти на собствения капитал, които се признават като компонент на собствения капитал.

Всички придобити разграничими активи, поети пасиви и условните (изкристализирали) задължения в бизнес-комбинацията, се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност към датата на размяната. Всяко превишение на сбора от прехвърленото възнаграждение (оценено по справедлива стойност), сумата на неконтролиращото участие в придобивано предприятие и, при придобиване на етапи, справедливата стойност на по-рано притежаваното капиталово участие в придобиваното предприятие, над придобитите разграничими активи (в т.ч. признатите при бизнес комбинацията нематериални активи), пасиви и условни (изкристализирали) задължения, се третира и признава като репутация. Ако делът на придобиващото дружество в справедливата стойност на нетните придобити разграничими активи надвишава цената на придобиване на бизнес-комбинацията, това превишение се признава незабавно в консолидирания отчет за доходите на Групата към печалби/(загуби) от придобиване на/(освобождаване от) дъщерни дружества. Всяко

неконтролиращо участие при бизнес комбинация се оценява на база метода “пропорционален дял в нетните активи” на придобиваното дружество. До момента при придобиване на дъщерни дружества в Групата не е признавано неконтролиращо участие, доколкото от всички дружества са придобивани 100% от дяловете.

Когато бизнес комбинацията по придобиването на дъщерно дружество се осъществява на етапи, на датата на придобиване всички предишни инвестиции, държани от придобиващия, се преоценяват до справедлива стойност, като получените ефекти от тази преценка се признават в текущата печалба или загуба на Групата, съответно към финансови приходи и финансови разходи, вкл. всички предишно отчетени ефекти в другите компоненти на всеобхватния доход се рециклират.

Период на оценяване

Ако първоначалното счетоводно отчитане на бизнес-комбинацията не е приключено до края на отчетния период, в който се осъществява комбинацията, Групата отчита провизорна сума за статиите, за които отчитането не е приключило. През периода на оценяване, който не може да надвишава една година от датата на придобиване, Групата коригира ретроспективно (със задна дата) тези провизорни суми или признава допълнителни активи или пасиви, за да отрази новата получена информация за фактите и обстоятелствата, които са съществували към датата на придобиване, и, ако са били известни, щяха да повлияят на оценката на сумите, признати към тази дата.

Възнаграждение под условие

Всяко възнаграждение под условие, дължимо от придобиващия, се признава по справедлива стойност, на база нейната най-добра преценка с приложение на метода на дисконтираните потоци, към датата на придобиване и се включва като част от прехвърленото възнаграждение (цена на инвестицията). Последващи промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, което е класифицирано като пасив, се признават в печалбата или загубата в периода на промяната, към статията „финансови разходи“ или „финансови приходи“. Промени във възнаграждението под условие, класифицирано като собствен капитал не подлежи на преоценяване и последващото му уреждане се отчита в рамките на собствения капитал. Промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, които са резултат от допълнителна информация, получена от придобиващия след датата на придобиване, относно факти и обстоятелства, съществували към тази дата, се отчитат като корекции за периода на оценяване и се отразяват ретроспективно за сметка на репутацията.

Освобождение от дъщерно дружество

При продажба или друга форма на загуба (трансфер) на контрол върху дъщерно дружество:

- Отписват се активите и пасивите (вкл. ако има принадлежаща репутация) на дъщерното дружество по балансова стойност към датата на загубата на контрол;
- Отписва се неконтролиращото участие в това дъщерно дружество (ако има такова) по балансова стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние към датата на загубата на контрола, вкл. всички компоненти на друг всеобхватен доход, свързани с тях;

- Признава се полученото възнаграждение по справедлива стойност от сделката, събитието или операцията, довела до загубата на контрол;
- Рекласифицират се към “печалби или загуби за годината” или се трансферират директно към натрупани печалби всички компоненти на собствения капитал, представляващи нереализирани доходи или загуби – съгласно изискванията на съответните МСФО, под чиито правила попадат тези компоненти на собствения капитал;
- Признава се всяка резултатна разлика като “печалба или загуба от освобождаване (продажба) на дъщерно дружество” в консолидирания отчет за всеобхватния доход, принадлежаща на дружеството-майка.
- Останалите за държане дялове, формиращи инвестиции в асоциирани, съвместни дружества или инвестиции на разположение и за продажба, се оценяват първоначално по справедлива стойност към датата на продажбата и впоследствие се оценяват по реда на приетата от Групата счетоводна политика.

2.4. Сравнителни данни

Групата представя обичайно сравнителна информация в консолидираните си финансови отчети за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.5. Функционална валута и валута на представяне

Функционалната валута на дружествата от Групата в България и отчетната валута на представяне на Групата е българският лев. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване, всяка сделка в чуждестранна валута се отчита във функционалната валута (български лев), като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства и еквиваленти, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в консолидирания отчет за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход

(в печалбата или загубата за годината) в момента на възникването им, като се третира като “други приходи/(загуби) от дейността” (в печалбата или загубата за годината) и се представят нетно.

Дружеството-майка и българските дъщерни дружества от Групата водят своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приемат като тяхна функционална и отчетна валута на представяне. Задграничното дъщерно дружество организира своето счетоводство и отчетност съгласно изискванията на Румънското законодателство. Функционалната валута на дружеството в Румъния (ДПД С.А.) е румънската лея, а на регистрирания чрез Геопост България ЕООД клон в Гърция – еврото.

Валутата на представяне на Групата е българският лев. Данните в консолидирания финансов отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева освен ако не е оповестено изрично нещо друго. Отчетът на задграничното дружество се преизчислява от местна валута (RON) в български лев за целите на всеки консолидиран финансов отчет съгласно политиката на Групата.

За целите на всеки консолидиран финансов отчет се извършва преизчисление на валутата на финансовите отчети на дъщерните дружества в чужбина: от функционалната валута на съответното чуждестранно дъщерно дружество във валутата на представяне (BGN), приета в консолидирания финансов отчет, като:

- а) всички активи и пасиви се преизчисляват в груповата валута по заключителен курс на местната валута спрямо нея към датата на отчета за финансовото състояние;
- б) всички приходни и разходни позиции се преизчисляват в груповата валута по среден курс на местната валута спрямо нея за съответния период на отчета за всеобхватния доход;
- в) всички получени курсови разлики в резултат на преизчисленията се признават и представят като отделен компонент на собствения капитал в консолидирания отчет за финансовото състояние като „резерв от преизчисление във валутата на представяне на чуждестранни дейности” както и като компонент на другия всеобхватен доход, и
- г) курсовите разлики, получени в резултат на валутното преизчисление на нетната инвестиция в задграничните (чуждестранните) дружества, заедно със заемите и други валутни инструменти, приети за хедж на тези инвестиции, се представят директно в собствения капитал.

При освобождаване (продажба) от чуждестранна дейност (дружество) кумулативната сума на курсовите разлики, които са били отчетени директно като отделен компонент в капитала, се признават като част от печалбата или загубата в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред “печалби/(загуби) от придобиване на и освобождаване от дъщерни дружества, нетно”, получена при освобождаването (продажбата).

Репутацията и корекциите до справедливи стойности, възникнали при придобиване на задгранично (чуждестранно) дружество, се третира аналогично като активите и пасивите на това дружество и се преизчисляват във валутата на представяне по заключителен курс.

2.6. Имоти, машини и оборудване

Първоначално оценяване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) се отчитат първоначално по цена на придобиване, включваща покупната цена, включително мита и невъзстановими данъци, както и всички преки разходи, необходими за привеждането на актива в настоящия му вид и местонахождение.

Имотите, машините и оборудването на придобити дъщерни дружества се оценяват по справедлива стойност към датата на сделката (бизнес комбинацията), която се приема за цена на придобиване за целите на консолидацията.

Последващо оценяване

Последващото оценяване на дълготрайните материални активи се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загубите от обезценка.

Групата е определила стойностен праг от 700 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с дълготрайни материални активи, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Амортизация и полезен живот

Активите се амортизират от датата, на която те са на разположение за употреба. Амортизацията се начислява на база на линейния метод върху оценения полезен живот на активите, с цел разпределяне на разликата между балансовата стойност и остатъчната стойност върху полезния живот на активите. Полезният живот по групи активи е съобразен с физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване, както следва:

- Машини и оборудване от 5 до 10 години
- Компютърни системи и телефони от 3 до 5 години
- Транспортни средства от 5 до 7 години
- Стопански инвентар 6.7 години

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат от ръководството на всяко дружество в Групата в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към позицията “разходи за амортизация”.

Печалби и загуби от продажба

Дълготрайните материални активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на дълготрайните материални активи се определят чрез сравняването на възнаграждението, на което Групата очаква да има право (приходите от продажба) и балансовата стойност на актива към датата на прехвърлянето на контрола към получателя на актива. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.7. Нематериални активи

Репутация

Репутацията представлява остатъчна величина, надвишението на цената на придобиване (предоставеното възнаграждение) над справедливата стойност на дела на Групата в нетните разграничими активи (в т.ч. и признатите при бизнес комбинацията нематериални активи) на придобитото дружество към датата на придобиването (бизнес комбинацията). В консолидирания финансов отчет тя първоначално се оценява по цена на придобиване (себестойност), а последващо - по цена на придобиване минус натрупаните загуби от обезценки. Репутацията не се амортизира.

Репутацията, възникнала при придобиване на дъщерно предприятие се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние към групата на “нематериалните активи”.

Самостоятелно признатата репутация по придобиването на дъщерни дружества (предприятия) се тества задължително за обезценка поне веднъж годишно. Загубите от обезценки на репутацията не се възстановяват впоследствие.

Печалбите или загубите от продажба (освобождение) на дадено дъщерно дружество (предприятие) от Групата включват и балансовата стойност на репутацията, припадаща се за продаденото (освободеното) дружество (предприятие).

На всяка призната репутация се определя принадлежност към даден обект генериращ парични постъпления (дъщерно дружество) още при реализирането на дадена бизнес комбинация, и този обект се прилага при извършването на тестовете за обезценка. При определянето на обектите, генериращи парични потоци се вземат предвид обектите, от които са се очаквали бъдещи стопански изгоди при придобиването при бизнес комбинацията и по повод, на които е възникнала самата репутация.

Загубите от обезценка на репутация се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към позицията “разходи за амортизация”.

Други нематериални активи

Нематериалните активи са представени в консолидирания финансов отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Нематериалните активи на Групата включват индивидуално придобити, вътрешно създадени от предприятия в Групата и такива, придобити при бизнес комбинация за покупка на дъщерни дружества.

Индивидуално придобитите нематериални активи първоначално се оценяват по цена на придобиване. В техния състав са включени лицензи и програмни продукти, използвани от дружествата в Групата.

Вътрешно създадените нематериални активи включват вътрешно разработен в рамките на Групата софтуер и приложения към него. Процесът по създаване на нематериалния актив се разделя на две фази: фаза на научноизследователска дейност и фаза на развойна дейност.

Разходите, направени за създаване на нематериален актив, който е резултат на научноизследователска дейност се признават като текущ разход в момента, в който са направени.

Нематериалните активи, възникващи във фазата на развойна дейност, се признават, само когато Групата има и може да докаже а) техническата изпълнимост на завършването на нематериален актив, така че той да бъде на разположение за ползване или продажба; б) намерение да завърши нематериалния актив и да го използва или продаде; в) способност да използва или продаде нематериалния актив; г) как нематериалният актив ще генерира вероятни бъдещи икономически ползи и/или неговата полезност; д) наличието на адекватни технически, финансови и други ресурси за приключване на развойната дейност и за ползването или продажбата на нематериалния актив; е) способност за надеждно определяне на разходите, отнасящи се до нематериалния актив по време на неговото разработване. Вътрешно

създадените нематериални активи, които отговарят на критериите се оценяват по себестойност, която включва всички преки разходи, необходими за създаването, производството и подготовката на актива, за да бъде приведен в състояние да функционира по начина, очакван от ръководството, направени от датата, на която нематериалният актив за първи път е отговорил на критериите за признаване. Разходите, направени във връзка с нематериалния актив, преди тази дата се отчитат като текущи разходи, когато възникнат, и последващо не подлежат на възстановяване. *Нематериалните активи на придобити дъщерни дружества и тези, идентифицирани при придобиване (бизнес комбинация) се оценяват по справедлива стойност към датата на сделката (бизнес комбинацията), която се приема за цена на придобиване за целите на консолидацията.*

Нематериалните активи се амортизират по линейния метод за срок от 5 до 16 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат, към датата на прехвърляне на контрола към получателя на актива. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на възнаграждението, на което Групата очаква да има право (приходите от продажбата) и балансовата стойност на актива към датата, на която купувачът получава контрол върху него. Те се посочват нетно, към други доходи/(загуби) от дейността, нетно на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.8. Материални запаси

В цената на придобиване на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализируема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализируема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализируема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи за довършване и продажба.

При употребата на материалните запаси те се изписват текущо като се използва методът на средно-претеглената стойност (себестойност).

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се отписва от консолидирания отчет за финансовото състояние към датата на прехвърляне на контрола към получателя на актива. Резултатът от продажбата се определя чрез сравняването на възнаграждението, на което Групата очаква да има право (приходите от продажбата) и балансовата стойност на материалните запаси към датата на прехвърляне на контрола. Приходите от продажба се посочват нетно към „други

доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.9. Търговски и други вземания

Търговските вземания представляват безусловно право на Групата да получи възнаграждение по договори с клиенти и други контрагенти (т.е. то е обвързано само с изтичане на време преди изплащането на възнаграждението).

Първоначално оценяване

Търговските вземания се представят и отчитат първоначално по справедлива стойност на база цената на сделката, която стойност е обичайно равна на стойността на оригинално издадената фактура, освен ако те съдържат съществен финансиращ компонент, който не се начислява допълнително. В този случай те се признават по сегашната им стойност, определена при дисконтова норма в размер на лихвен процент, преценен за присъщ на клиента-длъжник.

Последващо оценяване

Групата държи търговските вземания единствено с цел събиране на договорни парични потоци и ги оценява последващо по амортизирана стойност, намалена с размера на натрупаната обезценка за кредитни загуби. (*Приложение № 2.20*).

Обезценка

Групата прилага модела на очакваните кредитни загуби за целия срок на всички търговски вземания, използвайки опростения подход, определен от МСФО 9, и на база матричен модел за процента на загубата (*Приложение № 8*).

Несъбираемите вземания се отписват, когато правните основания за това настъпят.

Корективът за очаквани кредитни загуби (Обезценката) на вземанията се начислява и отчита чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към други разходи на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.10. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и наличностите по разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - депозити в банки с оригинален матуритет до три месеца и средствата на депозитите с по-дълъг матуритет, които са свободно разполагаеми за Групата съгласно условията на договореностите с банките по време на депозита (*Приложение № 2.20*).

Последващо оценяване

Паричните средства и еквиваленти в банки се представят последващо по амортизирана стойност, намалена с натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби.

За целите на изготвянето на консолидирания отчет за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите, свързани с оборотни кредити, обслужващи текущата дейност, се включват в оперативна дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи от чуждестранни доставчици се посочва на позиция платени данъци, а при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на позиция плащания към доставчици към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец);
- постъпленията и плащанията от и по овърдрафти са показани нетно от дружеството;
- плащанията, свързани с лизингови договори (лихви и главници), свързани с признатите в консолидирания отчет за финансовото състояние активи право на ползване и задължения по лизингови договори се посочват към финансова дейност, а плащанията, свързани с краткосрочни лизингови договори и договори за лизинг на активи на ниска стойност се посочват като плащания за оперативна дейност;
- трайно блокираните парични средства над 3 месеца не се третираат като парични средства и еквиваленти;
- средствата по направени безкасови плащания с банкови карти се третираат като парични средства и еквиваленти.

2.11. Акционерен капитал и резерви

Спиди АД (дружеството-майка) е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на кредиторите за изпълнение на техните вземания към него. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството-майка до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

Издадените обикновени акции са класифицирани като *акционерен капитал*, който е представен по номиналната си стойност съгласно съдебното решение за регистрация на дружеството-майка.

Съгласно изискванията на Търговския закон и приетия Устав, дружеството-майка образува *фонд Резервен*, който набира средства от следните източници:

- 1/10 част от печалбата, докато средствата във фонда достигнат 1/10 от капитала или по-голяма част от капитала, определена от Общото събрание;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им – премиен резерв;
- други източници по решение на Общото събрание на акционерите.

Средствата на фонд Резервен могат да се използват само за:

- покриване на годишната загуба;
- покриване на загуби от минали години;
- когато средствата от фонд Резервен надхвърлят 1/10 от капитала, по-големият размер може да бъде използван и за увеличаване на капитала.

Премийните резерви включват премии, получени при емитирането на собствен капитал. Всички разходи по сделки, свързани с емитиране на акции са приспаднати от внесения капитал, нетно от данъчни облекчения.

Неразпределената печалба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от предходни години.

Разпределението на дивиденди на акционерите на дружеството-майка се признава като задължение в консолидирания финансов отчет на Групата в периода, в който е одобрено от акционерите на дружеството-майка.

Резервът от преизчисление във валутата на представяне на чуждестранни дейности включва ефектите от преизчисления на финансовите отчети на чуждестранните дружества от местна валута във валутата на представяне на Групата. Този резерв е признат като отделен компонент на собствения капитал в консолидирания отчет за финансовото състояние и се признава като част от печалбата или загубата в консолидирания отчет за всеобхватния доход при освобождаване (продажба) от чуждестранна дейност (дружество).

2.12. Нетна печалба или загуба на акция

Нетната печалба или загуба на акция се изчислява като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите на дружеството-майка, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива

през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, бонус емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Нетна печалба или загуба на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.13. Търговски и други задължения

Търговски задължения са задължения за заплащане на стоки или услуги, които са били придобити от доставчици в обичайния ход на стопанската дейност. Търговските задължения се класифицират като текущи задължения, ако плащането е дължимо в рамките на една година или по-малко (или нормалния цикъл на стопанската дейност е по-дълъг), ако случаят не е такъв, те се представят като нетекущи задължения.

Търговските и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизирана стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.20*).

2.14. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси се отчитат първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, са последващо оценени по амортизирана стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизираната стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи (лихви) или приходи през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират. (*Приложение № 2.20, Приложение № 13, Приложение № 14 и Приложение № 15*).

Разходите за лихви се признават за срока на финансовия инструмент на база метода на ефективния лихвен процент.

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.15. Лизинг

На началната дата на лизинга, която е по-ранната от двете дати - датата на лизинговото споразумение или датата на ангажирането на страните с основните условия на лизинговия договор, Групата прави анализ и оценка дали даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг. Даден договор представлява или съдържа лизинг, ако по силата на него се прехвърлят срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време.

2.15.1. Лизингополучател

Групата прилага единен модел на признаване и оценка на всички договори за лизинг, с изключение на краткосрочните лизингови договори (лизингов договор със срок от 12 месеца или по-малко от датата на стартиране на лизинга и който не съдържа опция за покупка) и лизинговите договори на активи на ниска стойност (като таблети, персонални компютри, телефони, офис техника и други).

Групата не се е възползвала от практическата целесъобразна мярка на МСФО 16, която позволява на лизингополучателя за всеки клас идентифициран актив да не отделя нелизинговите от лизинговите компоненти, а вместо това да отчита всеки лизингов компонент и свързаните с него нелизингови компоненти като отделен лизингов компонент. За договори, които съдържат лизинг на един или повече лизингови и нелизингови компоненти, Групата прилага политика да разпределя възнаграждението по договори, които съдържат лизингови и нелизингови компоненти, на база относителните единични цени на лизинговите компоненти и съвкупната единична цена на нелизинговите компоненти.

a) активи „право на ползване“

Групата признава в консолидирания отчет за финансовото състояние актив „право на ползване“ на датата на стартиране на лизинговите договори, т.е. датата, на която основният актив е на разположение за ползване от страна на дружеството-лизингополучател.

Активите „право на ползване“ се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация, загуби от обезценка и корекциите, вследствие на преоценки и корекции на задължението по лизинг. Цената на придобиване включва:

- размера на първоначалната оценка на задълженията по лизинг;
- лизингови плащания, извършени към или преди началната дата, намалени с получените стимули по договорите за лизинг;

- първоначалните преки разходи, извършени от дружествата в Групата, в качеството им на лизингополучател;
- разходи за възстановяване, които дружествата в Групата ще направят за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта, на който активът е разположен, или възстановяване на основния актив в състоянието, изисквано съгласно договора;

Групата амортизира актива „право на ползване” за по-краткият период от полезния живот и срока на лизинговия договор. Ако собствеността върху актива се прехвърля по силата на лизинговия договор до края на срока на договора, то го амортизира за полезния му живот. Амортизацията започва да се начислява от датата на стартиране на лизинга.

Сроковете на амортизация по типове активи, предмет на договорите за лизинг, са както следва:

• сгради	от 3 до 20 години
• машини и съоръжения	от 3 до 5 години
• транспортни средства	от 3 до 5 години
• компютърна техника	от 3 до 5 години
• други	от 3 до 5 години

Групата е избрала да прилага модела на цената на придобиване за всички свои активи „право на ползване”.

Активите „право на ползване“ се тестват за обезценка в съответствие с МСС 36, като се прилага политика за определяне и отчитане на обезценката, аналогична на тази при имотите, машините и оборудването (дълготрайните материални активи). Възстановимата стойност на активите „право на ползване“ е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се определят като разлика между възстановимата и балансовата стойност (когато възстановимата стойност е по-ниска от балансовата), и се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към позицията “разходи за амортизация”.

Активите „право на ползване” са представят към имоти, машини и оборудване (ако основният актив е материален актив) и към нематериални активи (ако основният актив е нематериален актив) в консолидирания отчет за финансовото състояние, а тяхната амортизация – към разходи за амортизация в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

б) задължения по лизинг

Групата признава задължения по лизинг на датата на стартиране на лизинга, оценени по настояща стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата. Те включват:

- фиксирани плащания (включително фиксирани по същество лизингови плащания), намалени с подлежащите на получаване лизингови стимули;
- променливи лизингови плащания, зависещи от индекси или проценти първоначално оценени, използвайки индексите или процентите на датата на стартиране на лизинга;
- цената за упражняване на опцията за покупка, ако е достатъчно сигурно, че дружеството-лизингополучател ще ползва тази опция;
- плащания на санкции за прекратяване на лизинговите договори, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на дружеството-лизингополучател;
- сумите, които Групата очаква да плати на лизингодателите като гаранции за остатъчна стойност.
-

Променливите лизингови плащания, които не зависят от индекси или проценти, а са свързани с изпълнение или с използването на основния актив, не се включват в оценката на задължението по лизинг и в актива „право на ползване“. Те се признават като текущ разход в периода, в който настъпи събитието или обстоятелството, довело до тези плащания и се включват към разходите за външни услуги (в печалбата и загубата за годината).

Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в договора, ако той може да бъде непосредствено определен или с диференциалния лихвен процент на групата, който то би плащало в случай, че заеме финансови средства, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива „право на ползване“, за сходен период от време, при сходно обезпечение и в сходна икономическа среда.

Лизинговите плащания (вноски) съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихва) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница). Лихвените разходи по лизинга се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на Групата през периода на лизинга на периодична база, така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение, като се представят като финансови разходи.

Задълженията по лизинг се представят на отделен ред в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Групата оценява последващо задължението по лизинг като:

- увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по задълженията по лизинг;
- намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизингови плащания;
- преоценява балансовата стойност на задълженията по лизинг, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор;

- гаранциите за остатъчна стойност се преразглеждат и коригират, ако е необходимо към края на всеки отчетен период.

Групата преоценява задълженията си по лизинг (при което извършва и кореспондиращи записвания към съответните активи „право на ползване“), когато:

- има промяна в срока на лизинга или е възникнало събитие или обстоятелство, което е довело до промяна в оценката на опцията за закупуване, при което коригираните задължения по лизинг се преизчисляват с коригиран дисконтов процент;
- има промяна в плащанията за лизинг, произтичаща от промяна в индекс или процент или има промяна в сумите, които се очаква да бъдат дължими по гаранции за остатъчна стойност, при което коригираните задължения по лизинг се преизчисляват с непроменения (оригиналния) дисконтов процент (освен когато промяната в лизинговите плащания, произтича от промяна в плаващите лихвени проценти, в този случай се използва коригиран дисконтов процент, който отразява промените в лихвения процент);
- лизинговият договор е изменен и това изменение не е отразено като отделен лизинг, в този случай задължението по лизинг се преизчислява като се базира на срока на променения лизингов договор, дисконтирайки променените лизингови плащания с коригиран дисконтов процент към датата на влизане в сила на изменението.

в) краткосрочни лизингови договори и лизингови договори основният актив, по които е с ниска стойност

Групата прилага освобождаването по реда на МСФО 16 от изискването за признаване на актив „право на ползване“ и задължение по лизинг за краткосрочните си лизингови договори на сгради (наети офиси) и транспортни средства и за лизинговите си договори на активи на ниска стойност, представляващи складово оборудване и компютърна техника, които Групата счита, че са на ниска стойност като нови и се използват самостоятелно в групата, без да са зависими и тясно свързани с други активи.

Плащанията във връзка с краткосрочни лизингови договори и лизингови договори, по които основният актив е с ниска стойност се признават директно като текущ разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга се включват към разходите за външни услуги (в печалбата и загубата за годината).

2.15.2. Лизингодател

Групата класифицира всеки от своите лизингови договори като договор за оперативен или договор за финансов лизинг. Когато с договора за лизинг се прехвърлят по същество всички съществени рискове и стопански изгоди от собствеността върху основния актив, той се класифицира като договор за финансов лизинг, всички останали договори се класифицират като договори за оперативен лизинг.

Когато дружество от Групата е междинен лизингодател, то отчита основния лизинг и договора за преотдаване като два отделни договора. Договорът за преотдаване се класифицира като финансов или оперативен в зависимост от актива „право на ползване“, възникнал по основния договор.

Оперативен лизинг

Приходите от наем от оперативен лизинг се признават на линейна база в продължение на срока на съответния лизингов договор. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

Основният актив, предмет на лизинговия договор, остава и се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата.

Когато договорът съдържа лизингов и нелизингови компоненти Групата прилага МСФО 15, за да разпредели възнаграждението по договора върху всеки компонент.

2.16. Правителствени финансираня

Правителственото финансиране представлява различни форми на предоставяне на безвъзмездни средства от държавата (местни и централни органи и институции) и/или междуправителствени споразумения и организации.

Правителствените финансираня (общински, държавни и международни, вкл. по реда на използване на Европейските фондове и програми) се признават първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че те ще бъде получени от Групата, и че последната е спазила и спазва условията и изискванията по дарението.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, пропорционално на размера на признатата в разходите амортизация.

Получените финансираня, свързани с амортизируеми дълготрайни материални активи се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние като дългосрочни финансираня. Частта, която ще бъде призната като текущ приход през следващите 12 месеца се включва в текущите пасиви.

Признатата като приход част от финансиранята се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към „други доходи от дейността“.

2.17. Доходи на наети лица**Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство**

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в Групата се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство за дружествата, извършващи своята дейност в *България* и на трудовото и осигурително законодателство за дружеството в Румъния.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет дружествата от Групата правят оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсирани отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите на възнагражденията и на вноските по задължителното обществено социално и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

*Дългосрочни доходи при пенсиониране**Планове с дефинирани вноски**За България*

Основно задължение на дружествата – работодатели в България, е да извършват задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ), фонд “Гарантиране вземания на работниците и служителите” (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски са регламентирани в Кодекса за социално осигуряване (КСО) и в Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от дружествата в Групата, в качеството им на работодатели, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд “Пенсии”, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица”, фонд “ТЗПБ”, както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато

те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

За дружеството в Румъния

Размерите на осигурителните вноски в Румъния се утвърждават със Закон за бюджета за социалното осигуряване и Данъчния кодекс (Law 227/2015). Разпределението на осигурителните вноски между работодателя и осигуреното лице се определя в съотношения, регламентирани в съответното местно законодателство. Считано от 1 януари 2018 г. с т.нар. фискална реформа, разпределението на осигурителните вноски е променено и вноските за пенсионни и здравни вноски общо в размер на 35% са изцяло за сметка на служителите. Задължение на работодателя остава вноската за трудово застраховане в размер на 2.25%.

Към Групата няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от дружествата в Групата вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда работодателят на дружествата в България е задължен да изплаща на персонала си обезщетение в размер на брутното трудово възнаграждение на съответния служител за два месеца при прекратяване на трудовото правоотношение с него поради пенсиониране. В случай, че служителят е придобил в предприятието или в същата група предприятия десет години трудов стаж през последните двадесет години, обезщетението е в размер на брутното трудово възнаграждение за шест месеца. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Съгласно Закон за бюджета за социалното осигуряване и Данъчен кодекс (Law 227/2015) в Румъния работодателят понастоящем не е задължен да изплати обезщетение при пенсиониране на персонала при настъпване на пенсионна възраст.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на консолидирания финансов отчет, по която те се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал”, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който

възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет, дружествата в Групата извършват приблизителна преценка, основана на актюерски тип изчисления, като обичайно назначават сертифицирани актюери, които да издадат доклад с техните изчисления относно дългосрочните задължения към персонала за обезщетения при прекратяване на трудовото правоотношение поради пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиращи в съответната държава, където функционира и самото дружество.

Други дългосрочни доходи

Съгласно политиката за възнагражденията, приета с решение на Общото събрание, членовете на Съвета на директорите на дружеството–майка имат право на променливо възнаграждение, което се формира на база постигнати резултати, като за целта се използват финансови и нефинансови критерии, определени с решение на Съвета на директорите. Максимално допустимият общ размер на променливото възнаграждение се утвърждава от Общото събрание на акционерите, а преценка относно изпълнението на определените критерии се извършва: ежегодно, на база заверен консолидиран годишен финансов отчет на Групата (за финансовите критерии) и на база анализ на постигнатите резултати по заложените критерии (за нефинансовите критерии).

Разпределението на променливото възнаграждение, на което членовете на Съвета на директорите имат право, се извършва на база заверен консолидиран годишен финансов отчет на дружеството–майка, като 40 % от размера на възнаграждението се разсрочва за период от 3 години, считано от датата на решението за разпределение между членовете на Съвета на директорите (пропорционално, на равни месечни вноски).

Частта от възнаграждението, която се изисква да бъде разсрочена за по-дълъг от 12-месечен период, се оценява по сегашната стойност към датата на консолидирания финансов отчет и се посочва към нетекущите пасиви в консолидирания отчет за финансовото състояние, статия „дългосрочни задължения към персонала”.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на трудовите и осигурителните законодателства на дружествата от Групата, работодател има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор на служители, преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, вкл. и на база публично анонсиран план, (напр. реструктуриране), да се прекрати трудовият договор със съответните лица

без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите в случаите на доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.18. Данък върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на българските дружества от Групата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка в България за 2020 г. е 10 % (2019 г.: 10%).

Дъщерното дружество в чужбина се облага съгласно изискванията на съответното данъчно законодателство в Румъния при данъчна ставка от 16% (31.12.2019 г.: 16%). Номиналната данъчната ставка в Гърция е 28% (31.12.2019 г.: 28%).

Отсрочените данъци върху печалбата се изчисляват за всички временни разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната балансова стойност към датата на консолидирания финансов отчет, като се използва балансовият метод. За определяне на отсрочените данъци са използвани данъчните ставки, очаквани да бъдат ефективни при тяхното бъдещо реализиране.

Отсрочените данъчни пасиви се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, която към момента на извършване не дава отражение нито на счетоводната, нито на данъчната печалба или загуба, с изключение при бизнес комбинациите.

Отсрочените данъчни активи се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на приспадане до степента, до която е вероятно да има бъдеща облагаема печалба, срещу която активите да се реализират.

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочени данъчни активи на едно дружество от Групата се представят нетно срещу отсрочени данъчни пасиви на това дружество, когато то се явява за тях данъчният платец в съответната юрисдикция, и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данък върху дохода.

Към 31.12.2020 г. отсрочените данъци върху печалбата на дружествата от Групата са оценени при ставка, валидна за 2021 г., която за българските дружества е в размер на 10%, а за дъщерното дружество в Румъния е 16%.

2.19. Провизии

Провизии се отчитат, когато възникне настоящо съдебно, конструктивно или нормативно задължение за Групата, в резултат на минали събития, когато се очаква да възникнат изходящи парични потоци за погасяване на задължението и когато може достатъчно точно да се определи сумата на самото задължение, като тяхната оценка подлежи на преглед към края на всеки отчетен период, като ефектите от измененията се представят в статия „други доходи/(загуби) от дейността, нетно“, а разгръщането на дисконта – към „финансови разходи“.

Когато има няколко подобни задължения, вероятността да възникнат изходящи парични потоци за тяхното погасяване се оценява като се взема предвид целия клас от задължения.

Провизиите се оценяват по настоящата стойност на разходите, които се очаква да бъдат необходими за погасяване на задълженията използвайки дисконтов процент преди данъци, който отразява текуща пазарна оценка на рисковете, свързани със задължението.

2.20. Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда едновременно както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на собствения капитал в друго предприятие.

Финансови активи***Първоначално признаване, класификация и оценяване***

При първоначалното им признаване финансовите активи се класифицират в три групи, според последващата им оценка: по амортизирана стойност; по справедлива стойност през другия всеобхватен доход; и по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Групата първоначално оценява финансовите активи по справедлива стойност, а в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата, се добавят преките разходи по сделката. Изключение са търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране - те се оценяват на база цената на сделката, определена съгласно МСФО 15 (*Приложение № 2.21*).

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която Групата е поела ангажимент да закупи или продаде актива.

Класификацията на финансовите активи при първоначалното им признаване зависи от характеристиките на договорните парични потоци на съответния финансов актив и бизнес модела на Групата за нейното управление. За да бъде класифициран и оценяван по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, условията на даден финансов актив трябва да пораждат парични потоци, които представляват "само плащания по главницата и лихвата (СПГЛ)" по неиздължената сума на главницата. За целта се извършва анализ чрез тест на СПГЛ на нивото на инструмент.

Бизнес моделът на Групата за управление на финансовите активи отразява начина, по който Групата управлява финансовите си активи за генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци са резултат само на събирането на договорни парични потоци, на продажба на финансовите активи, или и двете.

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване на финансовите активи, Групата е класифицирало финансовите си активи в категорията „Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)“.

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

Групата оценява финансовите активи по амортизирана стойност, когато са удовлетворени и двете условия по-долу:

- финансовият актив се държи и използва в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него, и
- условията на договора за финансовия актив пораждат парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания на главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата.

Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват на база метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП). Те подлежат на обезценка. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато активът бъде отписан, модифициран или обезценен.

Финансовите активи по амортизирана стойност на Групата включват: парични средства и парични еквиваленти (*Приложение № 11*) и търговски и други вземания (*Приложение № 6, Приложение № 8 и Приложение № 10*).

Отписване

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата когато:

- правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли, или
- правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Групата е поела задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което: или а) Групата е прехвърлила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или б) Групата нито е прехвърлила, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но е прехвърлило контрола върху него.

Когато Групата е прехвърлила правата си за получаване на парични потоци от актива или е встъпила в споразумение за прехвърляне, тя прави оценка на това дали и до каква степен е запазила рисковете и ползите от собствеността. Когато Групата нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, нито е прехвърлила контрола върху него, тя продължава да признава прехвърления актив до степента на продължаващото си участие в него. В този случай Групата признава и свързаното с това задължение. Прехвърленият актив и свързаното задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Групата е запазила.

Продължаващо участие, което е под формата на гаранция върху прехвърления актив, се оценява по по-ниската от: първоначалната балансова стойност на актива и максималната сума на възнаградението, което може да се изиска Групата да изплати.

Обезценка на финансови активи

Групата признава коректив (провизия за обезценка) за очаквани кредитни загуби за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата. Очакваните кредитни загуби се изчисляват като разлика между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Групата очаква да получи, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват и паричните потоци от продажбата на държаното обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от условията на договора.

Други вземания и парични средства

За изчислението на очакваните кредитни загуби по *други вземания, вкл. паричните средства и еквиваленти в банки*, Групата прилага общия подход за обезценка, определен от МСФО 9. Съгласно този подход Групата прилага “трिстепенен“ модел за обезценка въз основа на промени спрямо първоначалното признаване на кредитното качество на финансовия инструмент (актив). Очакваните кредитни загуби се признават на няколко етапа:

- а) Финансови активи, които не са кредитно обезценен при първоначалното им възникване/придобиване и са класифицирани като „редовни“ съгласно вътрешно разработена рискова класификационна схема, се класифицират в Етап (Stage) 1. Това са вземания от длъжници с нисък риск от неизпълнение и стабилни като тенденции добри ключови показатели (финансови и нефинансови), които редовно обслужвани и без дължими суми, които са в просрочие. От първоначалното им признаване техният кредитен риск и качества са обект на непрекъснато наблюдение и анализи. Очакваните кредитни загуби на финансовите активи, класифицирани в Етап 1, се определят на база на кредитни загуби, които са резултат от възможни събития на неизпълнение, които биха могли да настъпят в рамките на следващите 12 месеца от живота на съответния актив (12-месечни очаквани кредитни загуби за инструмента).
- б) Когато след първоначалното признаване на финансовите активи, кредитният риск, свързан с длъжника, нарасне значително и в резултат от това качества на финансовите активи се влошат, те се класифицират като „съмнителни“ в Етап (Stage) 2. Очакваната кредитна загуба

за тези финансови активи се определят за целия оставащ живот (срок) на съответния актив, независимо от момента на настъпването на неизпълнението (очаквани кредитни загуби за целия живот (срок) на инструмента).

Ръководството на Групата е разработило политика и комплекс от критерии за анализ, установяване и оценка настъпване на състояние на „значително нарастване на кредитния риск”. Основни въпроси от тях са оповестени в *Приложение № 2.26.4*.

- г) В случаите, когато кредитният риск на финансовите активи нарасне до ниво, което индикира, че има настъпило събитие на неизпълнение, те се считат за обезценени и се класифицират „в неизпълнение” в Етап (Stage) 3. На този етап се установяват и изчисляват понесените загуби по съответния актив за целия му оставащ живот (срок).

Финансовите активи са кредитно обезценени, когато са настъпили едно или повече събития, оказващи неблагоприятно въздействие върху очакваните бъдещи парични потоци от тези финансови активи.

Ръководството на Групата е извършило съответни анализи, на база на които е определило комплекс от критерии за събития на неизпълнение. Един от тях е просрочия на дължими договорни плащания повече от 90 дни, освен ако за определен инструмент не са налице обстоятелства, които правят оборимо това твърдение. Наред с него, се наблюдават и други събития, въз основа на вътрешна и външна информация, които са индикатор, че длъжникът не е в състояние да изплати (възстанови) всички все още дължими от него суми по договор, вкл. като се вземат предвид и всички кредитни обезпечения и улеснения, държани от Групата. Основни въпроси от политиката и комплекса от критерии са оповестени в *Приложение № 2.26.4*.

Групата коригира очакваните кредитни загуби, определени на база исторически данни, с прогнозни макроикономически показатели, за които е установено, че има корелация и се очаква да окажат влияние върху размера на очакваните кредитни загуби в бъдеще.

Търговските вземания и активи по договори с клиенти

За изчисляване на очакваните кредитни загуби на *търговските вземания и активите по договори с клиенти* Групата е избрала и прилага *опростен подход на база матрица* за изчисление на очаквани кредитни загуби и не проследява последващите промени в кредитния им риск. При този подход то признава коректив (провизия за обезценка) въз основа на очакваната кредитна загуба за целия срок на вземанията към всяка отчетна дата. Групата е разработила и прилага матрица за провизиране, която се базира на историческия опит по отношение на събираемостта и кредитните загуби, коригирани с прогнозни фактори, специфични за длъжниците и за икономическата среда и за които е установена корелационна връзка с процента на кредитните загуби. В последствие матрицата се калибрира (коригира) с прогнозни фактори, специфични за длъжниците и за икономическата среда и за които е установена корелационна връзка с процента на кредитните загуби (*Приложение № 2.26.4*).

Отписване

Финансовите обезценени активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора.

Финансови пасиви*Първоначално признаване, класификация и оценяване*

Финансовите пасиви на Групата включват търговски и други задължения, заеми и други привлечени средства, включително банкови заеми и задължения по лизинг. При първоначалното им признаване обичайно те се класифицират като пасиви по амортизирана стойност.

Първоначално всички финансови пасиви се признават по справедлива стойност, а в случая на заеми и привлечени средства, и търговски и други задължения, нетно от пряко свързаните разходи по сделката.

Последващо оценяване

Последващото оценяване на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация. Обичайно те се класифицират и оценяват по амортизирана стойност.

*Класификационни групи**Получени заеми и други привлечени средства*

След първоначалното им признаване, Групата оценява лихвоносните заеми и привлечени средства по амортизирана стойност, чрез метода на ефективния лихвен процент. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато съответният финансов пасив се отписва, както и чрез амортизацията на база ефективен лихвен процент.

Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание каквито и да било дисконти или премии при придобиването, както и такси или разходи, които представляват неразделна част от ефективния лихвен процент. Амортизацията се включва като финансов разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Отписване

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението бъде погасено, или прекратено, или изтече. Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитодател при по същество различни условия, или условията на съществуващ пасив бъдат съществено променени, тази размяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов. Разликата в съответните балансови суми се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Компенсирание (Нетирание) на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират (нетират) и в консолидирания отчет за финансовото състояние се отразява нетната сума, ако съществува приложимо законно право за компенсиране на признатите суми и ако е налице намерение за уреждане на нетна основа, или за едновременно реализиране на активите и уреждане на пасивите.

Това изискване произтича от идеята на реалната стопанска същност на отношенията на Групата с даден контрагент, че при едновременното съществуване на тези две изисквания очакваният фактически бъдещ паричен поток и ползи от тези разчети за предприятието е нетният поток, т.е. нетната сума отразява реалното право или задължение на Групата от тези финансови инструменти - при всички обстоятелства да получи или плати единствено и само нетната сума.

Ако не са налице едновременно и двете условия се приема, че правата и задълженията на Групата по повод тези насрещни разчети (финансови инструменти) не се изчерпват при всички ситуации само и единствено с получаването или плащането на нетната сума.

Политиката за нетирането е свързана и с оценката, представянето и управлението на реалния кредитен и ликвиден риск, свързан с тези насрещни разчети.

Критериите, които се прилагат за установяване на "наличие на текущо и правно приложимо право за нетиране" са:

- да не зависи от бъдещо събитие, т.е да не е приложимо само при настъпване на някакво бъдещо събитие;
- да бъде възможно за упражняване и защитимо с правни способности в хода на (кумулятивно):
 - обичайната дейност,
 - в случай на неизпълнение/просрочие, и
 - в случай на неплатежоспособност или несъстоятелност.

Приложимостта на критериите се оценява спрямо изискванията на българското законодателство и установените договорености между страните. Условието за "наличие на текущо и правно приложимо право за нетиране" винаги и задължително се оценява заедно с второ условие - за "задължително намерение за уреждане на тези разчети на нетна база".

2.21. Приходи

Обичайните приходи на Групата са от предоставени услуги (*Приложение № 22*).

2.21.1. Признание на приходи по договори с клиенти

Приходите в Групата се признават, когато контролът върху обещаните в *договора с клиента* стоки и/или услуги се прехвърли на клиента. Контролът се прехвърля на клиента при удовлетворяване на задълженията за изпълнение по договора чрез прехвърляне на обещаните стоки и/или предоставяне на обещаните услуги.

Оценка на договор с клиент

Договор с клиент е налице само когато при влизането му в сила той: а) има търговска същност и мотив; б) страните са го одобрили (устно, писмено или на база „установена и общопризната стопанска практика“) и се ангажирали да го изпълнят; в) правата на всяка страна могат да бъдат идентифицирани; г) условията за плащане могат да бъдат идентифицирани; и д) съществува вероятност възнаграждението, на което Групата има право при изпълнение задълженията за изпълнение, да бъде получено. При оценка на събираемостта се вземат предвид всички релевантни факти и обстоятелства по сделката, вкл. минал опит, обичайни бизнес практики, публикувани правила и направени изявления от страна на Групата, обезпечения и възможности за удовлетворяване.

Договор, за който някой от горепосочените критерии все още не е изпълнен, подлежи на нова оценка през всеки отчетен период. Получените възнаграждения по такъв договор се признават като задължение (*пасив по договор*) в консолидирания отчет за финансовото състояние, докато:

- а) всички критерии за признаване на договор с клиент не бъдат изпълнени;
- б) Групата изпълни задълженията си за изпълнение и е получила цялото или почти цялото възнаграждение (което не подлежи на възстановяване); и/или
- в) когато договърът е прекратен и полученото възнаграждение не подлежи на възстановяване.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти Групата прави допълнителен анализ и преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и респ. дали обещаните стоки и/или услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение.

Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разгранчими (сами по себе си и в контекста на договора), се отчита като едно задължение за изпълнение.

Групата признава приход за всяко *отделно задължение за изпълнение* на ниво *консолидиран договор с клиент* като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор. При договори със сходни характеристики приходите се признават на портфейлна база само ако групирането им в портфейл не би имало съществено различно въздействие върху финансовите отчети.

2.21.2. Измерване/(оценяване) на приходите по договори с клиенти

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор *цена на сделката*.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Групата очаква да има право, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни. При определянето на цената на сделката, Групата взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики, вкл. влиянието на променливи възнаграждения, наличието на съществен финансов компонент, непарични възнаграждения и възнаграждения, дължими на клиента (ако има такива). При договори с повече от едно задължения за изпълнение цената на сделката се разпределя към всяко задължение за изпълнение на база индивидуалните продажни цени на всяка стока и/или услуга, определени по

един от допустимите в МСФО 15 методи, като приоритет се дава на метода на „наблюдаемите продажни цени”.

Промяната в обхвата или цената (или и в двете) на договора се отчита като отделен договор и/или като част от съществуващия договор в зависимост от това дали промяната е свързана с добавяне на стоки и/или услуги, които са разграничими, и от определената за тях цена. В зависимост от това:

- а) модификацията се отчита като отделен договор, ако обхвата на договора се разширява поради добавянето на стоки и/или услуги, които са разграничими, и промяната в договорната цена отразява индивидуалните продажни цени на добавените стоки и/или услуги;
- б) модификацията се отчита като прекратяване на съществуващия договор и сключване на нов договор (прилагане в бъдещето), ако оставащите стоки и/или услуги са разграничими от прехвърлените преди модификацията, но промяната в договорната цена не отразява индивидуалните продажни цени на добавените стоки и/или услуги;
- в) модификацията се отчита като част от съществуващия договор (кумулятивно коригиране), ако оставащите стоки и/или услуги не са разграничими от прехвърлените преди модификацията и следователно са част от едно задължение за изпълнение, което е уредено частично.

2.21.3. Задължения за изпълнение по договори с клиенти

Приходите, генерирани в Групата, са основно от продажба на услуги.

Като цяло Групата е достигнала до заключение, че действа като принципал при договореностите си с клиентите, освен ако изрично не е оповестено друго за определени транзакции, тъй като обичайно Групата контролира предоставените услуги преди да ги прехвърли към клиента.

Приходи от продажби на услуги

Предоставяните от Групата услуги включват вътрешни и международни услуги за доставка на пратки от едно населено място до друго (куриерски услуги), универсална пощенска услуга и пощенски парични преводи. Тези услуги се предоставят както самостоятелно, така и в комбинация (в пакет) с допълнителни (съпътстващи) услуги като обратна разписка, обявена стойност, доставка в събота, отвори и тествай, преди да платиш, събиране и изплащане на наложен платеж и други. Ръководството е направило анализ и е определило, че тези допълнителни услуги не са разграничими от основната услуга и следователно двете услуги заедно са *едно задължение за изпълнение*, тъй като Групата не продава допълнителните услуги отделно и те не могат да бъдат извършени отделно от друга страна. Следователно клиентът не може да се възползва от допълнителните услуги самостоятелно (такива, каквито са или с други леснодостъпни ресурси). Допълнително тези допълнителни услуги са взаимосвързани с основната услуга и заедно представляват една интегрирана услуга.

Контролът върху услугите се прехвърля в периода от времето при тяхното предоставяне, тъй като не е необходимо друго дружество да повтори по същество извършената към определена дата работа, ако това друго дружество трябва да изпълни оставащата част от задължението за изпълнение към клиента и следователно клиентът едновременно получава и потребява ползите, получени от дейността на съответното дружество в Групата в хода на изпълнение на тези дейности. Приходите от продажби се признават в течение на времето чрез измерване на степента на изпълнение на задълженията на Групата (етап на завършеност). За измерването на напредъка (етапа на завършеност) Групата използва *линеен метод*, като разпределя възнаграждението, на което очаква да има право равномерно през целия период на изпълнение на услугата. Този метод е определен като най-подходящ за измерване на напредъка, тъй като усилията и ресурсите за изпълнение на услугата също са разпределени равномерно, както и поради краткосрочния характер на предоставените услуги (в рамките на няколко дни). Оценките за приходите, разходите и/или степента на напредък към пълно удовлетворяване на задълженията се преразглежда в края на всеки отчетен период, вкл. при промяна на обстоятелствата и/или настъпване на нови такива. Всяко последващо увеличение или намаление на очакваните приходи и/или разходи се отразява в печалбата или загубата в периода, в който обстоятелствата, довели до преразглеждането, станат известни на ръководството.

2.21.4. Цена на сделката и условия за плащане

Продажните цени на услугите, предлагани от Групата, са съгласно публична тарифа, определена за всяко групата в Групата, и/или са договорени с клиента индивидуално.

Цената на сделката включва още *променливо възнаграждение* под формата на неустойки в случай на неизпълнение на задълженията на някоя от страните, включително за качествено изпълнение от страна на Групата, в т.ч.:

- неустойки, дължими от клиента в случаите на забава на плащане на договореното възнаграждение. Тези неустойки зависят от действията на клиента и се включват като част от цената на сделката, само когато несигурността за получаването им е разрешена.

Не са идентифицирани други възнаграждения, които имат характер на променливо възнаграждение.

В края на всеки отчетен период Групата преразглежда направените преценки и актуализира цена на сделките, така че да представи вярно съществуващите и настъпилите през отчетния период обстоятелства. Всички последващи промени в размера на променливото възнаграждение се признават като корекция на приходите (като увеличение или намаление) към датата на промяната.

Съществен финансов компонент

Цената на сделката не включва финансов компонент. Обичайният кредитен период е от 7 до 30 дни. Цената на услугата (включително допълнителните услуги) се заплаща от клиентите в брой или по банкова сметка на Групата в рамките на договореното отложено плащане. Сумите, събрани авансово преди изпълнение на задълженията по договора (от подателя и/или трето лице) имат краткосрочен

характер и се представят в консолидирания отчета за финансовото състояние като пасиви по договори с клиенти.

2.21.5. Разходи по договори с клиенти

Като разходи по договори с клиенти Групата третира:

- допълнителните и пряко обвързани разходи, които тя поема при сключване на договор с клиент и които очаква да бъдат възстановени за период по-дълъг от дванадесет месеца (*разходи за получаване на договор с клиент*) и
- разходите, които тя поема при изпълнение на договор с клиент и които са пряко свързани с конкретния договор, спомагат за генерирането на ресурси за използване при самото изпълнение на договора и се очаква да бъдат възстановени за период по-дълъг от дванадесет месеца (*разходи за изпълнението на такива договори*).

В обичайната си дейност Групата не поема директни и специфично направени разходи за получаване на договори с клиенти и разходи за изпълнение на такива договори, които не биха възникнали, ако съответните договори не бяха сключени и които да подлежат на капитализация.

2.21.6. Салда по договори с клиенти

Търговски вземания и активи по договори

Търговските вземания представляват безусловно право на Групата да получи възнаграждение по договори с клиенти и други контрагенти (т.е. то е обвързано само с изтичане на период от време преди изплащането на възнаграждението). *Активът по договор* е правото на Групата да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които е прехвърлила на клиента, но което не е безусловно (начисление за вземане). Ако чрез предоставянето на услугите Групата изпълни задължението си преди клиента да заплати съответното възнаграждение и/или преди плащането да стане дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение (което е под условие). Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно. Правото на възнаграждение се счита за безусловно, ако единственото условие за това, плащането на възнаграждението да стане дължимо, е изтичането на определен период от време.

Първоначалното оценяване, последващата оценка и обезценката на търговските вземания и активите по договори с клиенти са оповестени в *Приложение № 2.20*.

Пасиви по договори

Като пасив по договор Групата представя получените от клиента плащания и/или безусловно право да получи плащане, преди да е изпълнило задълженията си за изпълнение по договора. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) Групата удовлетвори задълженията за изпълнение.

Активите и пасивите по договор се представят съответно към други вземания и/или други задължения в консолидирания отчет за финансовото състояние, освен ако не са съществени. В този случай те се представят на отделен ред в консолидирания отчет за финансовото състояние. Те се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или участват в обичайния оперативен цикъл на Групата, а останалите – като нетекущи. Активите и пасивите, произтичащи от един договор се представят нетно в консолидирания отчет за финансовото състояние, дори ако те са резултат от различни договорни задължения по изпълнението на договора.

След първоначалното признаване, търговските вземания и активите по договора се подлагат на преглед за обезценка в съответствие с правилата на МСФО 9. Загубите от обезценка в резултат от договори с клиенти се представят отделно от други загуби от обезценка към другите оперативни разходи в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.22. Разходи

Разходите в Групата се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, и до степеня, до която това не би довело за признаване на обекти в отчета за финансовото състояние, които не отговарят на определенията за активи и пасиви).

Предплатени разходи

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

2.23. Финансови разходи

Финансовите разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат и се състоят от: разходи за лихви, вкл. банкови такси и други преки разходи по кредити и банкови гаранции, и лихви по договори за лизинг и други задължения с отложено плащане, както и изменения на условни възнаграждения, признати за пасив, и разгръщане на дисконт при провизиите. Разходите от лихви се признават пропорционално на времето на остатъчния период на лихвоносния пасив и ефективната лихва за периода на падеж.

2.24. Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на Групата се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане на повтаряща се (ежегодна) база. Такива са *предоставени и получени банкови заеми и заеми на/от трети лица, определени търговски и други вземания и задължения, задължения по лизинг*.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които Групата задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Групата прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. да минимизира използването на ненаблюдаема информация. Тя използва и трите допустими подхода, *пазарния, приходния и разходния подход*, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котирувани пазарни цени, пазарни аналози и дисконтирани парични потоци, вкл. на база капитализиран доход от наем.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват в консолидирания финансов отчет по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котирувани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котирувани цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на определени корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

Дружествата в Групата прилагат основно справедлива стойност Ниво 2.

За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност във финансовите отчети на повтаряема база, дружествата в Групата правят преценка към датата на всеки отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

2.25. Сегментно отчитане

Групата идентифицира своите отчетни сегменти и оповестява информация по сегменти в съответствие с организационната и отчетна структура, използвана от ръководството. Оперативните сегменти представлява отграничим компонент на Групата, който предприема бизнес дейности, от които може да получава приходи и понася разходи (включително приходи и разходи, свързани със сделки с други компоненти на Групата), чиито оперативни резултати редовно се преглеждат от ръководството, вземащо главните оперативни решения, при вземането на решения относно ресурсите, които да бъдат разпределени към сегмента и оценяване на резултатите от дейността му и за който е налице отделна финансова информация.

Групата е определила един единствен сегмент на отчитане – куриерски услуги.

2.26. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Групата. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

2.26.1. Оценка и капитализиране на нематериални активи, вкл. вътрешно създаден софтуер

Групата текущо разработва нови модули и прави промени в поддръжката на съществуващите функционалности на информационната си система. Самият процес на доразработване включва изпълнението на редица специфични работи от ИТ експерти. Процесът на счетоводна преценка кои и каква част от направените разходи по информационната система отговарят на условията за „разработване” и следва да бъдат капитализирани и кои са по същество по-скоро „поддръжка” и следва да бъдат отчетени в текущите разходи, е базиран на експертни преценки. В него участват ИТ специалисти и счетоводни специалисти, които извършват периодични оценки на работата по вид, обхват, съдържание, цели, времеви хоризонт за използваемост и ползи на резултата и др.под. Тези оценки се базират на експертни анализи на изготвената информация за вложени човекочасове и характера на работата, допусканията при разпределението им по отделни видове дейности и модули.

Капитализираните разходи през 2020 г. са в размер на 970 х.лв. (2019 г: 971 х.лв.), в т.ч. за вътрешно създаден софтуер 970 х.лв. (2019 г: 971 х.лв.) (*Приложение № 4 и Приложение № 29*).

2.26.2. Обезценка на репутация

Ръководството на Групата е направило необходимите процедури за извършване на годишен тест за обезценка на признатите репутации по придобиването на дъщерните дружества: Геопост България ЕООД, Дайнамик Парсъл Дистрибушън С.А., Румъния, Рапидо Експрес енд Лоджистик ЕООД и ОМГ Мобайл ЕООД. За целта е прието, че всяко отделно дружество в рамките на Групата се явява “обект генериращ парични потоци”. Като база за прогнозите на парични потоци (преди данъци) са използвани финансовите бюджети, разработени от ръководствата на съответните дружества и на Групата като цяло, както и други средносрочни и дългосрочни планове и намерения за развитието и реструктурирането на дейностите в рамките на Групата. Ключовите предположения, използвани при изчисленията, са определени конкретно за всяко дружество, носител на репутация, и отразяват неговата специфика на дейността, бизнес средата и рисковете, на които е изложено. Тестовите, допусканията и преценките на ръководството на Групата при прогнозите и изчисленията за обезценка на признатите репутации са направени през призмата на неговите намерения и планове относно бъдещото развитие на тези дъщерни дружества и респ. очакванията за генериране на бъдещи икономически изгоди, вкл. чрез използването на техните вътрешно-създадени търговски марки, търговски и промишлен опит, постигнатите и възможностите за развитие в бъдеще на обемите приходи, осигуряването на позиции на български и чуждестранни пазари (разработване и запазване), очакванията за бъдещи продажби и постигнати синергии, и други под. Възстановимата стойност на всеки обект, генериращ парични потоци, е определена на база изчислена “стойност в употреба”.

В резултат на направените изчисления към 31.12.2020 г. не е установена необходимост за признаване на обезценка на признатата репутация за Геопост България ЕООД, Дайнамик Парсъл Дистрибушън С.А., Румъния, Рапидо Експрес енд Лоджистик ЕООД и ОМГ Мобайл ЕООД (31.12.2019 г.: няма обезценка) (Приложение № 4).

2.26.3. Лизинг**2.26.3.1. Определяне дали даден договор съдържа лизинг или лизингови елементи**

При идентифициране и класифициране на лизинг или на лизингов елемент в даден договор, Групата преценява дали договорът съдържа идентифициран актив и дали по силата на него се прехвърля правото на контрол над използването на същия актив за съответния по договора срок.

За да определи дали по силата на договор се прехвърля контрол над използването на определен актив Групата преценява дали през целия период на ползване има следните права:

- правото да получава по същество всички икономически ползи от използването на определения актив;
- правото да определя и ръководи използването и експлоатацията на идентифицирания базисен актив.

За признатите договори за лизинг, ръководството на Групата е стигнало до заключение, че в рамките на обхвата на правото на ползване, определено в договора, Групата има право да взема съответните

решения относно това как и с каква цел да бъдат използвани активите, като е в състояние да определя работно време и лицата, които имат достъп до активите. За голяма част от договорите за лизинг на офиси, Групата има право да преотдава активите на трети лица, както и да променя решенията за използване на активите по време на срока на договора.

Допълнително, ръководството е проучило и установило, че стойността на нелизинговите компоненти (вкл. за неидентифицирани паркоместа), за които не е определено отделно възнаграждение, е пренебрежимо малка, и договорените плащания са разпределени изцяло към активите по право на ползване.

2.26.3.2. Определяне на срока на лизингови договори с опции за подновяване и прекратяване - като лизингополучател

Групата определя срока на лизинга като неотменимий период на лизинга, заедно с

- а) периодите, по отношение, на които съществува опция за удължаване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че Групата ще упражни тази опция и
- б) периодите, по отношение, на които съществува опция за прекратяване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че Групата няма да упражни тази опция.

Обичайно в договорите за лизинг, по които Групата е лизингополучател, е включена опция за удължаване и опция за прекратяване. Групата прилага преценки при определяне дали притежава достатъчна степен на сигурност, че ще упражни опцията за удължаване или за прекратяване, като взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимули за упражняване на опция за удължаване или за не упражняване на опция за прекратяване (като направени подобрения на основния актив, значението на основния актив за дейността на Групата, поради неговата локация и популярност сред клиентите, допълнителните разходи за определяне и подобрение на друг актив, съответстващ на нуждите на Групата и други).

След датата на стартиране на лизинга Групата прави повторна оценка на срока на договора, при настъпване на важно събитие или съществено изменение в обстоятелствата, което е под негов контрол и засяга това доколко е достатъчно сигурно, че Групата ще упражни опция, която не е била отразена при определяне на срока или няма да упражни опция, която преди това е била отразена при определяне на срока на договора

За всички договори за лизинг на логистични складове ръководството е определило, че срокът на лизингите са реално определените в договора срокове. За тези договори, при които е включена опция за автоматично удължаване, преценката на ръководството е, че към датата на първоначално прилагане на МСФО 16, както и към датата на този финансов отчет, няма достатъчна степен на сигурност доколко опцията за удължаване ще бъде упражнена или не, тъй като договорените срокове са твърде дълги (пет и над пет години), както и поради обстоятелството, че не са налице значителни икономически стимули и специфични условия, които да правят упражняването на такава опция вероятно.

За договорите за лизинг на офиси, наети от дружеството-майка, при които договореният срок за ползване е от една до три години с опция за автоматично подновяване, ръководството е приело

средния срок за тяхното ползване - три години. Срокът на лизинга е определен на ниво отделен договор, в рамките от една до три години.

За договорите за лизинг на офиси от дъщерно дружество в Румъния, ръководството е определило, че срокът на лизингите са реално определените в договорите срокове. За договорите с опция за автоматично подновяване, преценката на ръководството е, че към датата на настоящия отчет, съответно към датата на сключване на договорите, няма достатъчна степен на сигурност доколко опцията за удължаване ще бъде упражнена или не, доколкото през последните три финансови години дейността на дъщерното дружество е реструктурирана, голяма част от договорите са сключени през текущия и предходен отчетен период и дъщерното дружество няма достатъчно натрупан опит относно упражняването на такава.

2.26.3.3. Тълкуване на това какво представлява неустойка при определяне на срока на договорите за лизинг

Обичайно договорите за лизинг на офиси включват период на предизвестие (от 1 до 3 месеца) за прекратяване на договора без някоя от страните да заплаща суми при прекратяването, както и опция за многократно подновяване, което включва първоначален период и неопределен брой подновявания, след края на първоначалния период, освен ако не се прекрати, от която и да е от страните. За тези договори групата прилага презумпцията за по-широк смисъл на думата санкция, извън обхвата на описаните в договора такива, като се позовава на разумно обосновани икономически стимули или фактори, имащи възпиращ характер и играещ роля на санкция (като направени подобрения на основния актив, значението на основния актив за дейността на групата, поради неговата локация и популярност сред клиентите, допълнителните разходи за определяне и подобрение на друг актив, съответстващ на нуждите на предприятието и други). Целта на групата в тези договори, срокът на лизинга да отговаря на неговата реалистична преценка за използването на основния актив.

Срокът на лизинга при тези договори е определен на ниво отделен договор, в рамките от една до три години.

2.26.3.4. Определяне на диференциален лихвен процент на договори за лизинг, в които групата е лизингополучател

В случаите, в които Групата е лизингополучател и не може непосредствено от договорите да определи лихвения процент, необходим му за дисконтиране на задълженията по лизинг, то използва диференциалния лихвен процент, който би плащало в случай, че заеме финансови средства, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива „право на ползване“, за сходен период от време, при сходно обезпечение и в сходна икономическа среда. За договори, за които Групата няма аналогично финансиране, то търси наблюдаеми данни като пазарни нива на кредитите и банкова статистика, която е публично достъпна и прави специфични за него изчисления и корекции, за да отрази собствения си кредитен рейтинг на база вътрешно разработена методика на рисковите коефициенти (базирана на сравняване и анализи на лихвата по собствените си заеми с тези от банковата статистика).

На тази база, ръководството е приело че диференциален лихвен процент за договори със срок на лизинга до три години е в диапазон 1,8% - 3%, а за договори със срок на лизинга над три години – в диапазон 2% - 4.5%, на база анализа на лихвените равнища на ползвани от дружествата в Групата привлечени заеми и/или публична информация за лихвените равнища за заеми с подобни характеристики, в т.ч период от време, обезпечение, валута и икономически среда.

2.26.3.5. Преглед за индикатори за обезценка на активите „право на ползване“

Към датата на всеки отчет ръководството на Групата извършва преглед за обезценка на активите „право на ползване“. Ако са налице индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност от последната се изписва до възстановимата стойност на активите.

Групата е направила преглед и е установила, че няма налице индикатори за обезценка към 31.12.2020 г. и към 31.12.2019 г.

Към 31.12.2020 г. в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата са признати активи „право на ползване“ на обща стойност 76,020 х.лв. и задължения по лизинг на обща стойност 74,269 х.лв. (31.12.2019 г.: активи „право на ползване“ 66,032 х.лв. и задължения по лизинг 62,982 х.лв.). (Приложение № 13).

2.26.4. Изчисление на очаквани кредитни загуби за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност

Измерването на очакваната кредитна загуба за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (търговски и други вземания и парични средства и еквиваленти), е област, която изисква използването на модели и съществени предположения и преценки за бъдещи икономически условия и кредитно поведение на клиенти и длъжници (например вероятността контрагентите да не изпълнят задълженията си и произтичащите от тях загуби).

За прилагането на тези изисквания ръководството на Групата прави редица важни преценки, като: а) определяне на критерии за идентифициране и оценка на значително увеличение на кредитния риск; б) избор на подходящи модели и предположения за измерване на очакваните кредитни загуби; в) формиране на групи от сходни финансови активи (портфейли) за целите на измерването на очакваните кредитни загуби, г) установяване и оценка за корелацията между историческите проценти на просрочие и поведението на определени макропоказатели, за да се отразят ефектите от прогнозите за тях в бъдеще при изчисленията на очакваните кредитни загуби; д) специфични допускания и преценки при някои индивидуални вземания, включително от свързани лица (Приложение № 6, Приложение № 8, Приложение № 10 и Приложение № 11).

За търговските вземания, вкл. от свързани лица

Групата използва матрици за провизии за изчислението на очакваните кредитни загуби от търговските вземания и активите по договор. Процентите на провизиите се базират на дните просрочие за групи от различни клиентски сегменти (портфейли), които имат сходни модели на загуба (тип клиент като сектор).

Всяка матрицата за провизии първоначално се основава на детайлни исторически наблюдения за проценти на несъбираемост на вземанията на Групата и движението на вземанията по групи просрочия. Обичайно се използват исторически данни за предходната финансова година, поради обстоятелството, че те са със срок на събираемост средно от 20 до 30 дни. Изчисленията задължително се актуализират ако през отчетния период поведението на клиентите при плащане има съществена промяна и/или са настъпили други събития, които оказват съществен ефект върху събираемостта на вземанията на Групата. В тези случаи матрицата за очакваните кредитни загуби се ревизира, така че да отразява промяната в поведението на клиентите, която оказва влияние върху събираемостта на вземанията. Допълнително матрицата се калибрира при необходимост, така че да коригира исторически установените зависимости за кредитните загуби с прогнозната информация, използвайки и вероятностни сценарии. Например, ако се очаква дадени прогнозни икономически условия да се влошат или подобрят през следващата година, което може да доведе до корелационно увеличение на просрочията в дадения сектор (тип клиент), историческите проценти на неизпълнение се коригират. Към всяка отчетна дата наблюдаваните исторически проценти на неизпълнение се актуализират и се отчитат ефектите от промените в прогнозните оценки.

Оценката на съотношението между наблюдаваните исторически проценти на неизпълнение, прогнозните икономически условия и очакваните кредитни загуби е съществена счетоводна оценка. Стойността на очакваните кредитни загуби е чувствителна към промени в обстоятелствата и прогнозните условия. Историческите кредитни загуби на Групата и прогнозните икономически условия могат да се отклоняват спрямо действителната несъбираемост в бъдеще.

Информацията за очакваните кредитни загуби от търговските вземания, вкл. от свързани лица с натрупване са оповестени в *Приложение № 8* и *Приложение № 34*.

През 2020 г. са отчетени разходи за провизии за обезценка за очаквани кредитни загуби в размер на 403 х.лв., нетно в (2019 г.: 403 х.лв. нетно на активи по договори с клиенти) (*Приложение № 8*, *Приложение № 9*, *Приложение № 28* и *Приложение № 34*).

Парични средства

За изчислението на очакваните кредитни загуби по *паричните средства и еквиваленти в банки*, Групата прилага общия „триетапен“ подход за обезценка, определен от МСФО 9. За целта се прилага модел, базиран на публикуваните рейтинги на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody's, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg. На тази база, от една страна, се определят показателите за PD (вероятности за неизпълнение), като се използват публичните данни на PD рефериращи към рейтинга на съответната банка, а от друга, чрез промяната на рейтинга на съответната банка от период в период, Групата оценява наличието на завишен

кредитен риск. Загубите при неизпълнение се оценяват по формулата за изчисление на очакваните кредитни загуби е: $ECL = PD \times LGD \times EAD$, където:

ECL е показателя за очаквани кредитни загуби

PD е показателя за вероятност за неизпълнение

LGD е показателя за загубата при неизпълнение, и

EAD е показателя на сума на експозицията при неизпълнение.

При определянето на LGD се взема предвид наличието на гарантирани и/или обезпечени суми по съответните банкови сметки.

През 2020 г. и през 2019 г. не е отчетена обезценка на паричните средства (*Приложение № 11 и Приложение № 34*).

2.26.5. Приходи от договори с клиенти

При признаване на приходите и изготвяне на консолидирания годишен финансов отчет ръководството прави различни преценки, приблизителни оценки и предположения, които оказват влияние върху отчетените приходи, разходи, активи и пасиви по договори и съответстващите им оповестявания. В резултат на несигурността по отношение на тези предположения и приблизителни оценки, е възможно да възникнат съществени корекции в балансовата стойност на засегнатите активи и пасиви в бъдеще, и респ. отчетените разходи и приходи.

Ключовите преценки и предположения, които оказват съществено влияние върху размера и срока за признаване на приходите от договори с клиенти са оповестени в *Приложение № 2.21.3* и *Приложение № 2.21.4* и са свързани с идентифициране на задълженията за изпълнение и начина на прехвърляне на контрола за всяко отделно задължение за изпълнение и определяне на цената на сделката, в т.ч. на променливите възнаграждения и техния размер.

2.27.6. Полезен живот

Ръководството на всяко дружество в Групата определя очаквания полезен живот и метода на амортизация на основните за бизнеса на съответното дружество дълготрайни активи съобразно преценката му за жизнения цикъл на актива в дружеството и намеренията за тяхната експлоатация. Тази преценка може да бъде променена в бъдеще в резултат на промени в очакваното използване на активите от съответното дружество.

В началото на годината ръководството-майка е извършило цялостен преглед на оставащия полезен живот на нематериалните активи, чрез които изпълнява своята дейност, поради предвиджани промени в срока на употреба на ползвания от дружеството-майка оперативен софтуер. В резултат на прегледа, считано от 01.01.2020 г. е направена корекция в оставащия полезен живот на компонентите на този софтуер, като той е удължен с шест години.

При направените допускания и предположения за промяна в полезния живот на оперативния софтуер, разходите за амортизация, които са признати в текущия финансов резултат са с около 283 х.лв. по-малко спрямо тези, отчетени по действащите до 31.12.2019 г. норми на полезен живот.

2.26.7. Актюерски изчисления

При определяне на настоящата стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които предположения са преценени от ръководството като разумни и уместни за дружеството (*Приложение № 17*).

ГРУПА СПИДИ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2020 година
3. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	Сгради	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Компютърна техника	Други	Разходи за придобиване	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
31 декември 2020 година							
Балансова стойност на 1 януари	46,948	4,509	21,529	2,242	5,920	1,060	82,208
Придобити	19,301	5,239	9,307	1,457	968	295	35,567
Трансфер	1	102	-	-	327	(430)	-
Отписани	(3,479)	(20)	(4,761)	(430)	(311)	-	(9,001)
Разходи за амортизация	(8,755)	(1,635)	(7,153)	(1,013)	(1,201)	-	(19,757)
Отписана амортизация	2,707	6	4,291	395	195	-	7,594
Ефект от валутни преизчисления	(232)	(34)	(50)	(10)	(35)	(1)	(362)
Балансова стойност към 31 декември	56,491	8,167	23,163	2,641	5,863	924	97,249
31 декември 2020 година							
Отчетна стойност	78,034	15,521	50,526	10,029	10,380	924	165,414
Натрупана амортизация	(21,543)	(7,354)	(27,363)	(7,388)	(4,517)	-	(68,165)
Балансова стойност	56,491	8,167	23,163	2,641	5,863	924	97,249
в т.ч. балансова стойност на активите „право на ползване“ (Приложение № 13.2.1)	52,912	537	20,857	1,408	306	-	76,020
31 декември 2019 година							
Балансова стойност на 1 януари	39,786	4,879	18,291	2,452	6,234	1,653	73,295
Придобити	20,031	958	11,463	1,360	749	1	34,562
Трансфер	422	-	-	50	73	(545)	-
Отписани	(6,948)	(22)	(9,002)	(741)	(5)	(47)	(16,765)
Разходи за амортизация	(7,794)	(1,286)	(6,898)	(1,145)	(1,069)	-	(18,192)
Отписана амортизация	1,747	18	7,749	279	-	-	9,793
Ефект от валутни преизчисления	(296)	(38)	(74)	(13)	(62)	(2)	(485)
Балансова стойност към 31 декември	46,948	4,509	21,529	2,242	5,920	1,060	82,208
31 декември 2019 година							
Отчетна стойност	62,483	10,278	46,073	9,051	9,437	1,060	138,382
Натрупана амортизация	(15,535)	(5,769)	(24,544)	(6,809)	(3,517)	-	(56,174)
Балансова стойност	46,948	4,509	21,529	2,242	5,920	1,060	82,208
в т.ч. балансова стойност на активите „право на ползване“ (Приложение № 13.2.1)	43,369	1,158	19,922	839	744	-	66,032

ГРУПА СПИДИ**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2020 година**

Като сгради са представени активи „право на ползване“ (наети офиси и складове) с балансова стойност 52,912 х.лв. (31.12.2019 г.: 43,369 х.лв.) и стойността на направените във връзка с тях подобрения с балансова стойност 3,579 х.лв. (31.12.2019 г.: 3,579 х.лв.).

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
Другите дълготрайни материални активи включват:		
Автоматични пощенски станции	3,114	3,353
Инвентар и други ДМА	2,749	2,567
<i>Компютри и компютърно оборудване</i>	-	-
Общо	5,863	6,980

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи включват:

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
Разходи за закупуване на автоматични пощенски станции	629	956
Предоставени аванси за покупка на автомобили	114	-
Предоставени аванси за покупка на електрокари	153	-
Предоставени аванси за покупка на машини и оборудване	28	104
Общо	924	1,060

Към 31 декември стойността на машините и оборудването включва машини и оборудване с балансова стойност в размер на 42 х.лв. (31.12.2019 г.: 65 х.лв.), закупено по договор за финансиране по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014 – 2020” (*Приложение № 21*).

Активите право на ползване са представени в *Приложение № 13*.

Други данни

Отчетната стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи, които се ползват в дейността на Групата към 31.12.2020 г. е в размер 23,582 х.лв. (31.12.2019 г.: 18,827 х.лв.).

Към 31.12.2020 г. върху машини и оборудване с балансова стойност в размер на 991 х.лв. (31.12.2019 г.: 1,175 х.лв.) е учреден залог за обезпечение на получени банкови заеми (*Приложение № 15*).

Машини и оборудване (конвейерна система и компютърна техника) с балансова стойност към 31.12.2020 г. в размер на 2,485 х. лв. служат за обезпечение на задължения по получени заеми от други финансови институции (31.12.2019 г.: няма) (*Приложение № 16*).

4. РЕПУТАЦИЯ И ДРУГИ НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Репутация BGN'000	Права върху интелектуал- на собственост BGN'000	Програмни продукти BGN'000	Активи в процес на придобиване BGN'000	Общо BGN'000
31 декември 2020 г.					
Балансова стойност в началото на годината	18,621	14,868	4,873	860	39,222
Придобити	-	-	1,231	309	1,540
Отписани	-	-	(234)	(349)	(583)
Разходи за амортизация	-	(1,975)	(1,683)	-	(3,658)
Трансфер	-	-	820	(820)	-
Отписана амортизация	-	-	234	-	234
Ефект от валутни преизчисления	(116)	(65)	(34)	-	(215)
Балансова стойност в края на годината	18,505	12,828	5,207	-	36,540
31 декември 2020 г.					
Отчетна стойност	18,505	19,220	15,375	-	53,100
Начислена обезценка	-	-	(23)	-	(23)
Натрупана амортизация	-	(6,392)	(10,145)	-	(16,537)
Балансова стойност	18,505	12,828	5,207	-	36,540
31 декември 2019 г.					
Балансова стойност в началото на годината	18,804	16,995	6,132	412	42,343
Придобити	-	-	1,180	530	1,710
Отписани	-	(20)	(925)	-	(945)
Разходи за амортизация	-	(2,009)	(2,075)	-	(4,084)
Начислена обезценка	-	-	(23)	-	(23)
Отписана амортизация	-	2	628	(82)	548
Ефект от валутни преизчисления	(183)	(100)	(44)	-	(327)
Балансова стойност в края на годината	18,621	14,868	4,873	860	39,222
31 декември 2019 г.					
Отчетна стойност	18,621	19,321	13,624	860	52,426
Начислена обезценка	-	-	(23)	-	(23)
Натрупана амортизация	-	(4,453)	(8,728)	-	(13,181)
Балансова стойност	18,621	14,868	4,873	860	39,222

ГРУПА СПИДИ

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2020 година

Към 31 декември 2020 г. стойността на нематериалните активи включва програмни продукти с балансова стойност в размер на 154 х.лв., закупени по договор за финансиране по оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007-2013 г.” (Приложение № 21).

Отчетната стойност на напълно амортизираните нематериални активи, които се използват в дейността на Групата към 31.12.2020 г. е в размер 6,123 х.лв. (31.12.2019 г.: 3,170 х.лв.).

Правата върху интелектуална собственост включват придобити в резултат на бизнес-комбинации търговски марки, комплексни нематериални активи (договори с клиенти, разрешителни и лицензии), ексклузивни договори с контрагенти, дистрибуторска мрежа и забрана за конкурентна дейност.

Признатата в консолидирания отчет за финансово състояние *репутация* към 31.12.2020 г. в размер на 18,505 х.лв. (31.12.2019 г.: 18,621 х.лв.) представлява остатъчната стойностна величина, надвишението на цената на придобиване (предоставеното възнаграждение) над справедливата стойност на дела на групата в нетните разграничими активи (вкл. допълнително признатите нематериални активи при бизнес комбинацията) към датата на придобиването на дъщерни дружества (Приложение № 2.3), както следва:

Дъщерно дружество	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
Геопост България ЕООД	4,466	4,466
ДПД С.А., Румъния	6,502	6,618
Рапидо Експрес енд Лоджистик ЕООД	6,484	6,484
ОМГ Мобайл ЕООД	1,053	1,053
Общо	18,505	18,621

Справедливата стойност на разграничимите активи и пасиви при придобиването на Геопост България ЕООД и ДПД С.А., Румъния (бизнес-комбинации) от Групата са определени вътрешно, от нейното ръководство, вкл. и идентифицирането и оценката на новопризнатите при съответната бизнес комбинация нематериални активи. Те са под форма на „придобити права“ и включват придобитите при бизнес-комбинациите ексклузивни договори с контрагенти, комплексни нематериални активи и дистрибуторска мрежа.

Справедливата стойност на разграничимите активи и пасиви при придобиването на Рапидо Експрес енд Лоджистик ЕООД и ОМГ Мобайл ЕООД (бизнес-комбинации) от Групата са определени от лицензиран оценител към датата на придобиване на дружествата. Идентифицираните при бизнес комбинациите нематериални активи включват търговски марки, комплексен нематериален актив и софтуер.

Балансовата стойност на *признатите нематериални активи* при придобиването на дъщерните дружества към 31 декември е както следва:

ГРУПА СПИДИ**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2020 година**

Дъщерно дружество	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
Геопост България ЕООД	1,673	1,813
ДПД С.А., Румъния	3,398	3,835
Рапидо Експрес енд Лоджистик ЕООД	7,279	8,645
ОМГ Мобайл ЕООД	1,349	1,923
Общо	13,699	16,216

Към 31 декември Групата е направила преглед на признатата репутация и нематериалните активи, вкл. тези идентифицираните при бизнес комбинация, при който е установила, че също не са налице събития или промени в обстоятелствата, въз основа на които да се приеме, че балансовата им стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност (*Приложение № 2.26.2*).

5. АКТИВИ И ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със следните обекти в консолидирания отчет за финансовото състояние:

	<i>временна разлика</i> 31.12.2020 BGN '000	<i>данък</i> 31.12.2020 BGN '000	<i>временна разлика</i> 31.12.2019 BGN '000	<i>данък</i> 31.12.2019 BGN '000
Отсрочени данъчни пасиви				
Активи придобити при бизнес комбинация	(13,699)	(1,573)	(16,276)	(1,858)
Пасиви по отсрочени данъци	(13,699)	(1,573)	(16,276)	(1,858)
Неизплатени доходи на физически лица, вкл. неизползвани отпуски	2,934	294	2,262	226
Провизии за обезценка за очаквани кредитни загуби на търговски вземания и активи по договори с клиенти	1,225	123	1,254	125
Активи право на ползване	740	74	516	51
Дълготрайни материални и нематериални активи	552	55	259	26
Дългосрочни задължения към персонала за пенсиониране	197	20	135	13
Данъчна загуба			92	9
Провизии за задължения			23	2
Други	32	3	621	62
Активи по отсрочени данъци	5,680	569	5,162	514
Нетно салдо на активи и пасиви по отсрочени данъци	(8,019)	(1,004)	(11,114)	(1,344)

Общото изменение на активите и пасивите по отсрочени данъци на Групата през съответната финансова година е както следва:

ГРУПА СПИДИ

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2020 година

	2020	2019
	BGN'000	BGN'000
Салдо на 1 януари		
<i>в т.ч. Активи по отсрочени данъци</i>	514	466
<i>в т.ч. Пасиви по отсрочени данъци</i>	(1,858)	(2,168)
Салдо на 1 януари	(1,344)	(1,702)
Придобити при покупка на дъщерни дружества		-
Признати в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)	328	340
Курсови разлики от преизчисление на чуждестранни дейности	12	18
Салдо на 31 декември	(1,004)	(1,344)
<i>в т.ч. Активи по отсрочени данъци</i>	569	514
<i>в т.ч. Пасиви по отсрочени данъци</i>	(1,573)	(1,858)

Изменението в салдото на активите/(пасивите) по отсрочени данъци по обекти на временни разлики е както следва:

	Салдо на 1 януари 2020 г. BGN '000	Признати в отчета за всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) BGN '000	Ефект от валутни преизчисления BGN '000	Салдо на 31 декември 2020 г. BGN '000
Активи придобити при бизнес-комбинация	(1,858)	273	12	(1,573)
Пасиви по отсрочени данъци	(1,858)	273	12	(1,573)
Неизплатени доходи на физически лица, вкл. неизползвани отпуски	226	68	-	294
Провизии за обезценка за очаквани кредитни загуби на търговски вземания и активи по договори с клиенти	125	(2)	-	123
Активи по право на ползване	51	23	-	74
Дълготрайни материални и нематериални активи	26	29	-	55
Дългосрочни задължения към персонала за пенсиониране	13	7	-	20
Данъчна загуба за пренасяне	9	(9)	-	-
Провизии за задължения	2	(2)	-	-
Други	62	(59)	-	3
Активи по отсрочени данъци	514	55	-	569
Активи и пасиви по отсрочени данъци, нетно	(1,344)	328	12	(1,004)

	Салдо на 1 януари 2019 г. BGN '000	Признати в отчета за всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) BGN '000	Ефект от валутни преизчисле- ния BGN '000	Салдо на 31 декември 2019 г. BGN '000
Активи придобити при бизнес-комбинация	(2,168)	292	18	(1,858)
Пасиви по отсрочени данъци	(2,168)	292	18	(1,858)
Неизплатени доходи на физически лица, вкл. неизползвани отпуски	273	(47)	-	226
Провизии за обезценка за очаквани кредитни загуби на търговски вземания и активи по договори с клиенти	107	18	-	125
Активи по право на ползване	44	7	-	51
Дълготрайни материални и нематериални активи	(24)	50	-	26
Дългосрочни задължения към персонала за пенсиониране	9	4	-	13
Данъчна загуба за пренасяне	37	(28)	-	9
Провизии за задължения	20	(18)	-	2
Други	-	62	-	62
Активи по отсрочени данъци	466	48	-	514
Активи и пасиви по отсрочени данъци, нетно	(1,702)	340	18	(1,344)

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружествата в Групата да генерират достатъчна данъчна печалба.

6. ДРУГИ НЕТЕКУЩИ АКТИВИ

	31.12.2020 BGN'000	31.12.2019 BGN'000
Предоставени депозити по договори за лизинг	865	649
Дългосрочни вземания от продажба на дълготрайни активи	308	212
Общо	1,173	861

Предоставените към 31.12.2020 г. депозити в размер на 865 х.лв. (31.12.2019 г.: 649 х.лв.) са основно по повод договори за лизинг и подлежат на възстановяване при изтичане срока на договора за лизинг и/или при неговото прекратяване (Приложение № 13).

ГРУПА СПИДИ

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2020 година

Дългосрочни вземания от продажба на дълготрайни активи са възникнали през 2020 г. и 2019 г. при продажба на автомобили на куриери – партньори от дружеството-майка. Вземанията са със срок за погасяване от март 2022 г. до октомври 2023 г. и са обезпечени със залог на продадения автомобил в полза на дружеството-майка. Текущата част на вземанията е в размер на 288 х.лв. (31.12.2019 г.: 191 х.лв.) (Приложение № 10).

7. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
	BGN'000	BGN'000
Материали	453	489
Гориво	128	79
Общо	581	568

8. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
	BGN'000	BGN'000
Вземания от клиенти – трети лица	30,252	25,739
<i>в т. ч. вземания по договори с клиенти – трети лица</i>	29,623	25,221
Провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби	(2,595)	(2,460)
<i>в т. ч. провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби на вземания по договори с клиенти</i>	(2,555)	(2,411)
Вземания от клиенти – трети лица, нетно	27,657	23,279
Вземания от клиенти – свързани лица	709	1,361
<i>в т. ч. вземания по договори с клиенти – свързани лица</i>	123	321
Провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби	(39)	(40)
<i>в т. ч. провизия за обезценка очаквани за кредитни загуби на вземания по договори с клиенти</i>	-	-
Вземания от клиенти – свързани лица, нетно (Приложение № 33)	670	1,321
Общо	28,327	24,600

Търговските вземания от трети и свързани лица, в т.ч. от договори с клиенти са безлихвени, деноминирани са в лева, румънски леи и евро и са възникнали основно от продажба на услуги.

Обичайно Групата договаря с клиентите срок на плащане на вземанията по продажби в диапазона от 7 до 30 дни, освен ако няма определени специфични условия за падеж с определени клиенти

ГРУПА СПИДИ**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2020 година**

и/или в случаите, когато се привличат нови и/или задържат съществуващи клиенти. Отложеното плащане в тези случаи може да достигне от 30 до 60 дни.

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) вземания от клиенти е както следва:

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
до 30 дни	22,499	19,422
от 31 до 60 дни	778	406
от 61 до 90 дни	111	390
от 91 до 180 дни	-	1
Провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби	(86)	(122)
Общо	23,302	20,097

Възрастовата структура на просрочените вземания от клиенти е както следва:

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
до 30 дни	3,585	2,374
от 31 до 90 дни	794	1,142
от 91 до 180 дни	210	458
от 181 до 365 дни	390	632
над 365 дни	2,594	2,275
Провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби	(2,548)	(2,378)
Общо	5,025	4,503

Движението на коректива (провизията) за обезценка за очаквани кредитни загуби е както следва:

	2020	2019
	BGN '000	BGN '000
Салдо на 1 януари	2,500	2,358
Увеличение на коректива за очаквани кредитни загуби, признато в печалба или загуба през годината	955	639
Трансфер от обезценка на активи по договори с клиенти (Приложение № 9)	5	2
Намаление на коректива за загуби, признато в печалба или загуба през годината	(623)	(253)
Преизчисление на чуждестранна дейност	(21)	(34)
Вземания, отписани като несъбираеми през годината	(182)	(212)
Салдо към 31 декември	2,634	2,500

ГРУПА СПИДИ

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2020 година

За 2020 г. Групата прилага опростения подход на МСФО 9 за измерване на очаквани кредитни загуби по търговските вземания, включително от свързани лица, като признава очаквани загуби за целия срок на инструмента за всички търговски вземания, вкл. от свързани лица (*Приложение № 2.26.4 и Приложение № 34*).

На тази база, корективът за загуби към 31 декември е определен както следва:

	Редовни	Просроче ни от 1 до 30 дни	Просроче ни от 31 до 90 дни	Просроче ни от 91 до 365 дни	Просроче ни над 365 дни	Общо
31 декември 2020 година						
Очакван среден процент на кредитни загуби	0.36%	0,36%	2,52%	32,44%	90,55%	
Вземания от клиенти (брутна балансова стойност)	23,388	3,836	596	558	2,583	30,961
Очаквана кредитна загуба	85	14	15	181	2,339	2,634
	Редовни	Просроче ни от 1 до 30 дни	Просроче ни от 31 до 90 дни	Просроче ни от 91 до 365 дни	Просроче ни над 365 дни	Общо
31 декември 2019 година						
Очакван среден процент на кредитни загуби	0.56%	0.83%	6.09%	13.83%	95.08%	
Вземания от клиенти (брутна балансова стойност)	18,903	4,075	755	1,092	2,275	27,100
Очаквана кредитна загуба	106	34	46	151	2,163	2,500

Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват до 100% (*Приложение № 2.26*).

9. АКТИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

Активите по договори с клиенти са от трети лица и включват правото на възнаграждение за изпълнено задължение в резултат на измерването на напредъка. Те са възникнали по повод изпълнени и/или частично изпълнени услуги, които към края на отчетния период все още не са били приети от клиента и за които съответно дружествата в Групата нямат безусловно право на плащане.

Активите по договори с клиенти към 31 декември са както следва:

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
Активи по договори с клиенти - трети лица	579	876
Провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби за активи по договори с клиенти - трети лица		(4)
Активи по договори с клиенти - свързани лица	-	51
Общо	579	923

Измененията в активите по договори с клиенти през периода са както следва:

	2020	2019
	BGN'000	BGN'000
Салдо на 1 януари	923	901
Трансфер към вземания по договори с клиенти	(923)	(901)
Възникнали през периода	579	927
Начислена обезценка (провизия) за очаквани кредитни загуби	-	(4)
Салдо към 31 декември	579	923

Движението на коректива (провизията) за обезценка за очаквани кредитни загуби е както следва:

	2020	2019
	BGN '000	BGN '000
Салдо към 1 януари	4	1
Увеличение на коректива за очаквани кредитни загуби, признато в печалба или загуба през годината		4
Трансфер към обезценка на търговски вземания (Приложение № 8)	(4)	(1)
Салдо към 31 декември	-	4

10. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
Предплатени разходи	1,413	1,448
Вземания от доверители	694	680
Данъци за възстановяване	643	593
Предоставени депозити	441	326
в т.ч. на свързани лица (Приложение № 33)	-	1
Текуща част на дългосрочни вземания от продажба на дълготрайни активи (Приложение № 6)	288	191
Предоставени аванси на доставчици	5	18
Други вземания, в т.ч.	41	20
Брутна стойност	41	34
Обезценка	(37)	(14)
Общо	3,525	3,276

ГРУПА СПИДИ**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2020 година**

Предплатените разходи включват:

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
Застраховки на имущество и куриерски пратки	879	770
Абонаментна поддръжка	398	363
Предплатени наеми	97	111
Други предплатени разходи	39	204
Общо	1,413	1,448

Вземанията от доверители към 31 декември включват 694 х.лв. събрани от подизпълнители суми по наложени платежи във връзка с международни пратки (31.12.2019 г.: 680 х.лв.).

Вземанията от доверители са деноминирани в следните валути:

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
В лева	3	49
Във валута, в т.ч.	691	631
<i>евро</i>	526	631
<i>унгарски форинт</i>	48	-
<i>други</i>	117	-
Общо	694	680

Данъците за възстановяване включват:

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
ДДС	638	366
Корпоративен данък	5	23
Други	-	204
Общо	643	593

11. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
Парични средства в разплащателни сметки	29,932	14,409
Парични средства в трезори	4,529	1,013
Парични средства в брой	957	662
Парични средства на път	1,472	-
Парични средства и парични еквиваленти, представени в отчета за паричните потоци	36,890	16,084
Блокирани парични средства	112	112
Парични средства и парични еквиваленти, представени в отчета за финансовото състояние	37,002	16,196

ГРУПА СПИДИ

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2020 година

Като парични средства на път са представени суми, възникнали във връзка с направени безкасови плащания от клиенти с банкови карти и парични преводи по разплащателни сметки на дружествата в Групата към последния ден на годината.

Блокираните парични средства са парични средства по 12-месечни депозитни сметки на дружеството – майка и са във връзка с гаранционни депозити, предоставени от членовете на Съвета на директорите във връзка с изискванията на чл. 240, ал. 1 от Търговския закон (*Приложение № 21 и Приложение № 33*).

Паричните средства са деноминирани в следните валути:

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
В лева	24,480	8,616
Във валута, в т.ч.	12,522	7,580
<i>румънски леи</i>	5,349	4,439
<i>евро</i>	5,205	3,025
<i>унгарски форинт</i>	873	56
<i>щатски долари</i>	48	40
<i>други</i>	47	20
Общо	37,002	16,196

В резултат на направените анализи и приложената методика за изчисление на очаквани кредитни загуби на парични средства и еквиваленти, ръководството на Групата е определило, че обезценката на паричните средства и еквиваленти, би била сума, доближаваща се до нула. Поради това Групата не е признала провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби към 31.12.2020 г. (31.12.2019 г.: няма)

12. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

12.1 АКЦИОНЕРЕН КАПИТАЛ

Към 31.12.2020 г. регистрираният капитал на дружеството-майка се състои от 5,377,619 броя обикновени, поименни, безналични акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от Общото събрание на акционерите на дружеството-майка.

Брой издадени и напълно платени акции:	2020	2019
	Брой акции	Брой акции
В началото на годината	5,377,619	5,377,619
Общ брой акции, оторизирани на 31 декември	5,377,619	5,377,619

Списъкът на основните акционери на дружеството-майка е както следва:

	31.12.2020		31.12.2019	
	Брой акции	%	Брой акции	%
Спиди Груп АД	3,500,367	65.09%	3,500,367	65.09%
GeoPost SA, France	1,333,979	24.81%	1,333,979	24.81%
Други физически и юридически лица	543,273	10.10%	543,273	10.10%
Общо	5,377,619	100.00%	5,377,619	100.00%

12.2 РЕЗЕРВИ

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
Премиен резерв	19,565	19,565
Законови резерви	538	538
Резерв от преизчисление във валутата на представяне на чуждестранни дейности	(1,400)	(1,146)
Общо	18,703	18,957

Премийният резерв на дружеството - майка в размер на 19,565 х. лв. е формиран от постъпленията, получени в допълнение към номиналната стойност на издадените през 2014 г. акции с емисионната стойност на една акция 23 лв.

Законовите резерви са образувани в резултат от заделянето на 10% от печалбата съгласно изискванията на Търговския Закон и решение на Общото събрание на акционерите. Съгласно законовите изисквания законовият резерв следва да достигне минимум 10% от стойността на регистрирания капитал. Тези резерви не са разпределяеми.

Резервът от преизчисление във валутата на представяне на чуждестранни дейности в размер на 1,400 х.лв. – отрицателна величина (31.12.2019 г.: 1,146 х.лв. – отрицателна величина) е формиран от курсовите разлики, възникнали в резултат на преизчисляването на валутата на финансовите отчети на чуждестранните дружества на Групата в нейната валутата на представяне (Приложение № 2.5).

12.3 НЕРАЗПРЕДЕЛЕНА ПЕЧАЛБА

Движението на *неразпределената печалба* е както следва:

	2020	2019
	BGN '000	BGN '000
Салдо на 1 януари	35,571	24,090
Нетна печалба за годината	26,846	19,026
Разпределение на печалбата за дивиденди	(10,755)	(7,529)
Актьорски (загуби)/печалби от последващи оценки	53	(16)
Салдо на 31 декември	51,715	35,571
<i>неразпределена печалба</i>	<i>24,869</i>	<i>16,545</i>
<i>текуща печалба за годината</i>	<i>26,846</i>	<i>19,026</i>

13. ДОГОВОРИ ЗА ЛИЗИНГ

13.1. ЛИЗИНГОВИ ДЕЙНОСТИ НА ГРУПАТА И НАЧИН НА ТЯХНОТО ОТЧИТАНЕ

Групата е наела сгради, машини, транспортни средства, компютърна техника и инвентар (транспалетни колички). Договори за лизинг се договарят на индивидуална база и се сключват за фиксиран период, като:

- договорите за лизинг на сгради (складове и офиси) обичайно включват опции за удължаване, но не включват опция за покупка;
- договорите за лизинг на машини, транспортни средства, компютърна техника и инвентар включват опция за покупка и не включват опция за удължаване.

Договорите за лизинг обичайно се сключват за следните срокове, разделени на база клас идентифициран актив, както следва:

- сгради от 1 до 20 години;
- машини от 3 до 5 години;
- оборудване и съоръжения от 3 до 5 години;
- транспортни средства от 3 до 5 години,

Лизинговите базови активи не могат да бъдат използвани като обезпечения по други договори.

За част от договорите за лизинг, обичайно за лизинг на сгради и транспортни средства, Групата е договорила опция за преотдаване на наетите активи на трети лица.

Същевременно Групата е сключила договори за лизинг, в които тя е лизингодател. Договорите са за отдаване под наем при условията на оперативен лизинг на сгради (офиси) и транспортни средства – собствени и наети, в случай, че тази опция е договорена.

Обичайно договори за оперативен лизинг съдържат условия за преразглеждане на клаузите по договора, в случай, че лизингополучателят упражни неговите опции за подновяване. Лизингополучателят няма опция за придобиване на наетите активи (офиси и транспортни средства) след изтичане на срока на лизинга.

Договорите за отдаване под наем на офиси са едногодишни, а тези за отдаване под наем на транспортни средства от една до три години. Всички договори за отдаване под наем при условията на оперативен лизинг включват опция за подновяване.

Опции за удължаване и опции за прекратяване

Опции за удължаване и прекратяване са включени в голямата част от договорите за лизинг на имоти (складове и офиси, наети и отдадени под наем). Тези опции са договорени от ръководството с цел постигане на гъвкавост при управлението на лизинговите активи и стопанските нужди на Групата. Ръководството на Групата прилага съществени преценки при определяне дали има разумна степен на сигурност за упражняване на тези опции.

Договорите за лизинг на складове обичайно се сключват за срок от 3 до 20 години, а договорите за лизинг на офиси обичайно са с едногодишен срок на действие, но ползването им е дългосрочно.

Предположенията при определяне срока на договорите за лизинг на сгради, по които Групата е лизингополучател, са оповестени в *Приложение № 26.3.2*.

При определяне срока на лизинга, когато Групата е лизингодател, се взема предвид вероятността договорът да бъде подновен, както от страна на лизингополучателя, така и от страна на Групата, вкл. предположенията, направени при основните договори за лизинг, в случаите на преотдаване.

Всички предположения се преглеждат, ако настъпи значително събитие или значително обстоятелство, което оказва влияние върху предположенията и ако това събитие е в рамките на контрола на Групата.

Лизинговата дейност на групата през 2019 г. е подобна.

13.2. ГРУПАТА КАТО ЛИЗИНГОПОЛУЧАТЕЛ

13.2.1. АКТИВИ И ПАСИВИ, ПРИЗНАТИ В КОНСОЛИДИРАНИЯ ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

В консолидирания отчет за финансовото състояние са представени следните обекти и суми, свързани с договори за лизинг:

ГРУПА СПИДИ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2020 година
13.2.1.1. АКТИВИ ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ

Активите „право на ползване“ са включени в консолидирания отчет за финансово състояние към имоти, машини и оборудване (*Приложение № 3*).

	Сгради	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Компютърна техника	Други	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Отчетна стойност						
<i>1 януари 2020 г.</i>	54,282	1,395	31,838	989	1,079	89,583
Увеличения/придобити	18,391	-	9,072	1,001	161	28,625
Намаления/отписани, вкл. трансфер към собствени активи	(3,268)	(604)	(10,824)	(249)	(843)	(15,788)
Ефекти от валутни преизчисления	(283)	-	(46)	-	-	(329)
<i>31 декември 2020 г.</i>	69,122	791	30,040	1,741	397	102,091
Натрупана амортизация						
<i>1 януари 2020 г.</i>	(10,914)	(237)	(11,916)	(150)	(335)	(23,551)
Разходи за амортизация за периода	(7,883)	(269)	(6,366)	(307)	(136)	(14,961)
Отписана амортизация, вкл. трансфер към собствени активи	2,515	252	9,083	124	380	12,354
Ефекти от валутни преизчисления	72	-	16	-	-	87
<i>31 декември 2020 г.</i>	(16,210)	(254)	(9,183)	(333)	(91)	(26,071)
Балансова стойност на 1 януари 2020 г. (<i>Приложение № 3</i>)	43,369	1,158	19,922	839	744	66,032
Балансова стойност на 31 декември 2020 г. (<i>Приложение № 3</i>)	52,912	537	20,857	1,408	306	76,020

	Сгради	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Компютърна техника	Други	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Отчетна стойност						
<i>1 януари 2019 г.</i>	42,225	1,179	25,334	939	824	70,501
Увеличения/придобити	19,188	441	11,181	731	68	31,609
Намаления/отписани, вкл. трансфер към собствени активи	(6,802)	(225)	(4,617)	(681)	187	(12,138)
Ефекти от валутни преизчисления	(329)	-	(60)	-	-	(389)
<i>31 декември 2019 г.</i>	54,282	1,395	31,838	989	1,079	89,583
Натрупана амортизация						
<i>1 януари 2019 г.</i>	(5,733)	(65)	(10,943)	(105)	(216)	(17,062)
Разходи за амортизация за периода	(6,913)	(241)	(5,813)	(172)	(118)	(13,257)
Отписана амортизация, вкл. трансфер към собствени активи	1,671	69	4,840	127	(1)	6,706
Ефекти от валутни преизчисления	61	-	-	-	-	61
<i>31 декември 2019 г.</i>	(10,914)	(237)	(11,916)	(150)	(335)	(23,551)
Балансова стойност на 1 януари 2019 г. (<i>Приложение № 3</i>)	36,492	1,114	14,391	834	608	53,439
Балансова стойност на 31 декември 2019 г. (<i>Приложение № 3</i>)	43,369	1,158	19,922	839	744	66,032

13.2.1.2. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ЛИЗИНГ

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
Задължения по лизинг		
Задължения по лизинг без опция за покупка		
Текущи	6,874	6,131
<i>в т.ч. задължения към свързани лица</i>	2,171	1,893
Нетекущи	47,332	37,916
<i>в т.ч. задължения към свързани лица</i>	24,930	23,830
	54,206	44,047
Задължения по лизинг с опция за покупка		
Текущи	7,163	6,757
Нетекущи	12,900	12,178
	20,063	18,935
Общо:	74,269	62,982
<i>в т.ч. текущи</i>	14,037	12,888
<i>в т.ч. задължения към свързани лица</i>	2,171	1,893
нетекущи	60,232	50,094
<i>в т.ч. задължения към свързани лица</i>	24,930	23,830

Изменението на задълженията по лизинг през периода е както следва:

	2020	2019
	BGN '000	BGN '000
1 януари	62,982	51,381
Увеличения	28,792	32,759
Отстъпки поради пандемията COVID	(70)	-
Начислена лихва	1,703	1,489
Ефект от валутна преоценка	(258)	(309)
Прихващане с насрещни вземания	(51)	(234)
Отписани задължения по прекратени договори	(930)	(5,325)
Плащания	(17,899)	(16,779)
31 декември	74,269	62,982
в т.ч. дългосрочна част	60,232	50,094
в т.ч. краткосрочна част	14,037	12,888

Матуритетният анализ на задълженията по лизинг е оповестен в *Приложение № 34*.

13.2.2. СУМИ, ВКЛЮЧЕНИ В КОНСОЛИДИРАНИЯ ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД

	Приложения	2020	2019
		BGN'000	BGN'000
Разходи за амортизация на активи „право на ползване”	13	14,961	13,257
Разходи за лихви и такси по задълженията по лизинг	30	1,672	1,489
Разходи, свързани с краткосрочни лизингови договори	26	189	364
Разходи, свързани с лизингови договори на активи на ниски стойности	26	37	79
Печалба от освобождаване от активи „право на ползване“	24	20	145
Отстъпки поради пандемията COVID - 19	27	70	-

13.2.3. ДРУГА ИНФОРМАЦИЯ

Общият изходящ паричен поток по договори за лизинг през 2020 г. е в размер на 18,125 х.лв., в т.ч. по дългосрочни договори 17,899 х.лв., по краткосрочни договори 189 х.лв. и по договори за лизинг на активи на ниска стойност 37 х.лв. (2019 г.: 17,222 х.лв., т.ч. по дългосрочни договори 16,779 х.лв. и по краткосрочни договори 364 х.лв. и по договори за лизинг на активи на ниска стойност 79 х.лв.).

Непаричните движения, свързани с договорите за лизинг са представени в Приложение № 15.

Ключовите преценки и предположения, които оказват съществено влияние върху стойността на признатите активи по право на ползване и задължения по лизинг са оповестени в *Приложение № 2.26.3.*

Променливи лизингови плащания

Групата няма договори за наем, съдържащи клаузи за променливи плащания, които биха довели до несигурност в оценката на лизинговите плащания.

Опции за удължаване и опции за прекратяване

Предположенията относно **опциите за удължаване и опциите за прекратяване** се преглеждат, ако настъпи значително събитие или значително обстоятелство, което оказва влияние върху предположенията и ако това събитие е в рамките на контрола на групата. През текущата година няма договори, за които лизинговият срок е бил преразгледан с цел включване на определена опция за удължаване или прекратяване, която не е била включена преди, и която да води до увеличаване на признатите задължения по лизинг и активи „право на ползване”.

ГРУПА СПИДИ

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2020 година

Краткосрочни лизингови договори и лизингови договори на активи на ниска стойност

Групата се възползва от освобождаване от изискването за признаване по стандарта за краткосрочни лизингови договори (договори, чийто срок е до 12 месеца, включително от датата на стартиране на лизинга, без право за придобиването им) на транспортни средства, сгради (наети площи) и за активи на ниска стойност, които включват компютърно оборудване.

13.3. ГРУПАТА КАТО ЛИЗИНГОДАТЕЛ

Оперативен лизинг

Матуритетният анализ на бъдещите недисконтирани постъпления по оперативен лизинг по години е както следва:

	2020	2019
	BGN'000	BGN'000
Година 1	2,970	6,081
Година 2	2,701	5,604
Година 3	2,402	5,008
Година 4	182	1,469
Година 5	52	62
Общо	8,307	18,224

Суми по оперативен лизинг, включени в отчета за всеобхватния доход е както следва:

	2020	2019
	BGN'000	BGN'000
Приходи по фискирани лизингови плащания (Приложение № 23) по договори за оперативен лизинг	5,845	6,180
<i>в т.ч. приходи от преотдаване на активи</i>		
<i>„право на ползване“ (по МСФО16)</i>	3,584	4,292

14. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ПРИДОБИВАНИЯ НА ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

Дългосрочните задължения за придобити инвестиции са във връзка с придобиване на дъщерни дружества (Приложение № 5) и към 31 декември са както следва:

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
Задължение за придобиване на Рапидо Експрес енд Лоджистик	2,712	7,934
Задължение за придобиване ОМГ Мобайл	2,095	2,538
Общо	4,807	10,472
<i>в т.ч. нетекущи задължения</i>	<i>1,544</i>	<i>4,688</i>
<i>текущи задължения</i>	<i>3,263</i>	<i>5,784</i>
<i>в т.ч. лихва</i>	<i>117</i>	<i>180</i>

ГРУПА СПИДИ**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2020 година***Рапидо Експрес енд Лоджистик ЕООД*

На 01.10.2018 г. Групата придобива 100% от капитала на Рапидо Експрес енд Лоджистик. В договора за покупко-продажба цената на придобиване включва фиксирано възнаграждение в размер на 2,000 х.евро и променливо (условно) възнаграждение в размер на 25% от приходите, генерирани от клиенти на придобитото дружество за период от 30 месеца, считано от 01.09.2018 г., като цената на дяловете не може да бъде по-ниска от 6,000 х.евро и по-висока от 12,000 х.евро.

Групата е оценила стойността на условното възнаграждение за придобиване на инвестицията към датата на придобиване на база бюджетирани приходи на придобитото дружество за периода на оценката (30 месеца, считано от 01.09.2018 г.). Приложената дисконтова норма при определяне на сегашната стойност на условното възнаграждение е среднопретеглената цена на капитала (WACC) - 6.64%.

Изменението на задължението за придобиване на Рапидо Експрес енд Лоджистик е както следва:

	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
	BGN'000	BGN'000
Задължение за придобиване на Рапидо Експрес енд Лоджистик		
Сегашна стойност на задължението към датата на придобиване	7,934	14,685
Разходи за лихви (<i>Приложение № 30</i>)	407	779
Преоценка	1,524	-
Плащания през периода	(7,153)	(7,530)
Общо	2,712	7,934
<i>в т.ч. нетекущи задължения</i>	<i>-</i>	<i>2,697</i>
<i>текущи задължения</i>	<i>2,712</i>	<i>5,237</i>
<i>в т.ч. лихва</i>	<i>15</i>	<i>136</i>

Променливото (условното) възнаграждение е дължимо на пет вноски като размерът на всяка вноска се определя на база на установеното фактическо изпълнение през договорени клирингови периоди. През 2020 г. в резултат на съществено развитие в интернет-търговията поради COVID-19 са настъпили съществени промени в оценката на размера на условното възнаграждение, спрямо направената към датата на придобиването. Ефектът е отчетен в текущия финансов резултат (*Приложение № 1.4*) и е както следва:

Клирингов период	Бюджетирани приходи към датата на придобиване BGN '000	Очаквано плащане BGN '000	Отчетени приходи BGN '000	Направено плащане BGN '000	Разход за преоценка (за 2020 г.) BGN '000
Период 1	11,285	2,821	11,476	2,869	(48)
Период 2	11,243	2,811	10,818	2,704	107
Период 3	11,962	2,990	14,183	3,546	(556)
Период 4	10,321	2,580	14,428	3,607	(1,027)
	44,811	11,202	50,905	12,726	(1,524)

ОМГ Мобайл ЕООД

На 21.12.2018 г. Групата придобива 100% от капитала на ОМГ Мобайл. Цената на придобиване в размер на 2,000 х.евро е договорена между страните и е дължима на шест вноски в периода от датата на придобиване до 31.03.2024 г. като плащанията са обвързани със запазването на ключов за придобитото дружество персонал. Като дисконтова норма при определяне на сегашната стойност на обещаното възнаграждение е използвана среднопретеглената цена на капитала (WACC) - 6.64%.

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
Задължение за придобиване ОМГ Мобайл		
Сегашна стойност на задължението към датата на придобиване	2,538	3,100
Разходи за лихви (<i>Приложение № 30</i>)	144	171
Плащания през периода	(587)	(733)
Общо	2,095	2,538
<i>в т.ч. нетекущи задължения</i>	<i>1,544</i>	<i>1,991</i>
<i>текущи задължения</i>	<i>551</i>	<i>547</i>
<i>в т.ч. лихва</i>	<i>102</i>	<i>44</i>

15. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Към 31 декември задълженията по получени банкови заеми са както следва:

Договор	вид валута	Договорена сума BGN '000	Цел	Падеж	31.12.2020			31.12.2019			Общо BGN '000	
					Дългосрочна част BGN '000	Краткосрочна част BGN '000	в т.ч. лихва BGN '000	Дългосрочна част BGN '000	Краткосрочна част BGN '000	в т.ч. лихва BGN '000		
Кредит 1 Транш II	BGN	5,867	Инвестиции в дъщерни дружества	21.11.2020	278	557	-	835	835	557	1	1,392
Кредит 2	EUR	830	Покупка на оборудване	24.09.2021	-	247	1	247	246	325	1	571
Кредит 3	EUR	1,280	Инвестиции в дъщерни дружества	08.06.2022	-	-	-	-	-	995	-	995
					278	804	1	1,082	1,081	1,877	2	2,958

Банковите заеми в евро са договорени при лихвен процент, определен на база EURIBOR плюс надбавка от 1.7% до 2%. Договорените лихвени проценти по кредити в лева са в диапазона ОДИ+1,50% до ОДИ + 2,0%.

Допълнително за управление на ликвидния си риск дружеството е сключило договори за банкови овърдрафти, по които към 31 декември дружеството няма задължения:

ГРУПА СПИДИ**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2020 година****Банков овърдрафт 1 по договор от 18.12.2008 г.**

- Разрешен размер: 300 х.лв.
- Срок на погасяване: 30.12.2021 г.

Банков овърдрафт 2 по договор от 08.06.2017 г.

- Разрешен размер: 4,500 х.лв.
- Срок на погасяване: 30.09.2021 г.

За обезпечение на посочените инвестиционни заеми и разрешени овърдрафти в полза на банките – кредитори са учредени:

- Залог на търговското предприятие на Геопост България ЕООД (*Приложение № 1.2.2*);
- Залог на търговското предприятие на ДПД Румъния АД (*Приложение № 1.2.2*);
- Залог върху машини и оборудване (сортировъчна линия) (*Приложение № 3*);
- Залог на всички настоящи и бъдещи вземания на Спиди АД, произтичащи от всички настоящи и бъдещи договори за куриерски услуги, сключени между Спиди АД и банката – кредитодател;
- Залог върху вземания по договор за заем между Спиди АД и ДПД Румъния;
- Залог на всички настоящи и бъдещи вземания върху всички настоящи и бъдещи разплащателни сметки в банката – кредитодател;
- Залог по реда на ЗДФО.

Равнение на движението на пасивите, произтичащи от финансовата дейност

Таблицата по-долу представя промените в пасивите от финансовата дейност, като представя както паричните, така и непаричните промени. Пасивите, произтичащи от финансовата дейност, са тези, за които паричните потоци са, или бъдещите парични потоци ще бъдат, класифицирани в отчета за парични потоци на дружеството като парични потоци от финансова дейност.

	Непарични промени					31.12.2020 BGN'000
	01.01.2020 BGN'000	Промени в паричните потоци от финансова дейност BGN'000	Ново-възникнали задължения през годината, вкл. при придобиване на дъщерни дружества BGN'000	Други непарични промени BGN'000	Начислени лихви (<i>Приложение №29</i>) BGN'000	
Задължения по лизинг (<i>Приложение № 13</i>)	62,982	(17,899)	28,792	(1,309)	1,703	74,269
Дългосрочни банкови заеми (<i>Приложение № 15</i>)	2,958	(1,911)	-	-	35	1,082
Заеми от други финансови институции (<i>Приложение № 16</i>)	-	1,273	-	-	-	1,273
Дългосрочни задължения по придобивания на дъщерни дружества – лихви (<i>Приложение № 14</i>)	180	(614)	-	-	551	117
Дивиденди (<i>Приложение № 32</i>)	-	(10,755)	10,755	-	-	-
Нетни парични потоци от финансова дейност	66,120	(29,906)	39,547	(1,309)	2,289	76,741

	01.01.2019 BGN'000	Промени в паричните потоци от финансова дейност BGN'000	Непарични промени		Начислени лихви (Приложение №29) BGN'000	31.12.2019 BGN'000
			Ново- възникнали задължения през годината BGN'000	Други непарични промени BGN'000		
Задължения по лизинг (Приложение № 13)	51,381	(16,779)	32,759	(5,868)	1,489	62,982
Дългосрочни банкови заеми (Приложение № 15)	5,926	(3,072)	-	-	104	2,958
Получени краткосрочни заеми от трети лица (Приложение № 21)	219	(219)	-	-	-	-
Дългосрочни задължения по придобивания на дъщерни дружества – лихви (Приложение № 14)	196	(966)	-	-	950	180
Дивиденди (Приложение № 32)	-	(7,529)	7,529	-	-	-
Нетни парични потоци от финансова дейност	57,722	(28,565)	40,288	(5,868)	2,543	66,120

Другите непарични промени по договори за лизинг включват прихващания с насрещни вземания, както и отписани задължения поради пълно или частично прекратяване на договори за лизинг (Приложение № 13).

16. ЗАЕМИ ОТ ДРУГИ ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ

Заемите от други финансови институции към 31.12.2020 г., получени от дружеството-майка, са за финансиране покупката на машини и оборудване съгласно договори за обратен лизинг и са при следните условия:

31.12.2020

вид	валута	Договорена сума на заема в оригинална валута		Падеж	Дълго- срочна част BGN'000	Кратко- срочна част BGN'000	Общо BGN'000	Неусвоена част от договорени я размер BGN'000
			'000					
Заем 1	EUR	990		01.02.2025	736	394	1,130	484
Заем 2	EUR	136		01.02.2025	8	54	62	159
Заем 3	EUR	31		25.08.2023	34	20	54	-
Заем 4	EUR	15		25.08.2023	17	10	27	-
					795	478	1,273	643

17. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА

Дългосрочните задължения към персонала към 31 декември включват:

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
Задължения към персонала при пенсиониране	183	173
Променливи възнаграждения на Съвета на директорите (Приложение № 33), платими след 12 месеца	100	85
Общо	283	258

Задълженията към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на Групата за изплащане на обезщетения на наетия персонал към 31.12.2020 г. при настъпване на пенсионна възраст.

Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две brutни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест brutни заплати към момента на пенсиониране. Това е план с дефинирани доходи.

За определяне на дългосрочните си задължения към персонала дружеството-майка е направило актюерска оценка, като е ползвало услугите на сертифициран актюер.

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала е както следва:

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	173	111
Разход за текущ стаж	62	45
Разход за лихви	1	1
Плащания през годината	-	-
Ефекти от последващи оценки за годината, в т.ч. : <i>Актюерски загуби от промени във финансовите предположения</i>	(53)	16
<i>Актюерски загуби от корекции, дължащи се на минал опит</i>	8	11
<i>Актюерски загуби от корекции, дължащи се на минал опит</i>	(61)	5
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	183	173

Начислените суми за дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране в отчета за всеобхватния доход включват:

	2020	2019
	BGN'000	BGN'000
Разход за текущ стаж	62	45
Разход за лихви	1	1
Разходи за минал стаж	-	-
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в печалбата или загубата (Приложение № 27)	63	46

	2020	2019
	BGN'000	BGN'000
Ефекти от последващи оценки на задълженията към персонала при пенсиониране в т.ч.:		
<i>Актюерски печалби от промени във финансовите предположения</i>	8	11
<i>Актюерски печалби от корекции, дължащи се на минал опит</i>	(61)	5
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в други компоненти на всеобхватния доход (Приложение № 12)	(53)	16
Общо	10	62

При определяне на сегашната стойност към 31.12.2020 г. са направени следните актюерски предположения:

- *смъртност* – по таблицата за смъртност на НСИ, за общата смъртност на населението на България за периода 2017 г. – 2019 г. (2019 г.: за периода 2016-2018 г.);
- *степен на оттегляне на персонала* – вероятността за напускане или предстоящо съкращаване с нормално разпределение NORMDIST (време до пенсия; 13; 5; 1). Тази вероятност е приложена към съществуващата структура на персонала, съобразно разпределението на лицата по пол и възраст към момента на извършване на оценката;
- *дисконтов фактор* - използвана е норма на дисконтиране определена като средна за последните две години на база информация от европейската централна банка за Дългосрочен лихвен процент за целите на конвергенцията – 10 години падеж, деноминиран в български лева – България. $i = 0.34\%$ (2019 г.: $i = 0.68\%$);
- *предположението за бъдещото ниво на работните заплати* се базира на предоставената информация от ръководството на дружеството и е в размер на 5 % годишен ръст спрямо предходния отчетен период (2019 г.: 5%).

Този план с дефинирани доходи създава експозиция на дружеството към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетие и риск, свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на дружеството ги оценява по следния начин:

- за инвестиционния - доколкото това е нефондиран план, дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс. Историческият опит, а и структурата на задължението, показват, че необходимият по години ресурс не е съществен спрямо обичайно поддържаните ликвидни средства;
- за лихвения - всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетие - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияла за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и

ГРУПА СПИДИ

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2020 година

- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Анализът на чувствителността на основните актюерски предположения се основава на разумно възможните промени в тези предположения към края на отчетния период като се приема, че останалите остават непроменени.

Ефектите от изменението (увеличение или намаление) на значителните предположения върху задълженията за дългосрочни доходи при към 31.12.2020 г. са както следва:

	Изменение	Увеличение	Намаление
		BGN'000	BGN'000
Изменение на ръста на заплатите	1%	14	(14)
Изменение на дисконтовата норма	0,50%	(12)	13
Изменение в текучеството	1 година	(32)	37
Очаквана продължителност на живот	10%	10	(9)

Средната продължителност на дългосрочното задължение към персонала по плана с дефинирани доходи е 33.36 години (2019 г.: 32.65 години).

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи за следващите 5 години са 14 х.лв., в т.ч. за 2021 г. няма очаквани плащания (2020 г. 2 х.лв.).

18. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Към 31 декември търговските задължения включват:

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
Търговски задължения към трети лица	16,662	11,296
Търговски задължения към свързани лица (Приложение № 33)	273	468
Общо	16,935	11,764

Задълженията към доставчици са безлихвени в лева и евро и са възникнали по повод доставка на активи и услуги. Групата има кредитен период по своите задължения към доставчиците в рамките на договореното отложено плащане, което обичайно е от 7 до 30 дни (2019 г.: от 7 до 30 дни).

Търговските задължения са деноминирани в следните валути:

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
В лева	6,080	4,880
Във валута, в т.ч.	10,855	6,884
<i>румънски леи</i>	9,357	5,624
<i>евро</i>	1,484	1,252
<i>унгарски форинт</i>	8	-
<i>щатски долари</i>	6	8
Общо	16,935	11,764

19. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN '000	BGN '000
Задължения към персонала, в т.ч.:	6,091	4,439
<i>текущи задължения</i>	4,507	2,609
<i>начисления за непозвани компенсируеми отпуски</i>	1,450	1,687
<i>променливи възнаграждения на Съвета на директорите</i>	134	143
<i>(Приложение № 33)</i>		
Задължения по социалното осигуряване, в т.ч.:	2,242	1,670
<i>текущи задължения</i>	1,941	1,324
<i>начисления за непозвани компенсируеми отпуски</i>	301	346
Общо	8,333	6,109

20. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

Данъчните задължения включват:

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN '000	BGN '000
Данък върху добавена стойност	2,069	1,790
Корпоративен данък	962	626
Данъци върху доходите на физическите лица	705	453
Данъци върху разходите	172	102
Други данъци	52	33
Общо	3,960	3,004

До датата на издаване на настоящия консолидиран отчет в дружествата от Групата са извършени ревизии и проверки както следва:

Дружество майка

- по ДДС – до 31.03.2013 г.;
- пълна данъчна ревизия – до 31.12.2012 г.;
- Национален осигурителен институт – до 31.03.2012 г.;

*Дъщерни дружества***Спиди ЕООД**

- по ДДС – до 30.11.2012 г.;
- пълна данъчна ревизия – до 31.12.2011 г.;
- Национален осигурителен институт – до 31.10.2012 г.;

Геопост България

- по ДДС – до 31.12.2019 г.

ДПД СА, Румъния – няма извършени ревизии**Рапидо Експрес енд Лоджистик** – няма извършени ревизии**ОМГ МОБАЙЛ** – няма извършени ревизии**Геопост Транс** – няма извършени ревизии

За дружествата в България данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение.

Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество - данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

21. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ**21.1. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДОВЕРИТЕЛИ**

Задълженията към доверители включват:

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
Задължения за наложени платежи	12,713	7,553
Задължения за пощенски парични преводи	4,192	805
Общо	16,905	8,358

Задълженията за наложен платеж са във връзка с услуга за събиране на предварително посочени от подателя суми от получателя на пратка.

Задълженията за пощенски парични преводи са във връзка с услуги за изпращане на суми в лева от подателя до получателя чрез пощенската мрежа на дружеството.

ГРУПА СПИДИ**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2020 година**

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
В лева	10,329	3,325
Във валута, в т.ч.	6,576	5,033
<i>в евро</i>	1,308	212
<i>в румънски леи</i>	4,902	4,803
<i>в други валути</i>	366	18
Общо	16,905	8,358

21.2. ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
Депозити от членовете на СД (<i>Приложение № 33</i>)	110	110
Получени финансираня	18	95
Задължения за лихви по получени заеми от свързани лица (<i>Приложение № 33</i>)	-	15
Други задължения	185	445
Общо	313	665

Получените финансираня общо са както следва:

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
Дългосрочна част	16	34
Краткосрочна част	18	95
Общо	34	129

Краткосрочната част от финансиранята ще бъде призната като текущ приход през следващите 12 месеца от датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние. Нетекущата част от финансирането е представена като „правителствени финансираня” в групата на нетекущите пасиви.

Получените финансираня са по следните договори:

Договор от 05.06.2017 г. с Министерство на труда и социалната политика за финансиране по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2014-2020“: Проектът включва финансиране на текущи разходи и покупка на машини и оборудване за осигуряване на добри и безопасни условия на труд и повишаване качеството на работните места покупка на обща стойност 373 х.лв. Финансирането е в размер на 80% от изразходените средства по проекта - 299 х. лв. Изпълнението на проекта е приключено на 05.11.2017 г. Окончателното верифициране на разходите от управляващия орган е през м. март 2018 г. (*Приложение № 3*). Непризнатата като приход част от полученото финансиране към 31.12.2020 г. е в размер на 34 х.лв. (31.12.2019 г.: 52 х.лв.).

Договор от 03.12.2013 г. с Министерство на Икономиката за финансиране на проект „Въвеждане на иновативен процес за организация и управление на логистични услуги и доставка на технологична инфраструктура и терминали за осигуряване на достъп до платформата на служителите, партньорите и клиентите на “Спиди” АД“ по Оперативна програма „Развитие на конкурентно способността на българската икономика 2007-2013 г.: Проектът е приключен на 21.06.2015 г. Проектът включва покупка на хардуер, софтуер, консултантски услуги от инженерно-технически характер на обща стойност 4,084 х.лв. Полученото финансиране е 50% от изразходените средства по проекта, а именно 2,042 х. лв. (Приложение № 3 и Приложение № 4). Към 31.12.2020 г. всички получени по проекта средства са признати като приход. Непризнатата като приход част от полученото финансиране към 31.12.2019 г. е в размер на 77 х.лв.

22. ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

22.1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ВИДОВЕТЕ ПРИХОДИ

Приходите от продажби на Групата включват:

	2020	2019
	BGN'000	BGN'00
Приходи по вид услуга		
Приходи от куриерски услуги	268,521	214,490
Приходи от комисионни по парични преводи	4,512	2,967
Приходи от универсална пощенска услуга	-	1,210
Приходи от неустойки	152	311
Общо	273,185	218,978

	2020	2019
	BGN'000	BGN'00
Приходи по пазари		
Вътрешен пазар	141,542	120,510
Външен пазар	131,643	98,468
Общо	273,185	218,978

Всички приходи от услуги се признават в течение на времето.

Всички неудовлетворени и/или частично удовлетворени задължения за изпълнение на дружествата в Групата към 31.12.2020 г. са по договори с очакван срок за изпълнение от една година или по-малко .

22.2. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

Задълженията за изпълнение са подробно оповестени в *Приложение № 2.21.3*

22.3. САЛДА ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
Вземания по договори с клиенти – трети лица, нетно от обезценка (<i>Приложение № 8</i>)	27,068	22,810
Вземания по договори с клиенти – свързани лица, нетно от обезценка (<i>Приложение № 8</i>)	123	321
Активи по договори с клиенти – трети лица, нетно от обезценка (<i>Приложение № 9</i>)	579	872
Активи по договори с клиенти – свързани лица, нетно от обезценка (<i>Приложение № 9</i>)	-	51

Увеличението на търговските вземания и активи по договори с клиенти – трети и свързани лица, е в резултат на увеличаване броя на разнесени и доставени пратки.

23. ДРУГИ ПРИХОДИ

Другите приходи в размер на 5,845 х.лв. (2019 г.: 6,180 х.лв.) включват приходи от наем на недвижими имоти и транспортни средства.

24. ДРУГИ ДОХОДИ/(ЗАГУБИ) ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО

	2020	2019
	BGN'000	BGN'000
<i>Приходи от продажба на дълготрайни активи</i>	1,296	2,662
<i>Балансова стойност на продадени дълготрайни активи</i>	(511)	(1,147)
Печалба от продажба на дълготрайни активи	785	1,515
Приходи от застрахователни обезщетения	209	119
Приходи от финансираня по европейски проекти (<i>Приложение № 21</i>)	95	310
<i>Приходи от продажба на гориво</i>	496	528
<i>Отчетна стойност на продадено гориво</i>	(426)	(445)
Печалба от продажба на гориво	70	83
Отстъпка от лизингови плащания поради COVID-19	70	-
Печалба от освобождаване от активи „право на ползване“ (<i>Приложение № 13</i>)	20	145
Реинтегрирани провизии за задължения	-	206
Балансова стойност на бракувани активи	-	(70)
Нетни загуби от курсови разлики по търговски вземания и задължения и текущи разплащателни сметки	(440)	(407)
Други	1,341	1,000
Общо	2,150	2,901

25. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ И КОНСУМАТИВИ

Разходите за материали и консумативи включват:

	2020	2019
	BGN'000	BGN'000
Горива	4,209	4,565
Основни материали	4,011	3,255
Офис материали и консумативи	1,030	702
Предпазни средства и препарати във връзка с извъндерната обстановка	772	-
ИТ консумативи	578	538
Униформено облекло	481	140
Активи на несъществена стойност	186	173
Други	41	94
Общо	11,308	9,467

26. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

	2020	2019
	BGN'000	BGN'000
Подизпълнители	128,601	103,955
Одит, консултантски и други услуги	3,526	3,729
Комуникации и комунални услуги	4,707	3,532
Поддръжка на автомобили	3,415	2,784
Застраховки	1,593	1,973
Поддръжка на офиси и складове	1,739	1,414
Банкови такси	1,631	1,066
Маркетинг	1,393	803
Данъци и такси за МПС	867	421
Застраховане на пратки	459	191
Обучение на персонала	275	215
Съхранение на ценни пратки	255	206
Наеми на офис, МПС и оборудване	226	546
Други	562	380
Общо	149,249	121,215

Разходите за наем на офиси, МПС и оборудване за включват:

	2020	2019
	BGN'000	BGN'000
Разходи, свързани с краткосрочни лизингови договори (Приложение № 13.2)	189	364
Разходи, свързани с лизингови договори на активи на ниски стойности (Приложение № 13.2)	37	79
Разходи за поддръжка и управление на имоти по договори за лизинг	-	103
Общо	226	546

Начислените разходи за задължителен одит на индивидуалния и консолидирания годишни финансови отчети са в размер на 126 х.лв. (2019 г.: 125 х.лв.). През 2020 г. и 2019 г. не са предоставяни данъчни консултации и други услуги, несвързани с одита от одиторите на отчета по закон.

През 2020 г. между крайната компанията – майка (Спиди Груп АД) и одиторите на отчета по закон е подписано Писмо за поемане на ангажимент за договорени процедури. Договореното възнаграждение за ангажимента е в размер на 5 х.лв.

27. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

	2020	2019
	BGN'000	BGN'000
Текущи възнаграждения	43,773	35,407
Вноски по социалното осигуряване	11,004	8,911
Социални придобивки и други разходи във връзка с персонала	2,959	2,281
Начислени суми за непозвани отпуски	1,425	1,250
Начислени суми по осигуровки върху отпуски	274	243
Начислени суми за дългосрочни задължения на персонала при пенсиониране (Приложение № 17)	63	46
Общо	59,498	48,138

28. ДРУГИ РАЗХОДИ

	2020	2019
	BGN'000	BGN'000
Представителни мероприятия	1,896	1,086
Обезщетения за пратки	932	1,263
Командировки	362	439
Начислени/(възстановени) провизии за очаквани кредитни загуби (обезценки) по вземания, нетно (Приложение № 8 и Приложение № 9)	355	403
Брак на нетекущи активи	340	-
Отписани вземания	169	231
Други	384	494
Общо	4,438	3,916

29. КАПИТАЛИЗИРАНИ РАЗХОДИ ЗА ВЪТРЕШНО СЪЗДАДЕНИ НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Капитализираните разходи за вътрешно създадени нематериални активи включват:

	2020	2019
	BGN'000	BGN'000
Материали	-	3
Външни услуги	85	85
Амортизации	31	33
Разходи за персонал	848	848
Други разходи	6	2
Общо	970	971

30. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

	2020	2019
	BGN'000	BGN'000
Разходи за лихви по лизинг (Приложение № 13)	1,703	1,489
Преоценка на финансов пасив (Приложение № 14)	1,524	-
Разходи за лихви по дългосрочни задължения по придобивания на дъщерни дружества (Приложение № 14)	551	950
Разходи за лихви по банков заеми (Приложение № 15)	37	102
Разходи за такси по банков кредити и договори за лизинг	60	28
Общо	3,875	2,569

31. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА

Консолидиран отчет за всеобхватния доход (печалба или загуба за годината)	2020	2019
	BGN'000	BGN'000
Данъчна печалба/(загуба) за годината на дружествата от Групата, нетно	29,849	21,924
Текущ разход за данък върху печалбата за годината: 10% за България/16% за Румъния (2019 г. :10 %/ 16% за Румъния)	3,849	2,740
Отсрочени данъци върху печалбата от: <i>Възникване и обратен проявление на временни разлики</i> <i>Ефекти от временни разлики преди придобиване на дъщерни дружества</i>	(328) (328)	(340) (340)
Общо разход за данък от печалбата, отчетен в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)	3,521	2,400
	2020	2019
	BGN'000	BGN'000
Равнение на разхода за данъци върху печалбата определен спрямо консолидирания счетоводен резултат		
Консолидирана счетоводна печалба за годината	30,216	21,426
Данък върху печалбата: 10% за България/16% за Румъния (2019 г.: 10%/16% за Румъния)	3,444	2,336
От непризнати суми по данъчни декларации	77	64
Ефекти от временни разлики за минали периоди		-
Общо разход за данък върху печалбата, отчетен в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)	3,521	2,400

32. ОСНОВНА НЕТНА ПЕЧАЛБА НА АКЦИЯ И ДИВИДЕНТИ

32.1 НЕТНА ПЕЧАЛБА НА АКЦИЯ

Нетна печалба на акция е изчислена, като за числител е използвана печалбата, подлежаща на разпределение между акционерите на дружеството-майка.

Среднопретегленият брой акции, използван за изчисляването на основния доход на акция, както и нетната печалба, подлежаща на разпределение е представен както следва:

	2020	2019
Среднопретеглен брой акции	5,377,619	5,377,619
Нетна печалба за годината, подлежаща на разпределение (в х.лв.)	BGN'000 26,846	19,026
Основна нетна печалба на акция	BGN 4,99	3,54

32.2 ДИВИДЕНТИ

На 22.06.2020 г. е взето решение от Общото събрание на акционерите на дружеството-майка за разпределение на печалбата за 2019 г. в размер на 17,732 х.лв. както следва:

- Сума в размер на 10,755 х.лв. да бъде разпределена за изплащане на дивиденди на акционерите по 2,00 лв. за всяка акция преди облагане;
- Остатъкът от печалбата за 2019 г. да бъде отнесен в неразпределената печалба.

33. СДЕЛКИ И РАЗЧЕТИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Дружествата, които са свързани със СПИДИ АД и неговите дъщерни дружества и вида на тяхната свързаност са както следва:

Свързано лице	Вид на свързаност
Спиди груп ООД (предишно наименование Спиди груп АД)	Крайна компания – майка (<i>Приложение № 36</i>)
Геопост СА, Франция	Акционер със значително влияние (<i>Приложение № 36</i>)
София сити лоджистик парк ООД	Дъщерно дружество на крайната компания-майка
Килер Сторидж ООД (предишно наименование Омникар инвест ЕООД)	Дъщерно дружество на крайната компания-майка
Стар АБС Инвест ЕООД	Дъщерно дружество на крайната компания-майка
ПИТ Бокс ЕООД	Дъщерно дружество на крайната компания-майка
Винарско имение Драгомир ООД	Асоциирано дружество на крайната компания-майка
Омникар БГ ЕООД	Дружеството, свързано чрез основния акционер на крайната компания-майка
Омникар ЕООД	Дружеството, свързано чрез основния акционер на крайната компания-майка
Омникар Рент ЕООД	Дружеството, свързано чрез основния акционер на крайната компания-майка
Омникар Варна ООД	Дружеството, свързано чрез основния акционер на крайната компания-майка
Омникар ауто ООД	Дружеството, свързано чрез основния акционер на крайната компания-майка
Омникар оказион ЕООД (предишно наименование Омникар ойл ЕООД)	Дружеството, свързано чрез основния акционер на крайната компания-майка
Омникар плюс ООД	Дружеството, свързано чрез основния акционер на крайната компания-майка
Омникар С ЕООД	Дружеството, свързано чрез основния акционер на крайната компания-майка
Трансбалкан груп ООД	Дружеството, свързано чрез основния на крайната компания-майка (до 20.12.2020 г.)
Сандрини Фло ООД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал
Стар Перформайнинг ООД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал

Крайно контролиращо лице е Валери Харутюн Мектупчиян.

36.1. Търговски и други вземания от свързани лица

Търговските вземания от свързани лица (*Приложение № 10*) включват:

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN '000	BGN '000
Вземания от дружества, свързани чрез основния акционер на крайната компания-майка	509	1,058
<i>в т.ч. брутен размер</i>	<i>547</i>	<i>1,097</i>
<i>провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби</i>	<i>(38)</i>	<i>(39)</i>
Вземания от акционер със значително влияние	127	223
<i>в т.ч. брутен размер</i>	<i>127</i>	<i>223</i>
Вземания от асоциирани дружества на крайната компания-майка	34	30
<i>в т.ч. брутен размер</i>	<i>35</i>	<i>31</i>
<i>провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби</i>	<i>(1)</i>	<i>(1)</i>
Вземания от дъщерни дружества на крайната компания-майка	-	10
<i>в т.ч. брутен размер</i>	<i>-</i>	<i>10</i>
Общо	670	1,321
<i>в т.ч. брутен размер</i>	<i>709</i>	<i>1,361</i>
<i>провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби</i>	<i>(39)</i>	<i>(40)</i>

Активите по договори с клиенти – свързани лица към 31 декември 2019 г. са в размер на 51 х.лв. (*Приложение № 9*) и са от акционер със значително влияние.

36.2. Търговски и други задължения към свързани лица

Задълженията към свързаните лица включват:

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN '000	BGN '000
Задължения по лизинг (<i>Приложение № 13</i>), в т.ч. към:	27,101	25,723
Дъщерни дружества на на крайната компания-майка	27,068	25,657
Дружества свързани чрез основния акционер на крайната компания-майка	19	46
Дружества, свързано чрез ключов управленски персонал	14	20
Търговски задължения (<i>Приложение № 18</i>), в т.ч. към:	273	468
Дъщерни дружества на крайната компания-майка	125	59
Дружества свързани чрез основния акционер на крайната компания-майка	94	409
Асоциирани дружества на крайната компания-майка	54	-
Други задължения (<i>Приложение № 21</i>), в т.ч.:	110	125
Депозити на членове на Съвета на директорите	110	110
Задължения за лихви по получени заеми от крайната компания-майка	-	15
Общо	27,484	26,316

ГРУПА СПИДИ**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2020 година**

Задълженията по депозити от членове на Съвета на директорите в размер на 110 хил. лв. (31.12.2019 г.: 110 х. лв.) представляват внесени суми във връзка с изискванията на чл. 240, ал. (1) от Търговския закон.

36.3. Сделки със свързани лица

Продажби на свързани лица	2020	2019
	BGN '000	BGN '000
<i>Продажби на услуги към:</i>	3,570	3,625
Дружества свързани чрез основния акционер на крайната компания-майка	2,910	3,166
Акционер със значително влияние	640	438
Асоциирани дружества на крайната компания-майка	20	21
<i>Продажба на материали</i>	52	53
Дружества свързани чрез основния акционер на крайната компания-майка	43	45
Асоциирани дружества на крайната компания-майка	6	7
Дъщерни дружества на крайната компания-майка	3	1
<i>Продажба на дълготрайни активи</i>	322	767
Дружества свързани чрез основния акционер на крайната компания-майка	322	759
Дъщерни дружества на крайната компания-майка	-	8
Общо	3,944	4,445

Услугите, предоставени на дружества, свързани чрез основния акционер на крайната компания-майка, са основно наем на транспортни средства по договор за лизинг с Трансбалкан Груп ООД.

Групата е закупила стоки, материали и услуги от свързани лица, както следва:

Доставки от свързани лица	2020	2019
	BGN '000	BGN '000
<i>Доставки на услуги от:</i>	10,290	10,495
Дружества, свързани чрез основния акционер на крайната компания-майка	9,847	10,091
Дъщерни дружества на крайната компания-майка	438	382
Дружества, свързани чрез ключов управленски персонал	5	22
<i>Доставки на дълготрайни материални активи:</i>	241	341
Дъщерни дружества на крайната компания-майка	112	312
Дружества свързани чрез основния акционер на крайната компания-майка	129	29
<i>Други доставки:</i>	66	5
Асоциирани дружества на крайната компания-майка	63	5
Дъщерни дружества на крайната компания-майка	3	-
Общо	10,597	10,841

2019 година	Общо	Дъщерни дружества на компанията-майка	Дружества, свързани чрез основния акционер на компанията-майка	Дружества, свързани чрез ключов управленски персонал
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Актив право на ползване на 1 януари	8,858	8,803	29	26
Увеличения	4,844	4,803	41	-
Трансфер от договори за лизинг с трети лица	15,825	15,825	-	-
Начислена амортизация	(1,389)	(1,363)	(20)	(6)
Балансова стойност на активите право на ползване по прекратени договори за лизинг	(2,596)	(2,592)	(4)	-
Активи право на ползване на 31 декември	25,542	25,476	46	20

Ключовият управленски персонал е оповестен в *Приложение № 1*.

Възнагражденията на ключовия управленски персонал, начислени през отчетния период от дружествата в Групата са в размер на 643 х. лв. (2019 г.: 661 х. лв.) и включват:

- постоянни възнаграждения в размер на 475 х. лв. (2019 г.: 484 х. лв.);
- променливо възнаграждение в размер на 150 х.лв. (2019 г.: 150 х. лв.), признати като начисление;
- осигурителни вноски за сметка на работодателя 18 х.лв. (2019 г.: 27 х.лв.)

Дължимите променливи възнаграждения към 31 декември 2020 г. са в размер на 234 х.лв., в т.ч. платими в рамките на 3 години 100 х.лв. (31.12.2019 г. 228 х.лв., в т.ч. нетекущи 85 х.лв.) (*Приложение № 19 и Приложение № 22*).

34. ЦЕЛИ И ПОЛИТИКА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си дейност Групата може да бъде изложена на различни финансови рискове, които произлизат от използването на финансови инструменти. Най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързаните парични потоци. Тази бележка описва целите, политиките и процесите за управление на тези рискове и използваните методи за оценяването им.

Няма съществени промени при излагането на Групата на рискове от финансови инструменти, нейните цели, политики и процеси за управление на тези рискове или използваните методи за оценяването им от предишни периоди, освен ако не е упоменато нещо друго в тази бележка.

Общото управление на риска е фокусирано върху прогнозиране на резултатите от определени области на финансовите пазари за постигане на минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати и състояние на Групата. Финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на услугите на дружествата в Групата,

ГРУПА СПИДИ**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2020 година**

както и да се оценят адекватно правените от тях инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска в Групата се осъществява текущо от ръководството на групата – майка съгласно политиката, определена от Съвета на директорите. Последният е приел основните принципи за общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден.

Структурата на финансовите активи и пасиви към 31.12.2020 г. е както следва:

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN '000	BGN '000
Финансови активи		
Финансови активи по амортизирана стойност в т.ч.:		
Вземания и заеми	30,988	26,678
- Търговски вземания (Приложение № 8)	28,327	24,600
<i>в т.ч. вземания от свързани лица</i>	670	1,321
- Други вземания	2,661	2,078
<i>в т.ч. вземания от доверители (Приложение 10)</i>	694	680
<i>в т.ч. предоставени депозити (Приложение № 6 и Приложение № 10)</i>	1,306	975
<i>в т.ч. дългосрочни вземания от продажба на дълготрайни активи (Приложение № 6 и Приложение № 10)</i>	620	403
Парични средства и парични еквиваленти (Приложение № 11)	37,002	16,196
Общо финансови активи	67,990	42,874
Финансови пасиви		
Финансови пасиви по амортизирана стойност в т.ч.:		
Задължения по лизинг (Приложения № 13)	74,269	62,982
Дългосрочни задължения по придобивания на дъщерни дружества (Приложения № 14)	4,807	10,472
Заеми от други финансови институции (Приложение № 16)	1,273	-
Задължения по банкови заеми (Приложения № 15)	1,082	2,958
Търговски задължения (Приложения № 18)	16,935	11,764
<i>в т.ч. задължения към свързани лица</i>	273	468
Други задължения (Приложение № 21)	17,015	8,503
<i>в т.ч. задължения към доверители</i>	16,905	8,358
Общо финансови пасиви	115,381	96,679

Загубите от обезценка, свързани с финансови активи, признати в отчета за всеобхватния доход, са както следва:

	201920	2019
	BGN'000	BGN'000
Загуба от обезценка на вземания от клиенти , вкл. свързани лица (<i>Приложение № 8</i>)	955	639
Възстановена загуба от обезценка на вземания от клиенти, вкл. свързани лица (<i>Приложение № 8</i>)	(623)	(253)
Загуба от обезценка на други вземания (<i>Приложение № 10</i>)	23	14
Общо	355	400

Основната цел на финансовите инструменти, с които оперира Групата е финансиране на текущата дейност.

Ръководството носи цялата отговорност за определяне целите и политиките на Групата за управление на риска и, докато запазва крайната отговорност за тях, делегира правомощието за определяне и опериране на процесите, които дават уверение за ефективното изпълнение на целите и политиките за финансовата функция на Групата. Ръководството получава месечни отчети, като се разглежда ефективността на процесите на място и целесъобразността на целите и политиките, които поставя. В тази връзка периодично се прави преглед на политиките и процесите за управление на риска.

Общата цел на ръководството е да поставят политики, които търсят намаляване на риска, доколкото е възможно, без да се засяга неправомерно конкурентостта и гъвкавостта на Групата. Допълнителна подробна информация относно тези политики е изложена по-долу:

Кредитен риск

Кредитният риск представлява риск от финансова загуба за Групата, ако контрагентите на дружествата в Групата не спазят договорните си задължения и не са в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми. Кредитният риск на Групата възниква както от основната ѝ дейност, чрез търговските вземания, така и от нейната финансова дейност, включваща основно депозити в банки. В Групата са разработени политики, процедури и правила за контрол и мониторинг на поведението на кредитния риск. През 2020 г., вкл. и поради негативните последици от пандемията COVID 19, контролът върху събираемостта на вземанията е засилен и е с повишена ефикасност.

Политика за управление и оценка на кредитния риск

Търговски вземания

В своята търговска практика Групата е прилагала различни схеми на дистрибуция и реализация на предлаганите услуги, докато достигне до формирането на сегашния ефективен подход, съобразен, както с пазарната среда и начини на търгуване, така и с разнообразните форми на плащане.

При осъществяване на дейността си, Групата си партнира с голям брой български и чуждестранни контрагенти от различни сфери на бизнеса. Отсрочени плащания (продажби на кредит) на клиенти се предлагат само на контрагенти, които имат добро търговско сътрудничество с дружествата в Групата, добро финансово състояние и липса на нарушения при спазването на договорените кредитни условия. Кредитната политика на Групата предвижда всеки нов клиент да се оценява и от гледна точка на кредитоспособност преди да му се предложат стандартните условия на доставка и плащане.

Анализът, който извършва Групата, включва, но не се ограничава с, посещение на обекта на клиента, а също и събиране на информация за месечните му обороти и друга релевантна финансова и нефинансова информация за него. Допълнително съгласно договорите си с клиенти в повечето случаи дружествата в Групата имат право да прихващат дължими от клиентите суми с насрещни задължения, в т.ч. за събрани суми по услугата „наложен платеж”.

Клиенти, които не могат да покрият критериите за кредитоспособност, могат да извършват покупки срещу заплащане в брой.

Събираемостта и концентрацията на вземанията се контролира текущо, съгласно установената кредитна политика на Групата. Събиране на информация за клиентите и достигнатите месечни обороти са основни критерии за прилагане на кредитната политика на Групата. Ежеседмично се прави преглед на откритите позиции по клиенти, както и получените постъпления, като се извършва анализ на неплатените суми и състоянието на клиентите – причини, намерения и план от мерки.

Мерките, които Групата предприема за събиране на просрочените вземания са следните: уведомяване на клиентите (писмено или по телефон) за просрочените задължение и срокът им за плащане. Ако просрочията продължават - се предприемат действия за събиране на просрочените суми по съдебен ред. Съдебната процедура продължава до издаване от съда на изпълнителен лист, освен ако клиента не заплати дължимите суми. След получаване на изпълнителен лист и сметките на клиента – длъжник се запорират до пълното погасяване на претендираните от Групата суми.

Групата използва матрица за изчисление на очакваните кредитни загуби на търговските вземания. Ръководството е определило, че клиентите на съответните дружества в Групата имат сходни характеристики, вкл. за кредитен риск. Поради това при моделиране на матрицата за очаквани кредитни загуби, клиентите не са групирани в портфейли, на база *тип, наличие на свързаност и сектор на клиента и всички клиенти са разгледани като един портфейл*. Прилаганите в матрицата проценти на провизиране се базират на дните на просрочие. Обичайно, групата приема, че датата на икономическата загуба от несъбираемост възниква след 365 дни от първия ден на просрочие. Този период се изследва и преценява исторически. Дружествата в Групата няма практика да изисква обезпечение на вземанията чрез предоставяне на поръчителство от трета страна и/или друг клиент на групата, както и да застрахова своите вземания.

Процентите на матриците за провизиране на търговските вземания са определени по дружества, на бази исторически данни, наблюдавани от дружествата в Групата за предходната година, тъй като търговските вземания са със срок на събираемост средно от 20 до 30 дни. В основата на метода е анализът на историята и оценката на поведението на всяка фактура, издадена през предходната година в аспект на дни просрочие, преминаване по периоди между различните диапазони на

просрочие, плащанията и несъбрани суми и т.н. На тази база се определя процентът на загубата като несъбираемостта на дадената група фактури към просрочените фактури по дни.

Групата не очаква съществени промени в бизнеса на дъщерните дружества и клиентската им база.

На второ място, Групата прецизира матриците за провизиране на обезценка като коригира определените проценти на база исторически данни за поведението на плащанията по издадените фактури и историческите загуби от несъбираемост, чрез включване на сценарии и прогнозна информация за определени макрофактори. Историческите проценти се коригират, за да отразят както ефекта на стойността на парите във времето, така и ефекта от бъдещо поведение на макроикономически фактори, за които е установена статистическа зависимост и за които се смята, че оказват влияние на способността на клиентите да обслужват и уреждат задълженията си.

Предвид краткосрочния хоризонт на вземанията и прогнозите на международни институции (ЕК, МВФ, Световна банка анализът на ръководството показва, че прогнозите за бъдещи ефекти от промените в макроикономическата среда в хоризонт дори до 2 г., влияят несъществено върху матриците за провизиране към 31.12.2020 г., както и от пандемичната обстановка поради COVID 19.

Очакваните кредитни загуби се изчисляват на датата на всеки отчетен период.

Активите по договори с клиенти имат същите характеристики на риска както на търговските вземания по същите видове договори и клиенти. Следователно, Групата е приела, че очакваните нива на загуби за търговските вземания са приблизително сходни на нивата на загуби за активите по договори с клиенти и прилага едни и същи матрици за провизиране на обезценка.

Други индивидуални вземания, включително от свързани лица

За определяне на кредитния риск на определени индивидуални вземания, ръководството на Групата е разработило методика, която включва вероятно претеглени сценарии за събираемост и бъдещи парични потоци, с допускания за загуба при настъпване на събитие на загуба. На база анализа на характеристиките на длъжника и заема, вкл. измененията, които са настъпили в тях спрямо предходния период се определя етапът на инструмента (Етап 1, Етап 2 или Етап 3). Групата счита, че даден финансов инструмент е претърпял *значително увеличение на кредитния риск*, когато са изпълнени един или повече от следните количествени или качествени критерии:

Количествени критерии:

- Увеличение на вероятността от неизпълнение за целия живот на финансовия актив към отчетната дата спрямо вероятността от неизпълнение за целия живот към датата, на която активът е признат за първи път;
- Длъжникът е в просрочие над 30 дни, но по-малко от 90 дни.
- Действителни или очаквани значителни неблагоприятни промени в оперативните резултати на длъжника, над допустимия диапазон на изменение, измерени през основни финансови и оперативни показатели на длъжника;
- Значителна промяна в стойността на обезпечението (ако е предоставено), което обстоятелство се очаква да увеличи загубата и риска от неизпълнение.

Качествени критерии:

- Значителни неблагоприятни промени в бизнес, финансови и / или икономически условия, при които длъжникът оперира;
- Действителни или очаквани значителни неблагоприятни промени в оперативните резултати на длъжника;
- Значителна промяна в качеството на обезпечението, която се очаква да увеличи риска от неизпълнение;
- Ранни признаци на проблеми с паричния поток / ликвидност, като забавяне в обслужването на търговските кредитори / банкови кредити.

Критериите, използвани за определяне на значително нарастване на кредитния риск, се наблюдават и преразглеждат периодически за целесъобразност от ръководството на Групата.

Групата определя даден финансов инструмент *в неизпълнение и с настъпила кредитна загуба*, когато отговаря на един или повече от следните критерии:

Количествени критерии

- Длъжникът е с просрочие над 90 дни по своите договорни плащания;
- Настъпили или предстоящи съществени неблагоприятни промени и събития в бизнеса, финансовите условия и стопанската среда на длъжника, измерени през сериозен спад на основни финансови и оперативни показатели на длъжника;
- Длъжникът отчита поредица загуби и отрицателни нетни активи;
- Настъпили или предстоящи съществени неблагоприятни промени в стойността на ключово обезпечение (ако е предоставено), вкл. загуби на обезпечения.

Качествени критерии

Длъжникът е в невъзможност да плаща поради значителни финансови затруднения. Това са случаи, когато:

- Длъжникът е в нарушение на финансовия договор, напр. лихвени плащания, обезпечения и/или на друг съществен договор, вкл. и за финансиране;
- Негативни промени в бизнеса, пазара, средата и регулациите на длъжника;
- Направени отстъпки и облекчения във връзка с финансови затруднения на длъжника;
- Вероятно е длъжника да бъде обявен в несъстоятелност.

Очакваните кредитни загуби са изчислени чрез дисконтиране на получената стойност от претеглените през тяхната вероятност редица от сценарии на бъдещи парични потоци събираемост, коригирани с показателя за очаквана загуба при настъпване на събитие за загуба. Дисконтовият процент, използван при изчисляването на очакваната кредитна загуба, е първоначалният ефективен лихвен процент.

ГРУПА СПИДИ**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2020 година**

Използваната от Групата категоризация за оценка на кредитния риск, свързан със заемите, и други индивидуални вземания е, както следва:

Категория	Описание	База за признаване на очакваните кредитни загуби
<i>Редовни (Етап 1)</i>	Длъжникът е с нисък риск от неизпълнение и няма просрочени плащания	12-месечни очаквани кредитни загуби
<i>Съмнителни (Етап 2)</i>	Дължими суми с просрочия над 30 дни или има съществено увеличение на кредитния риск в сравнение с първоначалното признаване	Очаквани кредитни загуби за целия срок на актива – кредитно –необезценен
<i>В неизпълнение (Етап 3)</i>	Дължими суми с просрочия над 90 дни или има доказателства, че активът е кредитно-обезценен	Настъпили кредитни загуби за целия срок на актива – кредитно-обезценен

Таблицата по-долу представя качеството на финансовите активи и активите по договори на Групата, а също така и максималната експозиция, изложена на кредитен риск:

31.12.2020	Прил.	Вътрешна категоризация за кредитен риск	Очаквани кредитни загуби	Брутна балансова стойност	Загуба от обезценка (коректив)	Балансова стойност
				BGN'000	BGN'000	BGN'000
Търговски вземания	8	-	За целия живот (опростен модел)	30,961	(2,634)	28,327
Активи по договори	9	-	За целия живот (опростен модел)	579	-	579
Други вземания	6, 10	Редовни (Етап 1)	За 12 месечен период	2,698	(37)	2,661
Парични средства и парични еквиваленти	11	Редовни (Етап 1)	За 12 месечен период	37,002	-	37,002
Общо:				71,240	(2,671)	68,569

31.12.2019	Прил.	Вътрешна категория за кредитен риск	Очаквани кредитни загуби	Брутна балансова стойност	Загуба от обезценка (коректив)	Балансова стойност
				BGN'000	BGN'000	BGN'000
Търговски вземания	8	-	За целия живот (опростен модел)	27,700	(2,500)	24,600
Активи по договори	9	-	За целия живот (опростен модел)	927	(4)	923
Други вземания	6, 10	Редовни (Етап 1)	За 12 месечен период	1,792	(14)	1,778
Парични средства и парични еквиваленти	11	Редовни (Етап 1)	За 12 месечен период	16,196	-	16,196
Общо:				46,615	(2,518)	43,497

Парични средства

Паричните средства на Групата и разплащателните операции са съсредоточени основно в различни първокласни банки. За изчислението на очакваните кредитни загуби по *паричните средства и еквиваленти* се прилага рейтингов модел, като се използват рейтингите на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody's, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg и референтните публични данни за PD (вероятности за неизпълнение), отговарящи на рейтинга на съответната банка. Ръководството следи текущо промяната на рейтинга на съответната банка, за да оценява наличието на завишен кредитен риск и текущото управление на входящите и изходящи парични потоци и разпределението на наличностите по банкови сметки и банки.

Наличните към 31.12.2020 г. парични средства и еквиваленти на Групата са по сметки в банки с рейтинг BBB- и A- съгласно Fitch (31.12.2019 г.: BBB- и A- съгласно Fitch).

Валутен риск

Валутният риск е риска от негативното влияние на колебания в преобладаващите валутни курсове върху финансовото състояние и паричните потоци на Групата. Тъй като българският лев е фиксиран към еврото и Групата представя финансовите си отчети в български левове, валутният риск е свързан единствено с валутите, различни от евро.

Основната част от операциите на Групата са деноминирани основно в български лева и/или евро, което намалява излагането на валутен риск.

Следващата таблица обобщава експозицията на Групата на валутен риск към 31 декември. В нея са включени активите и пасивите по балансова стойност, категоризирани по вид валута.

ГРУПА СПИДИ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2020 година

31.12.2020 г.	BGN	EUR	RON	USD	HUF	Други валути	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Търговски вземания	17,072	1,417	9,783	55	-	-	28,327
Други вземания	987	526	983	-	48	117	2,661
Парични средства и парични еквиваленти	24,480	6,205	5,349	48	873	47	37,002
Общо активи	42,539	8,148	16,115	103	921	164	67,990
Задължения по лизинг	43,435	30,834	-	-	-	-	74,269
Дългосрочни задължения по придобивания на дъщерни дружества	-	4,807	-	-	-	-	4,807
Задължения към банки	-	1,082	-	-	-	-	1,082
Заеми от други финансови институции	-	1,273	-	-	-	-	1,273
Търговски задължения	6,080	1,484	9,357	6	8	-	16,935
Други задължения	10,439	1,308	4,902	-	-	366	17,015
Общо пасиви	59,954	40,788	14,259	6	8	366	115,381

31.12.2019 г.	BGN	EUR	RON	USD	HUF	Други валути	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Търговски вземания	12,339	5,327	6,917	17	-	-	24,600
Други вземания	763	1,315	-	-	-	-	2,078
Парични средства и парични еквиваленти	8,616	3,025	4,439	40	56	20	16,196
Общо активи	21,718	9,667	11,356	57	56	20	42,874
Задължения по лизинг	39,173	13,311	10,498	-	-	-	62,982
Дългосрочни задължения по придобивания на дъщерни дружества	-	10,472	-	-	-	-	10,472
Задължения към банки	994	1,964	-	-	-	-	2,958
Търговски задължения	4,880	1,252	5,624	8	-	-	11,764
Други задължения	5,633	226	2,626	-	14	4	8,503
Общо пасиви	50,680	27,225	18,748	8	14	4	96,679

Анализ на валутната чувствителност

В таблицата по-долу е представена валутната му чувствителност при 10% увеличение/намаление на текущите обменни курсове на българския лев спрямо валутите, различни от лева и евро на база структурата на валутните активи и пасиви към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат **преди облагане** с данъци и върху собствения капитал.

		RON		USD		HUF	
		2020	2019	2020	2019	2020	2019
		BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
10% увеличение на обменните курсове							
<i>Финансов резултат (печалба или загуба)</i>	+	186	(739)	10	5	91	4
<i>Собствен капитал – натрупани печалби</i>	+	186	(739)	10	5	91	4
10% намаление на обменните курсове							
<i>Финансов резултат (печалба или загуба)</i>	-	(186)	739	(10)	(5)	(91)	(4)
<i>Собствен капитал – натрупани печалби</i>	-	(186)	739	(10)	(5)	(91)	(4)

Ликвиден риск

Ликвидният риск възниква от управлението на работния капитал, финансовите разходи и погасяването на главницата на дълговите инструменти. Това е риска, когато ръководството ще срещне трудности при изпълнение на задълженията си, когато станат дължими.

Политиката на ръководството е да даде уверение, че винаги ще разполага с достатъчно парични средства, за да може да изпълни задълженията си, когато станат дължими. За да постигне тази цел, то търси начин да поддържа паричните салда (или съгласуваните средства), за да изпълни очакваните изисквания. Също, ръководството търси начин да намали ликвидния риск с фиксиране на лихвени проценти (и от тук паричните потоци) на заемните ѝ средства.

Ръководството получава периодично информация относно паричните салда.

В таблицата по-долу е направен анализ на пасивите на Групата към 31 декември, групирани по остатъчен срок до падежа, на база *недисконтирани* парични потоци.

ГРУПА СПИДИ

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2020 година

31.12.2020 г.	До 3	от 3 до 12	от 1 до 5	от 5 до 10	над 10	Общо
	месеца	месеца	год.	год.	години	
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Задължения по лизинг	3,501	11,889	44,511	14,741	5,908	80,550
Дългосрочни задължения по придобивания на дъщерни дружеств	-	3,375	1,760	-	-	5,135
Задължения към банки	227	593	279	-	-	1,099
Заеми от други финансови институции	55	452	852	-	-	1,359
Търговски задължения	16,935	-	-	-	-	16,935
Други задължения	17,015	-	-	-	-	17,015
Общо	37,733	16,309	47,402	14,741	5,908	122,093

31.12.2019 г.	До 3	от 3 до 12	от 1 до 5	от 5 до 10	над 10	Общо
	месеца	месеца	год.	год.	години	
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Задължения по лизинг	4,062	9,765	30,879	15,984	7,349	68,039
Дългосрочни задължения по придобивания на дъщерни дружеств	-	6,216	5,135	-	-	11,351
Задължения към банки	503	1,406	1,093	-	-	3,002
Търговски задължения	11,764	-	-	-	-	11,764
Задължения към доверители	8,503	-	-	-	-	8,503
Общо	24,832	17,387	37,107	15,984	7,349	102,659

Риск на лихвоносни парични потоци

В структурата на активите на Групата лихвоносните активи са представени от паричните средства, които са с фиксиран лихвен процент. От друга страна, привлечените средства на Групата под формата на дългосрочни банкови заеми и част от задълженията по лизинг са обичайно с променлив лихвен процент. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на Групата в зависимост от лихвен риск. Покриването на този риск се постига по два начина:

- а) оптимизиране на източниците на кредитни ресурси за постигане на относително по-ниска цена на привлечените средства; и
- б) комбинирана структура на самите лихвени проценти по кредитите, която съдържа два компонента – постоянен и променлив, съотношението между които, а и абсолютната им стойност, могат да се постигнат и поддържат в благоприятен размер за Групата. Постоянната компонента е с относително ниска абсолютна стойност и достатъчно голям относителен дял в общия лихвен процент. Това обстоятелство премахва вероятността от значителна промяна в лихвените равнища при евентуална актуализация на променливата компонента. Така се минимизира и вероятността от промяна в неблагоприятна посока на паричните потоци.

ГРУПА СПИДИ**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2020 година**

Ръководството на Групата текущо наблюдава и анализира неговата експозиция спрямо промените в лихвените равнища.

31 декември 2020 г.	безлихвени	с плаващ	с фиксиран	Общо
	BGN '000	лихвен % BGN '000	лихвен % BGN '000	BGN '000
Вземания и заеми	30,988	-	-	30,988
Парични средства и парични еквиваленти	5,486	-	31,516	37,002
Общо финансови активи	36,474	-	31,516	67,990
Заеми и задължения по лизинг	-	22,418	54,206	76,624
Дългосрочни задължения по придобивания на дъщерни дружеств	-	-	4,807	4,807
Други заеми и задължения	33,950	-	-	33,950
Общо финансови пасиви	33,950	22,418	59,013	115,381

31 декември 2019 г.	безлихвени	с плаващ	с фиксиран	Общо
	BGN '000	лихвен % BGN '000	лихвен % BGN '000	BGN '000
Вземания и заеми	26,678	-	-	26,678
Парични средства и парични еквиваленти	1,675	-	14,521	16,196
Общо финансови активи	28,353	-	14,521	42,874
Банкови заеми и задължения по лизинг	-	21,893	44,047	65,940
Дългосрочни задължения по придобивания на дъщерни дружеств	-	-	10,472	10,472
Други заеми и задължения	20,267	-	-	20,267
Общо финансови пасиви	20,267	21,893	54,519	96,679

Информация за справедливата стойност на активите и пасивите

Справедливата стойност се определя като сума, за която един актив може да бъде разменен или пасив, уреден между информирани и желаещи страни в честна сделка.

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба, на база позицията, предположенията и преценките на независими пазарни участници на основен или най-изгоден за даден актив или пасив пазар. За своите финансови активи и пасиви Групата приема като основен пазар финансовите пазари в България – БФБ, големите търговски банки – дилъри и за определени специфични инструменти – директни сделки между страните. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и депозитите, Групата очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизирана стойност.

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително

равна на балансовата им стойност. При заемите с фиксиран лихвен процент прилаганата методика за неговото определяне използва като отправна точка за изчисленията текущите наблюдения на Групата по отношение на пазарните лихвени равнища.

Доколкото все още не съществува достатъчно активен пазар на различните финансови инструменти в България, със стабилност, достатъчни обеми и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени, поради което се използват други алтернативни оценъчни методи и техники.

Ръководството на Групата счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

Ръководството смята, че справедливите стойности на финансовите инструменти не се различават съществено от отчетната им стойност.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА КАПИТАЛА

Основната цел на управлението на капитала на Групата е да се гарантира, че тя поддържа стабилен кредитен рейтинг и подходящи капиталови съотношения, за да поддържа бизнеса и да увеличи максимално стойността му, вкл. да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на собствениците, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала.

Групата управлява капиталовата си структура и прави корекции в нея с оглед на промените в икономическите условия.

Групата наблюдава капитала си, като използва съотношение на задлъжнялост, което представлява нетния дълг, разделен на общия капитал плюс нетния дълг. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на капитала. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства така, както са посочени в консолидирания отчет за финансовото състояние и паричните средства и парични еквиваленти. Общата сума на капитала е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал.

Политиката на Групата е да поддържа оптимално ниво на капитал с цел да може да осигурява необходимите средства – дългосрочни и краткосрочни за бъдещото си развитие.

В таблицата по-долу са представени съотношенията на задлъжнялост на база структурата на капитала към 31 декември:

ГРУПА СПИДИ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2020 година

	31.12.2020	31.12.2019
	BGN'000	BGN'000
Задължения по лизинг	74,269	62,982
Дългосрочни задължения по придобивания на дъщерни дружества	4,807	10,472
Задължения по банкови заеми	1,082	2,958
Заеми от други финансови институции	1,273	-
Намалени с парични средства	(37,002)	(16,196)
Нетен дългов капитал	44,429	60,216
Собствен капитал	75,796	59,906
Общо нетен дълг и собствен капитал	120,225	120,122
Съотношение на задлъжнялост	36,95%	50,13%

Ръководството е избрало да наблюдава като ключови два допълнителни финансови показателя, а именно: консолидиран нетен финансов дълг и нормализирана печалба преди лихви, данъци и амортизации.

Таблицата по-долу показва консолидирания нетен дълг и нормализираната печалба преди лихви, данъци и амортизации

Нормализирана печалба преди лихви, данъци и амортизации

		2020	2019
	Приложение	BGN '000	BGN '000
Консолидирана нетна печалба за годината		26,846	19,026
Разход за данък върху печалбата (текущ и			
Плюс: отсрочен)	31	3,521	2,400
Плюс: Финансови разходи	30	3,875	2,569
Разходи за амортизация и обезценка на нетекущи			
Плюс: активи	3, 4	23,415	22,299
Минус: Финансови приходи		-	-
Печалба от продажба на дълготрайни активи,			
Минус; надвишаваща 1,500 х.лв.	23	-	(15)
Други нетипични за дейността и еднократни			
Минус: приходи		(185)	(622)
<i>в т.ч. приходи от финансираня</i>	24	(95)	(310)
Други нетипични за дейността и еднократни			
Плюс: разходи		1,128	638
<i>в т.ч. провизии за задължения</i>	24	-	23
Нормализирана печалба преди лихви, данъци и амортизации (ЕБИТДА)		58,600	46,295

		Приложение	31.12.2020 BGN '000	31.12.2019 BGN '000
Консолидиран нетен дълг				
	Задължения по лизинг	13	74,269	62,982
	Дългосрочни банкови заеми	15	1,082	2,958
	Други задължения с финансиращ елемент, в т.ч.		6,080	10,472
	<i>Дългосрочни задължения по придобивания на дъщерни дружества</i>	14	4,807	10,472
	<i>Заеми от други финансови институции</i>	16	1,273	-
	Задължения за дивиденди		-	-
	Задължения за данъци върху печалбата	20	962	626
	Задължения към персонала при пенсиониране	17	183	173
	Задължения за променливи възнаграждения на членовете на Съвета на директорите	17, 19	234	228
	Задължения за неизползвани компенсируеми отпуски и осигуровки върху тях	19	1,751	2,033
	Задължения към доверители за събрани суми по наложени платежи	21	16,905	8,358
	Настоящи и условни задължения към персонала, свързани с договори за лоялност, бонуси при смяна на контрол, прекратяване на договори, права за акции и други договорени обезщетения и бонуси на персонала		-	-
	Отсрочени данъчни пасиви	бел.А	-	-
			101,466	87,830
минус	Парични средства и парични еквиваленти	11	(37,002)	(16,196)
	Предоставени заеми		-	-
	Получени финансираня	21	(34)	(129)
	Отсрочени данъчни активи	бел.А	(512)	(490)
			(37,548)	(16,815)
Консолидиран нетен дълг			63,918	71,015

Бележка А: При изчислението на показателя „консолидиран нетен дълг“ се използват показателите за отсрочени данъци (отсрочени данъчни активи и отсрочени данъчни пасиви) от индивидуалните отчети на дружествата в Групата, защото данъчното облагане не се извършва на консолидационно ниво, а на ниво отделни дружества от Групата.

36. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

В началото на 2021 г. Геопост С.А. (Франция) е взело решение да упражни своите договорни права и е изискало от крайната компания-майка Спиди Груп АД да продаде, респективно да осигури продажбата, на Геопост С.А. (“Опция за придобиване”) на такъв брой акции от капитал на Спиди АД, които представляват 45% от издадените и регистрирани акции на дружеството. Сделката за

покупка на акциите е осъществена чрез доброволно търгово предлагане по реда на чл. 149б, ал. 1 и другите приложими разпоредби на ЗППЦК, при предлагана цена за акция от 58,67 лв.

На 20.01.2021 г., в съответствие с изискванията на чл. 151, ал. 3 от ЗППЦК, Геопост С.А. е уведомило Съвета на директорите на Спиди АД, че е регистрирало търгово предложение за всички непритежавани от Геопост С.А. акции от капитала на Спиди АД, давайки възможност на всички останали акционери, вкл. на компанията-майка да продадат своите акции в сроковете и условията, посочени в това търгово предложение.

На 23.03.2021 г. компанията-майка е уведомила дружеството, че в резултат на прието търгово предложение, на 19.03.2021 г. Спиди груп ООД е прехвърлило 2,419,929 акции, с което дялът му в капитала на Спиди АД е намалял до 20.09% или 1,080,438 акции с право на глас.

Във връзка с горното, Геопост С.А. (Франция) и Спиди Груп АД са сключили опционен договор за продажба и придобиване на акции, влизащ в сила на 19.03.2021 г. Съгласно този договор Спиди Груп има право да изиска Геопост да придобие от Спиди Груп останалите му акции в Спиди АД, представляващи минимум 20,09%, която опция може да бъде упражнена в периода от 19.03.2023 г. до 19.03.2031 г. Ако Спиди Груп не упражни това свое право през посочения период, Геопост има право да изиска Спиди Груп да му продаде останалите, притежавани от него акции от капитала на Спиди АД, представляващи минимум 20,09%, която опция може да бъде упражнена от 20.03.2031 г. до 20.03.2032 г. Оценката на предложените за продажба или придобиване на акции ще бъде в размер на 8x нормализираната EBITDA, намалена с консолидирания нетен финансов дълг, за финансовата година, която предхожда датата на упражняване на съответната опция.